

Patricia Cornwell

U opasnosti

Patricia Cornwell, autorica niza legendarnih djela o forenzičarki Kay Scarpetta, svojim najnovijim romanom «U opasnosti» uputila se drugim smjerom, ali je zadržala neke dobre, stare navike. Dijelovi ovog bestslera prvotno su objavljivani u časopisu New York Times, što je romanu već i prije izlaska osiguralo veliku medijsku pozornost i nestrpljivo iščekivanje istog.

Istražitelja državne policije Massachusettsa, Winstona Garana, neobičan poziv zatječe daleko na jugu, u Knoxvilleu, Tennesseeju, gdje pohada tečaj na Nacionalnoj forenzičkoj akademiji. Njegova šefica, javna tužiteljica Massachusettsa Monique Lamont, planira se kandidirati za mjesto guvernera. Kako bi prikupila što više političkih bodova u svojoj kampanji naglasak će staviti na rješavanje davno počinjenih zločina. Pri tome će se koristiti revolucionarnom tehnologijom analize DNK predaka zločinaca, a savršeni primjer je dvadeset godina staro ubojstvo u Tennesseeju. Ukoliko tužiteljičin ured uspije riješiti taj slučaj, svi će profitirati u očima javnosti, zar ne? Njezin istražitelj nije baš siguran u to - nije zapravo siguran ni u što kada se radi o toj ženi. No, prije no što stigne išta reći, umiješat će se šokantno nasilje, čin koji ne samo da će njihove živote uzdrmati iz temelja, već i živote svih koji ih okružuju.

»U opasnosti« je djelo majstorice žanra na vrhuncu stvaralačke snage. Od hladnoćom okovanog Cambridgea pa do sparnog i vlagom okupanog Tennesseeja, ovaj se roman odlikuje nenadmašnom karakterizacijom, savšenim detaljiziranjem, preciznim istraživanjem, napetom pričom i nezaobilaznom forenzikom.

1

Jesenska oluja cijeli je dan šibala Cambridge prijeteći žestokom reprizom po noći. Sumrak je, sijevaju munje i tutnje gromovi dok Winston Garano (Win ili Geronimo kako ga mnogi zovu) dugim koracima prelazi istočni dio Harvard Yarda.

Ne nosi kišobran, nema jaknu. Odijelo Hugo Boss i tamna kosa potpuno su mokri i slijepljeni uz njegovo tijelo. Cipele Prada natopljene su vodom i prljave jer je izlazeći iz taksija nepažljivo ugazio u lokvu. Naravno, vražji ga je taksist dovezao na proketo pogrešnu adresu – ne na broj 20 u Ulici Quincy ispred Harvardskog sveučilišnog kluba, već ispred Muzeja za umjetnost Fogg. Istini za volju, to je Winova greška. Kada je na međunarodnom aerodromu Logan ušao u taksu, rekao je vozaču: Harvardski sveučilišni klub, blizu Fogg. Mislio je da će, ako navede oboje, možda ostaviti dojam da je pohađao Harvard ili da je kolekcionar fine umjetnosti, a ne da je ono što doista jest – istražitelj državne policije Massachusettsa koji se prije sedamnaest godina pokušao upisati na Harvard i nije uspio.

Krupne kapi kiše ga poput razdražujućih prstiju tapkaju po glavi. On zabrinuto stoji na staroj stazi od crvene opeke posred istog takvog starog dvorišta i gleda kako Ulicom Quincy brzo prolaze automobili i bicikli, dok nekolicina prolaznika pogrbljeno korača pod kišobranima. Ti povlašteni ljudi što se kreću kroz maglu i kišu pripadaju ovamo i oni to znaju, kao što točno znaju kamo idu.

– Oprostite, obrati se Win tipu u crnoj vjetrovci i vrećastim izbljedjelim trapericama. – Ovo je vaše današnje Mensa pitanje.

– Ha? – kaže tip namršteno. Tek što je prešao mokru jednosmjernu ulicu i iz torbe na leđima kapa mu voda.

– Gdje se nalazi klub profesorskog zbora?

– Stojite pred njime, odgovori tip nepotrebno arogantno, vjerojatno zato što bi Win daje član profesorskog zbora ili netko važan, bez sumnje znao gdje se klub nalazi.

Win se zaputi prema otmjenoj zgradi u novogeorgijanskom stilu sagrađenoj u drugoj polovici 19. stoljeća s krovom od siva škrljevca i unutarnjim dvorištem od opeke načičkanim mokrim bijelim suncobranima. Spušta se mrak na koji osvijetljeni prozori bacaju toplo svjetlo. Tihi žubor fontane miješa se sa zvukom kiše dok on korača popločenom stazom prema ulaznim vratima prelazeći prstima kroz mokru kosu. Win uđe i osvrne se oko sebe kao da je upravo došao na mjesto zločina. Upija sve detalje i donosi zaključke o prostoriji koja je prije više od jednog stoljeća zacijelo bila salon kakvog bogatog aristokrata. Prelazi pogledom preko zidova obloženih mahagonijem, perzijskih sagova, mjedenih luster, viktorijanskih kazališnih plakata, portreta u ulju i ulaštenog starog stubišta koje vodi onamo kamo on najvjerojatnije nikada neće ići.

Sjedne na tvrdu starinsku sofu. Sat u drvenom ormariću podsjeća ga da je stigao točno na vrijeme, a da javne tužiteljice Monique Lamont (Money La-Mount¹, kako je on zove), žene

¹ Igra riječi – money, engl. novac, mount, engl. brdo, gora.

koja zapravo upravlja njegovim životom, nema. U Massachusettsu javni tužitelji imaju jurisdikciju u svim slučajevima ubojstava kao i vlastiti državni policijski istražni odjel, što znači da gospođa Lamont može zaposliti, ali i riješiti se, koga god želi. Njegova je sudbina u njezinim rukama i ona zna kako da ga na to podsjeti.

Ovo je jedna od njezinih najnovijih, ali i najgorih političkih manipulacija. Donekle čak i kratkovidna. Win na te manipulacije ponekad gleda kao na maštarije koje nastaju iz njezine nezasićene želje da se popne na vrh i potrebe da sve drži pod kontrolom. Ona ga je iznenada odlučila poslati daleko na jug, u Knoxville, Tennessee, na tečaj u Nacionalnu forenzičku akademiju, rekavši mu da će, kad ga završi, njegov zadatak biti da upozna kolege s najnovijim forenzičkim metodama za obradu mjesta zločina te im pojasniti kako se ispravno provode. Pokazati im kako da osiguraju da nijedna, pritom doista mislim nijedna istraga ne bude stavljena na kocku zbog pogrešnog postupanja s dokaznim materijalom, zbog nepoštivanja procedure i neobavljanja analiza koje su trebale biti obavljene, rekla je ona. Win to ne razumije. Državna policija Massachusettsa ima forenzičare. Zašto Monique nije poslala nekoga od njih? Ali ona nije htjela ni čuti. Nije htjela ni objasniti zašto.

Win gleda svoje mokre cipele koje je platio dvadeset dva dolara u dućanu s vintage odjećom po imenu Hand-me-up. Primijeti kako se sa sušenjem počinju pojavljivati mrlje od vode na sivom odijelu koje je za sto dvadeset dolara dobio u istom dućanu gdje je gotovo za bagatel kupio mnogo dizajnerske odjeće jer je sva već bila nošena. Odbacili su je bogataši koji je se brzo zasite, koji je više ne nose jer su bolesni ili mrtvi. On zabrinuto čeka. Pita se što je toliko važno da gaje Monique Lamont pozvala da dođe čak iz Knoxvillea. Roy, njezin tromi, oholi press-ataše nazvao ga je jutros, izvukao ga s nastave i rekao mu da se ukrca na prvi avion za Boston.

– Iz ovih stopa? Zašto? pobunio se Win. Zato što je ona tako rekla, odgovorio je Roy.

Monique Lamont izađe iz privatne kupaonice svojeg privatnog ureda u betonskom neboderu u kojem se nalazi Sud okruga Cambridge. Za razliku od mnogih javnih tužitelja i ostalih koji plivaju u pravosudnim vodama, ona ne skuplja policijske kape i oznake, strane odore i oružje ili uokvirene fotografije proslavljenih policijskih dužnosnika. Oni koji joj za sjećanje daruju takve stvari, čine to samo jedanput, budući da ih ona bez oklijevanja vraća ili prosljeđuje dalje. Ona voli staklo.

Umjetničke predmete od stakla, oslikano staklo, venecijansko staklo, novo i staro staklo. Kada sunčana svjetlost ispuni njezin ured, on se pretvara u vatrenu razigranu prizmu što svjetluca, žmirka, sjaji i bliješti u čitavom spektru boja, zbunjuje i zadivljuje posjetitelje. Ona rado prima zbunjene i zadivljene ljude u svoju raznobojnu dugu, a zatim ih upoznaje s gadnom olujom koja joj je prethodila.

– Nema šanse, nastavi ona gdje je stala dok sjeda za golemi stakleni radni stol. Stol je proziran, ali to je ne sprječava da nosi kratke suknje. – Nećemo imati još jedan prokleti edukativni film o vožnji pod utjecajem alkohola. Ima li ovdje nekog osim mene tko razmišlja svojom glavom?

– Prošlog je tjedna u Tewksburyju pijani vozač ubio cijelu obitelj, kaže Roy sa sofe koja se nalazi dijagonalno od stola. On gleda u njezine noge misleći da ona to ne primjećuje. – To je građanima mnogo važnije od nekog starog ubojstva koje se dogodilo u provincijskome gradiću na jugu do kojega ovdje nikome nije stalo...

– Roy. – Ona prekriži noge i gleda kako je on odmjerava. – Imaš li ti majku?

– Ma daj, Monique.

– Naravno da imaš majku. – Ona ustane i počne koračati amo-tamo žaleći što nema sunca.

Mrzi kišu.

– Kako bi ti se svidjelo, Roy, kada bi tvoju ostarjelu majku tešku jedva četrdeset kila divljački pretukli u njezinoj kući i ostavili je da umre u samoći?

– Doista, Monique. Ne radi se o tome. Trebali bismo svu pažnju posvetiti neriješenom ubojstvu u Massachusettsu, a ne u nekoj selendri. Koliko još puta moramo o tome?

– Blesav si, Roy. Poslat ćemo jednog od naših najboljih ljudi, riješiti slučaj pa će...

– Znam, znam. Oči cijele nacije biti uprte u nas.

– Sigurna, snažna ruka pruža pomoć onima koji nisu toliko sretni, koji nemaju... toliko... bilo čega. Iskopat ćemo stari dokazni materijal, ponovno ga pregledati...

– I prikazati Hubera u odličnom svjetlu. Njega i guvernera. Ako misliš da će biti drugačije, varaš se.

– Mene će to prikazati u dobrom svjetlu i ti ćeš se potruditi da osiguraš...

Ona ušuti kada se otvore vrata njezina ureda i slučajno, možda odviše slučajno, bez kucanja uđe njezin pomoćnik. Huberov sin.

Proleti joj kroz misli da je možda prisluškiavao, ali vrata su bila zatvorena. Nije moguće da je išta čuo.

– Toby? – strogo će ona. – Jesam li ja to psihotična ili si ti ponovno ušao bez kucanja?

– Oprosti. Čovječe, previše mi je toga na pameti. – On šmrca i odmahuje obrijanom glavom, doima se napola drogirano. – Samo sam te želio podsjetiti da odlazim.

Zauvijek, poželi ona, ali kaže: – Ja to vrlo dobro znam.

– Vraćam se u ponedjeljak. Bit ću u Vinevardu, idem se malo opustiti. Ako me trebaš, moj tata zna gdje me može pronaći.

– Jesi li dovršio sve poslove?

On ponovno šmrca. Lamont je uvjeren da je za to zaslužna njegova ljubav prema kokainu. – Ovaj, kao što?

– Ovaj, kao sve što sam ti ostavila na stolu, odgovori ona tapkajući zlatnom kemijskom olovkom po notesu.

– O, da, naravno. Bio sam dobar dečko pa sam sve sredio tako da ne moraš pospremati za mnom. – On se podmuklo smijulji dok ogorčenost prema njoj izviruje iz njegova zamagljena pogleda. Iziđe i zatvori za sobom vrata.

– To je jedna od mojih najvećih pogrešaka, zaključila ona. – Nikad nemoj kolegi raditi usluge.

– Očito je da si odlučila i da je ta odluka čvrsta kao stijena, nastavlja Roy tamo gdje je stao. – Ponavljam – vjerujem da radiš veliku grešku. Možda kobnu.

– Prestani s morbidnim analogijama, Roy. To me doista ljuti. Dobro bi mi došla kava.

Guverner Miles Crawley sjedi na stražnjem sjedalu svoje limuzine, pregrada je podignuta, a njegovi osobni čuvari dovoljno su daleko da ne mogu čuti što govori u telefon.

– Nemoj biti tako prokleta samouvjeren jer bi mogao postati nesmotren, kaže on, pilji u svoje dugačke ispružene noge u hlačama s tankim bijelim prugama i odsutno gleda sjajne crne cipele. – Što ako netko progovori? Uostalom, ne bismo trebali o tome telef...

– Taj netko neće progovoriti. To je sigurno. Uostalom, ja nikad nisam nesmotren.

– Jedino što je sigurno u životu su smrt i porezi, guverner će zagonetno.

– U ovom slučaju, u jedno ipak ne moraš sumnjati – nema šanse da izgubiš. Tko nije znao gdje se nalazi? Tko ga je izgubio? Tko ga je imao? Što god da se dogodi, tko će ispasti kriv?

Guverner kroz prozor gleda u noć, u kišu, u svjetla Cambridgea što se probijaju kroz tamu. Više nije uvjeren daje trebao na sve to pristati te zaključiti: – Budući da su mediji saznali, povratka nema. Nadaj se da si u pravu jer ću, ako nešto pođe po zlu, okriviti tebe. To je bila tvoja prokleta zamisao.

– Vjeruj mi, pred tobom su sretna vremena.

Guverneru bi to u ovome trenutku dobro došlo. U posljednje vrijeme žena mu je pravi davež, muči ga probava, a pred njim je još jedna večera. Ova je u Muzeju za umjetnost Fogg gdje će morati ići naokolo, gledati Degasove slike, a onda održati kraći govor kako bi podsjetio filantropu ljubitelje umjetnosti i harvardske elitiste koliko je obrazovan.

– Ne želim više o tome, kaže guverner.

– Miles...

On mrzi kada ga zovu imenom, bez obzira na to koliko dugo poznaje neku osobu. Guverner Crawley. Jednoga dana će biti senator Crawley.

– ... bit ćeš mi zahvalan, obećavam.

– Nemoj me tjerati da ponavljam, upozori ga guverner Crawley. – Ovo je posljednji put da o tome razgovaramo. – On prekine vezu i spremi mobitel u džep sakoa.

Limuzina se zaustavi ispred Fogg. Crawley pričekava da mu zaštitari otvore vrata i povedu ga na političko pojavljivanje. Prokleta bila njegova žena i njezini vražji sinusi zbog kojih je boli glava. Prije nešto manje od jednog sata ukratko su ga informirali o Degasu pa barem zna kako se izgovara njegovo ime te da je bio Francuz.

Monique Lamont ustane, polako prelazi s kraja na kraj prostorije, gleda u depresivno mračan i vlažan suton i pijucka kavu koja ima okus po izgorjelom.

– Novinari su već počeli zvati, upozori Roy.

– Pretpostavljam da je to i bio cilj, odgovori ona.

– Potreban nam je plan u slučaju da nešto pođe po zlu...

– Roy, ne mogu te više slušati!

On je takva kukavica, kralj neodlučnosti, pomisli ona okrenuta leđima.

– Monique, ja jednostavno ne razumijem kako možeš misliti da ti nešto što je smislio guverner može koristiti.

– Želimo li dobiti pedeset milijuna dolara za gradnju novog krim-laboratorija, – ponovi ona polako kao daje on glup, – moramo privući pažnju, pokazati javnosti i zakonodavnim tijelima daje unapređenje tehnologije, zapošljavanje stručnjaka, kupnja dodatne laboratorijske opreme, stvaranje najveće banke podataka DNK u zemlji, a možda i u svijetu, prijeko potrebno. Riješimo li slučaj što su ga stanovnici na dobrom starom jugu prije dvadeset godina zaboravili u nekoj kutiji, postat ćemo junaci. Dobit ćemo potporu poreznih obveznika. Ništa ne uspijeva tako dobro kao uspjeh.

– Još Huberova ispiranja mozga. Pokaži mi jednog šefa krim-laboratorija koji te u to ne bi želio uvjeriti unatoč rizicima za tebe.

– Zašto ne želiš prihvatiti da je to dobra zamisao? – pita ona razočarano dok gleda kišu – dosadnu, neumoljivu kišu.

– Zato što te guverner Crawley mrzi, glatko odgovori Roy. – Upitaj se zašto bi ti to tek tako odobrio.

– Jer sam ja najeksponiraniji javni tužitelj u saveznoj državi Massachusetts. Jer sam žena pa on neće izgledati kao uskogrudni muški šovinist i desničarski bigot kakav doista jest.

– Budeš li se natjecala protiv njega, svaki neuspjeh će se slomiti na tebi, ne na njemu. Ti ćeš biti Robert E. Lee² koji predaje svoj mač, ne on...

– Znači, on je najedanput Ulysses S. Grant. Win će to srediti. – Prije će tebe srediti.

Ona se polako okrene prema Royu i gleda ga kako lista notes. – Što uopće znaš o njemu? – pita on.

– Win je najbolji istražitelj u odjelu. Politički izvrstan izbor.

– Tašt, opsjednut odjećom. – On čita zabilješke. – Dizajnerska odijela, Hummer, Harley, zbog čega se postavljaju pitanja o njegovim financijama. Rolex.

– Zapravo Breitling. Titan. Vjerojatno malo korišten, iz jednog od mnogobrojnih dućana koji prodaju rabljene stvari, pojasni ona.

Roy je zaprepašteno pogleda. – Odakle znaš gdje on kupuje?

– Znam prepoznati fine stvari. Jednog sam ga jutro pitala kako si može priuštiti kravatu Hermes koju je imao na sebi.

– Uvijek kasni na mjesto zločina, nastavi Roy.

– Tko to kaže?

On okrene još nekoliko stranica, prijeđe prstom preko jedne od njih. Ona čeka da mu se usne počnu micati dok čita u sebi. Eto, upravo su se pomaknule. Dragi Bože. Svijet je pun imbecila.

– Čini se da nije gay, nastavi Roy. – To je dobra vijest.

– Zapravo, bilo bi vrlo širokogrudno s naše strane kada bi naš zlatni dečko, lice akcije, bio gay. Što pije?

– Nije gay, to znamo sigurno, kaže Roy. – Ženskar je.

– Tko je pak to rekao? Što voli piti?

Roy zbunjeno zastane. – Alkohol? Barem s time nema problema...

– Votku, džin, pivo? – Njoj malo nedostaje da potpuno izgubi strpljenje.

– K vragu, nemam pojma.

– Onda nazovi njegovog prijatelja Hubera i pitaj. I to prije nego što krenem u sveučilišni klub.

– Ponekad te ne razumijem, Monique. – On se vrati svojim zabilješkama. – Narcisoidan je.

– Tko ne bi bio da izgleda kao on.

– Umišljen, lijepo lice, prazna glava. Trebala bi čuti što drugi murjaci govore o njemu.

– Pretpostavljam da upravo jesam.

U misli joj ušeta Win Garano. Njegova tamna, valovita kosa, besprijekorne crte lica, tijelo koje izgleda kao isklesano iz mliječno-smeđeg kamena. I te oči. Ima nešto u njegovim očima. Kada je gleda, ona ima neobičan osjećaj da je čita, da je poznaje, da o njoj zna nešto čega ni ona nije svjesna.

Bit će savršen za televiziju, savršen za fotografiranje.

² Robert E. Lee, najpoznatiji general konfederacijske vojske sve dok se nije 1865. na kraju Američkog građanskog rata predao svojem velikom protivniku Ulyssesu S. Grantu, glavnom zapovjedniku vojske Unije.

– ... vjerojatno jedino pozitivno što o njemu mogu reći jest da dobro izgleda, – kaže jadni nedorasli Roy, – a djelomice ima i status pripadnika manjine. Mliječna čokolada, ni crn ni bijel.

– Što si to upravo rekao? – Monique Lamont pilji u njega. – Pravit ću se da nisi.

– Kako da to onda nazovemo?

– Nećemo to nikako nazvati.

– Afrotalijan? Da, pretpostavljam tako, odgovori on na vlastito pitanje dok lista bilježnicu. – Otac je bio crnac, majka Talijanka. Izgleda da su mu, iz razumljivih razloga, odlučili dati majčino prezime – Garano. Roditelji su mrtvi. Pokvarena peć u nekakvoj rupi gdje su živjeli kad je bio mali.

Monique uzme kaput s vrata.

– Nisam uspio otkriti tko ga je odgojio, nije naveo nikoga od rođaka kome treba javiti u slučaju da mu se nešto dogodi, samo nekog Farouka, čini se stanodavca.

Ona iz torbice iskopa ključeve automobila.

– Manje o njemu, više o meni, kaže Monique. – Njegov životopis nije važan, već moj. Moja dostignuća. Moj rad. Moja stajališta o bitnim pitanjima. O zločinu. Ne samo o današnjem zločinu. Ne samo o jučerašnjem zločinu. – Ona iziđe iz radne sobe. – O svakom zločinu sada i bilo kada.

– Ha, Roy je slijedi. – Kakav dobar slogan za kampanju.

2

Monique Lamont sklopi kišobran i otkopča dugi crni kišni ogrtač. Primijeti Wina kako sjedi na starinskoj sofi udobnoj otprilike kao i drvena daska.

– Nadam se da nisi dugo čekao, ispričava se ona.

Da se brinula o njegovoj udobnosti ne bi mu zapovjedila da doleti čak ovamo na večeru, prekinula obuku na Nacionalnoj forenzičnoj akademiji te mu po običaju poremetila normalan život. Ona nosi plastičnu vrećicu na kojoj piše ime dućana u kojem se prodaju alkoholna pića.

– Imala sam sastanak, a i promet je grozan, kaže ona. Kasni četrdeset pet minuta.

– Zapravo, tek sam stigao. – Win ustane. Odišlo mu je prekriveno mrljama vode koje se nisu mogle tako brzo osušiti da je tek ušao s kiše.

Monique skine ogrtač. Teško je ne primijetiti ono što je ispod njega. Monique Lamont kostimi stoje bolje negoli bilo kojoj ženi koju Win poznaje. Šteta što je majka priroda podarila tako dobar izgled upravo njoj. Ona ima francusko ime, izgleda kao Francuskinja, tamna i egzotična, opasno seksi i zavodljiva. Da su stvari drugačije, da se Win uspio upisati na Harvard, a ona nije toliko ambiciozna i sebična, vjerojatno bi se dobro slagali i završili u krevetu.

Ona pogleda njegovu sportsku torbu i malo se namršti. – To ja zovem opsesijom. Uspio si ubaciti vježbanje između aerodroma i večere?

– Morao sam ponijeti neke stvari. – On smeteno prebaci torbu u drugu ruku pazeći da staklo u njoj ne zveckta, jer opaki policajac poput njega ne bi ni trebao nositi takve stvari, pogotovo ne u društvu opasne javne tužiteljice kao što je Monique Lamont.

– Možeš to ostaviti u garderobi. Tamo je kod muškog zahoda. U torbi nemaš oružje, zar ne?

– Samo uzi. To je jedino što ti u današnje vrijeme dopuštaju unijeti u avion.

– Kad već ideš onamo, objesi i ovo. – Ona mu pruži svoj ogrtač. – A ovo je za tebe.

Ona mu pruži vrećicu. Win zaviri unutra i ugleda bocu burbona Booker's u drvenoj kutiji. Skupo piće, njemu najdraže. – Kako si znala?

– Ja znam mnogo o svojem osoblju, to mi je zadatak.

Neugodno ga iznenadi što ga naziva osobljem. – Hvala, promrmlja on.

U garderobi Win pažljivo odloži torbu na gornju policu gdje je nitko ne može vidjeti i krene za Monique u blagovaonicu osvijetljenu svijećama, s bijelim stolnjacima i konobarima u bijelim uniformama. Pokušava ne razmišljati o svojem odijelu sa sasušanim mrljama i mokrim cipelama dok on i Monique sjedaju za stol u kutu jedno nasuprot drugome. Vani je mrak, svjetla u Ulici Quincy nejasno se vide kroz kišu i maglu, kao i obrisi ljudi koji dolaze u klub na večeru. Oni na odjeći nemaju mrlje, oni ovamo pripadaju, vjerojatno su tu studirali, možda tu predaju. To su ljudi s kakvima Monique Lamont izlazi ili se druži.

– U opasnosti, počne ona. – Nova inicijativa našeg guvernera za borbu protiv kriminala koju je povjerio meni. – Ona rastvori platnenu salvetu i stavi je na krilo. Pojavi se konobar. – Čašu bijelog sauvignona. Južnoafričkog, kakav sam pila prošli put. I gaziranu mineralnu vodu.

– Ledeni čaj, kaže Win. – Kakva inicijativa za borbu protiv kriminala?

– Uživaj malo, ona će sa smiješkom. – Večeras ćemo biti iskreni. – – Booker's s ledom, kaže on konobaru.

– DNK je star koliko i živa bića, počne ona. – Analiza DNK predaka može pomoći u otkrivanju identiteta NN u NN slučajevima. Jesi li upoznat s novom tehnologijom koju koriste neki privatni laboratoriji?

– Naravno. DNAPrint Genomics³ u Sarasoti. Čuo sam da su pomogli u rješavanju cijelog niza serijskih ubojstava...

Ona nastavi kao da on ništa nije rekao: – Biološki uzorci iz slučajeva za koje nemamo pojma tko je počinitelj, a banke podataka nam nisu dale nikakve rezultate. Ponovno ćemo ih ispitati ovom revolucionarnom tehnologijom. Možemo ustanoviti da je osumnjičenik na primjer muškarac, osamdeset dva posto Europljanin, osamnaest posto Indijanac, što će nam reći da izgleda kao bijelac, a najvjerojatnije ćemo saznati i njegovu boju kose i očiju.

– A kako se objašnjava U opasnosti! Osim činjenice da guverner nekako mora nazvati najnoviju inicijativu.

– To je očito, Win. Svaki put kada uhvatimo kriminalca, društvo je manje u opasnosti. Naziv sam ja smislila – projekt je moj, moja odgovornost i imam mu namjeru posvetiti punu pažnju.

³ DNAPrint Genomics, znanstvena kompanija na Floridi koja se bavi proučavanjem genoma.

– Uz dužno poštovanje, Monique, zar mi to nisi mogla objasniti e-mailom? Zašto sam morao po strahovitom pljusk doletjeti ovamo čak iz Tennesseeja kako bi mi rastumačila guvernerov najnoviji promidžbeni trik?

– Bit ću okrutno iskrena, prekine ga ona. Ništa novo.

– Okrutnost ti dobro stoji. – On joj se nasmiješi. Iznenada se pojavi konobar s njihovim pićima. Prema Monique se ponaša kao da je članica kraljevske obitelji.

– Budimo iskreni, kaže ona. – Ti si razmjerno pametan, uz to san za medije.

To nije prvi put da on razmišlja o napuštanju državne policije Massachusettsa. Podigne čašu žaleći što nije naručio duplo piće.

– Prije dvadeset godina bio je jedan slučaj u Knoxvilleu... – nastavi ona.

– Knoxville?

Konobar stoji i čeka njihovu narudžbu. Monique naruči: – Lososa i još jednu čašu sauvignona. Njemu donesite onaj fini pinot iz Oregona.

– Meni bilo kakav odrezak, samo daje krvav, kaže Win. – Salatu s acetom balsamicom. Bez priloga. Da vidim. Je li slučajnost to što si me poslala baš dolje na jug u Knoxville i odjedanput odlučila riješiti neki stari slučaj upravo odande.

– Starija žena nasmrt pretučena, nastavi Monique. – Čini se pljačka. Možda i pokušaj seksualnog napada. Žena je pronađena gola s gaćicama spuštenim do koljena.

– Je li pronađena sperma? – Win si ne može pomoći. Politika ili ne, slučajevi ga usisavaju poput crnih rupa.

– Ne znam pojedinosti. – Ona gurne ruku u torbicu, izvadi čvrstu svijetlosmeđu omotnicu i pruži mu je.

– Zašto Knoxville? – On ne odustaje dok ga paranoja sve više pritišće.

– Morali smo pronaći ubojstvo i nekog posebnog da ga istraži. Ti si u Knoxvilleu pa zašto onda ne istražiti kakvih neriješenih ubojstava oni imaju. To je ubojstvo, čini se, u svoje vrijeme privuklo mnogo pozornosti, ali tragovi su sada hladni i zaboravljeni kao i žrtva.

– U Massachusettsu također ima mnogo neriješenih slučajeva. – On je pomno gleda, nesiguran što se doista događa.

– Ovo bi trebalo biti lako.

– Ne bih s time računao.

– Odgovara iz više razloga. U slučaju neuspjeha tamo dolje, ovdje to neće biti tako očito, kaže ona. – A prikazat ćemo to na sljedeći način – dok si bio dolje na Akademiji, čuo si za taj slučaj i predložio pomoć Massachusettsa, odlučio iskušati tu novu analizu DNK, pomoći im...

– Znači, želiš da lažem? – upita on.

– Želim da upotrijebiš diplomaciju, da pokažeš koliko si pametan.

Win otvori omotnicu i izvadi kopije članaka iz novina, izvještaj obdukcije i laboratorijske nalaze, nijedno kvalitetno, vjerojatno kopirano s mikrofilma.

– Znanost, kaže ona samouvjereno. – Ako je istina da postoji Božji gen, onda možda postoji i vražji. – Monique voli tajanstvene pseudogenijalne izreke.

Gotovo da je se može citirati.

– Preko DNK predaka tražimo vruga koji nam je izmakao.

– Ne znam zašto ne koristiš laboratorij na Floridi koji je po tome poznat. – Win s loše kopije čita izvještaj obdukcije i kaže: – Vivian Finlay. Sequoyah Hills. Iz stare bogate

obitelji, živjela je na obali rijeke gdje nema kuća jeftinijih od milijun dolara. Netko ju je doista žestoko premlatio.

Premda u izvješću koji mu je Monique dala nema fotografija, iz protokola obdukcije jasno je nekoliko stvari. Vivian Finlay je nakon napada živjela dovoljno dugo da veliki dio njezina tkiva reagira, pogotovo izgrebeno i izudarano lice te da joj nateknu oči. Kada su joj pri obdukciji odmaknuli skalp, mogla su se vidjeti velika nagnječenja i lubanja puna rupa nastalih zbog više žestokih udaraca nanesenih oružjem koje ima barem jedan zaobljeni dio.

– Ako budemo provjeravali DNK, onda zacijelo postoji dokazni materijal. Kod koga se nalazio sve ovo vrijeme? – pita on.

– Samo znam da je tada FBI radio laboratorijske pretrage.

– FBI? Zašto je njima taj slučaj bio zanimljiv?

– Hoću reći TBI, kaže ona.

– Istražni ured Tennesseeja.

– Mislim da tada još nisu ispitivali DNK.

– Ne. Mračni srednji vijek; samo su ustanovili krvnu grupu. Kakve su točno analize radili i kod koga su rezultati? – pokušava on ponovno.

– Analizirali su krvavu odjeću. Koliko sam razumjela, bila je u pohrani u policijskoj postaji u Knoxvilleu, a onda su je poslali u Kaliforniju...

– Kaliforniju?

– Huber je sve to pažljivo proučio.

Win pokaže na kopije koje mu je ona dala i pita: – I to je sve?

– Izgleda da se je odonda mrtvačnica u Knoxvilleu preselila i da su njihovi stari dosjei u nekom skladištu. Imaš sve ono što je Toby uspio iskopati.

– Misliš ono što je natjerao ljude u mrtvozornikovu uredu da mu ispišu s mikrofilma. Kakav detektiv, kaže on sarkastično. – Ne znam kog boga držiš takvog idiota...

– Dobro znaš zašto.

– Ne znam kako je moguće da Huber ima tako idiotskog sina. Trebala bi paziti kakve usluge činiš šefu krim-laboratorija, Monique, unatoč tome što je on dobar tip. To bi se moglo protumačiti kao sukob interesa...

– Kako bi bilo da to prepustiš meni, kaže ona hladno.

– Samo kažem da ti je Huber itekako dužan ako ti je uvalio Tobyja.

– U redu. Rekli smo da ćemo večeras biti iskreni. – Ona ga gleda u oči, ne skreće pogled. – To je bila loša procjena s moje strane. U pravu si. Toby je nesposoban, prava katastrofa.

– Meni je potreban policijski dosje. Možda je Toby Katastrofa u napornoj i iscrpnoj istrazi uspio dobiti i fotokopiju toga.

– Pretpostavljam da to možeš i sam nabaviti kad se vratiš u Knoxville. Toby je upravo otišao na odmor.

– Jadni mladić. Vjerojatno je premoren od tolikog posla.

Monique Lamont gleda konobara kako se vraća sa srebrnim pladnjem i dvije čaše vina. – Svidjet će ti se pinot. Drouhinov je, zapravo ga proizvodi njegova kći.

On polagano vrti čašu, pomiriše vino, kuša ga. – Jesi li zaboravila? Poslala si me na Akademiju jer je to – citiram tebe – Harvard forenzičke znanosti. Preostalo mi je još mjesec dana.

– Uvjerena sam da će ti izići ususret, Win. Nitko nije rekao da moraš napustiti tečaj. Zapravo ovo će i NFA prikazati u dobrom svjetlu.

– Dobro, znači, radit ću u snu. Da vidimo. – On pijucka vino. – Iskorištavaš NFA, policiju Knoxvillea, mene, koga god stigneš kako bi ostvarila svoje političke ciljeve. Reci mi jednu stvar, Monique. – On zna da se možda kocka svojom sudbinom, pogled mu je veoma ozbiljan. – Je li ti uopće stalo do te mrtve stare gospođe?

– Naslov:

POZNATI DETEKTIV IZ MASSACHUSETTSA POMAŽE POLICIJI MALENOGA GRADA RIJEŠITI SLUČAJ STAR DVADESET GODINA, OSVETIO STARICU UBIJENU ZBOG SITNIŠA.

– Sitniša?

– To se spominje u jednom od članaka koji sam ti dala, kaže ona. – Gospođa Finlay je skupljala srebrne novčiće. Držala je kutiju s kovanicama na svojem toaletnom stoliću. Koliko se zna, samo je to nestalo.

Oni iziđu iz Harvardskog sveučilišnog kluba i stazom od starih ciglenih ploča pođu na Ulicu Quincy. Još uvijek kiši.

– Kamo sad? – pita Monique napola skrivena velikim crnim kišobranom.

Win primijeti kako njezini njegovani prsti snažno stišću drvenu ručku kišobrana. Nokti su joj četvrtasti, nisu lakirani, na ruci ima veliki sat, Breguet, od bijelog zlata s crnom narukvicom od krokodilske kože i harvardski prsten pečatnjak. Uopće nije važno koliko zarađuje kao javna tužiteljica i povremena predavačica na pravnom fakultetu, Monique potječe iz imućne obitelji – veoma imućne kako je čuo. Ima povijesnu kuću u blizini Harvard Square⁴ i britansko-trkaće-zeleni Range Rover parkiran na drugoj strani mračne, mokre ulice.

– Sve je u redu, kaže on kao da mu je ona ponudila da ga nekamo odveze. – Otići ću do trga i tamo uloviti taksi. Možda se prošećem do Charlesa da vidim sviraju li dobar džez u Regattabaru. Voliš li Coca Montovu?

– Ne večeras.

– Nisam rekao da svira večeras. – Nije ni on nju nikamo pozivao.

Ona kopa po džepovima ogrtača, postane nestrpljiva dok nešto traži, pa kaže: – Stalno me obavještavaj, Win. O svakoj pojedinosti.

– Poći ću onamo kamo me tragovi odvedu. Htio bih samo naglasiti nešto što se u općem oduševljenju ne bi smjelo zaboraviti – ne mogu ići onamo kamo dokazi ne vode.

Ona ljutito kopa po skupocjenoj torbici.

– Bez veze mi je naglašavati očito, kaže on dok mu kiša pada po glavi i curi niz ovratnik. – Ali ne vidim u čemu je smisao tvoje inicijative ako ne uspijemo riješiti taj slučaj.

– U najgoru ruku, dobit ćemo DNK profil predaka, reći daje zbog toga ponovno otvoren slučaj. To je samo po sebi vrijedno pažnje medija jer smo pokazali suosjećanje. Nećemo priznati neuspjeh, samo ćemo ostaviti slučaj otvorenim. Pod istragom. Ti ćeš završiti obuku na NFA-u i vratiti se svojim uobičajenim zadacima. Na kraju će sve ponovno pasti u zaborav...

⁴ Harvard Square, povijesna jezgra, trg u Cambridgeu, Massachusetts.

- A dotad ćeš ti zasjesti u guvernerov stolac, kaže on.
- Nemoj biti ciničan. Ja nisam tako hladna kakvom me ti uporno nastojiš prikazati. Gdje su, kvragu, moji ključevi?
- U ruci su ti. – – Ključevi od kuće.
- Hoćeš li da pođem s tobom, da se uvjerim daje sve u redu? – – Imam rezervni u kutijici za ključ, kaže ona iznenada ga ostavljajući samoga na kiši.

3

Win gleda lijevo i desno, promatra ljude kako s određenim ciljem koračaju pločnikom, gleda automobile kako prolaze dok im kotači prskaju vodu, gleda Monique Lamont kako se odvozi.

On pješice ide prema trgu gdje su kafići i dućani prepuni, unatoč lošem vremenu, uđe u Peet's, ugura se među goste, uglavnom studente, povlaštene i obuzete samima sobom. Kada naruči kavu s mlijekom, djevojka za šankom tako otvoreno blene u njega da joj se lice zacrveni. On je na to naviknut, obično mu to laska, ali ne večeras. Ne može izbaciti Monique iz glave i to kako sebe doživljava u njezinu društvu.

Win nosi kavu s mlijekom preko Harvard Squarea gdje se zaustavlja vlak Red Line. Većina onih koji njime putuju nisu upisani na Harvard, možda čak i ne znaju koliko je Harvard poznat. On besposleno šeće Ulicom Johna F. Kennedyja, žmirka kada ga obasjaju automobilska svjetla, dok ga kiša što para taj jarki snop podsjeća na poteze olovkom, dječje crteže kiše kakve je i sam crtao kada je bio mali, neopterećen scenama zločina i gadnim zaključcima o ljudima.

– Ugao Tremonta i Broadwaya, kaže on kad sjedne u taksi pažljivo spustivši sportsku torbu na plastično sjedalo.

Vozač je tek obris glave koja govori s bliskoistočnim naglaskom i ne okreće se.

– Traymond? Gdje?

– Tremont i Broadway, možete me ostaviti na uglu. Ako ne znate put, stanite i ja izlazim.

– Traymont. To je blizu što?

– Trga Inman, odgovori Win glasno. – Krenite u tom smjeru. Ako ga ne pronađete, ja ću pješice, a vi nećete dobiti novac.

Vozač nagazi na kočnicu. Okrene tamno lice i mrko ga gleda crnim očima.

– Ne platiš, izlazi van!

– Vidiš li ovo? – Win izvadi lisnicu i gurne značku Državne policije Massachusettsa vozaču u lice. – Želiš li dobivati prometne kazne do kraja života? Istekla ti je registracija, nemaš naljepnicu. Znaš li to? Jedno stop svjetlo ti ne radi. Znaš li TO? Samo me odvezi do Broadwaya. Misliš li da si u stanju pronaći prokleti aneks Gradske vijećnice? Odande ću ti govoriti kuda dalje.

Oni se voze u tišini. Win sjedi na stražnjem sjedalu i grčevito stišće ruke na krilu. Upravo je večerao s Monique Lamont koja, premda će se natjecati za mjesto guvernera, začudo hoće da Win prikaže u najboljem svjetlu guvernera Crawleyja koji želi još jedan mandat. Monique želi osigurati da oboje, i ona i guverner, imaju izvrstan imidž kad se budu natjecali

jedno protiv drugog. Politika. Kriste. Kao da je ijednome od njih uopće stalo do neke ubijene gospođe tamo dolje u zabiti Tennesseeja. Win je sve ogorčeniji dok sjedi u mraku s taksistom koji ne zna kuda da vozi dok mu on ne objasni.

– Skreni desno u Ulicu Tremont, napokon kaže Win pokazujući prstom. – Tamo s lijeve strane. Dobro, možeš ovdje stati.

Svaki put kad vidi kuću, Winu se stisne srce. To je drvena jednokatnica s koje se ljušti boja, sva zarasla u bršljan. Kao i žena koja u njoj živi, Winov se dom u posljednjih pedeset godina nije nagledao mnogo lijepoga. On iziđe iz taksija i iz mračnog stražnjeg dvorišta začuje zveckanje kineskih zvončića. Odloži kavu s mlijekom na krov vozila, kopa po džepovima pa kroz prozor baci vozaču zgužvanu novčanicu od deset dolara.

– Hej! Vožnja dvanaest dolara!

– Hej! Nabavi GPS, kaže on dok zvončići sviraju svoju čarobnu, laganu melodiju. Taksist pritisne gas, čaša sklizne s krova, padne na tlo, poklopac se otvori i kava s mlijekom razlije se po crnome asfaltu. Zvončići veselo zvone kao da su sretni što će ga vidjeti.

Gusti se vlažni zrak ipak pomiče pa se slatka tiha glazba čuje iz sjena i sa stabala, s vrata i prozora koje on još ne vidi. Zvončići se čuju sa svih strana jer njegova baka vjeruje da njihov zvuk tjera zle duhove, ali on je nikad nije imao srca pitati – Pa ako to doista pomaže, kako objašnjavaš naše živote? Win izvadi ključ iz džepa, otključa ulazna vrata i gurne ih.

– Nana? Ja sam, vikne.

U hodniku su kao i uvijek iste prasne obiteljske fotografije, slike Isusa i raspela na zidu od žbuke i konjske strune. On zatvori vrata, zaključa ih i odloži ključeve na stari stol od hrastovine koji je tu otkako Win pamti.

– Nana?

U dnevnoj je sobi uključen televizor, zvuk je pojačan, sirene urlaju. Nana i njezine policijske serije. Čini mu se daje zvuk glasniji negoli posljednji put kada je bio tu, možda zato što se naviknuo na tišinu. Zabrine se dok slijedi zvuk u dnevnu sobu u kojoj se od njegova djetinjstva ništa nije promijenilo osim što Nana nastavlja gomilati kristale, kamenčiće, kipiće mačaka, zmajeva, svetog Mihaela arkandela, čarobne vjenčiče i svežnjice ljekovitih trava i tamjana kojih ima na stotine.

– Joj! – uzvikne ona kada je zvuk njegovih koraka napokon prene iz jedne od repriza Hill Street Bluesa.

– Nisam te želio prestrašiti. – Win se nasmiješi, pođe do kauča i poljubi je u obraz.

– Dušo moja, kaže ona sklopivši ruke.

On uzme daljinski upravljač sa stola prekrivenog kristalima i čarobnim drangulijama, kamenčićima i špilom tarot karata. Isključi televizor i kao i obično procjenjuje sve oko sebe. Nana dobro izgleda, tamne joj oči svjetlucaju i budno motre s koščatog i za njezine godine veoma glatkog, nekoć lijepog lica. Njezina je duga bijela kosa skupljena na tjemenu. Kao i uvijek, ona na sebi ima gomilu srebrnog nakita, narukvice praktički do lakata, prstenje, ogrlice i drečavo-narančastu majicu nogometne momčadi Sveučilišta Tennessee koju joj je on poslao prije nekoliko tjedana. Nana se uvijek potruđi odjenuti nešto što joj je on darovao kada zna da će ga vidjeti. Ona kao da uvijek zna. On joj ne mora reći.

– Nisi uključila alarm, kaže Win otvarajući sportsku torbu iz koje na stolić izvadi staklenku meda od kiseline, umak za roštilj i marinirane krastavce.

– Imam zvončiče, dušo.

On se sjeti da je ostavio bocu burbona u garderobi sveučilišnog kluba. Zaboravio ju je uzeti, a Monique to nije ni primijetila kada su odlazili. Ništa čudno.

– Što si mi donio? – pita Nana.

– Ne plaćam zaštitarskoj kompaniji sav taj novac za zvončiće. Donio sam ti nekoliko stvari iz Tennesseeja, ali ako bi ti radije domaći viski, donijet ću ti ga idući put, zafrkava je on sjedajući u izlizani naslonjač preko kojega je prebačen vuneni pokrivač što joj gaje prije nekoliko godina iskačkala mušterija.

Ona uzme karte i kaže: – O kakvom se to novcu radi?

– Novcu? – On se namršti. – Nemoj isprobavati svoj juju⁵ na meni, Nana.

– Nešto u vezi s novcem. Upravo si radio nešto što ima veze s time.

Win misli – Money, novac, Monique Lamont.

– Valjda ima veze s onom tvojom šeficom. – Ona polako miješa karte, to je njezin način komuniciranja. Otvori kartu mjeseca i stavi je pokraj sebe na kauč. – Pazi je se. Obmana i ludilo ili poezija i vizija. Na tebi je da izabereš.

– Kako se osjećaš? Jedeš li nešto osim onoga što ti donesu?

Ljudi joj donose hranu u zamjenu za gatanje, daju joj svakojake stvari, sve ono što si mogu priuštiti.

Ona otvori još jednu kartu. Na njoj je muškarac u halji s fenjerom u ruci. Kiša ponovno jače pada, neumorno bubnja, grane stružu po prozorima, a zvončići u daljini pomahnitalo zvone.

– Što je htjela od tebe? – pita njegova baka. – Ta s kojom si večeras bio.

– Ne brini se zbog toga. Uostalom, zbog toga te barem imam priliku vidjeti.

– Ima stvari koje ona drži skrivene iza zastora, vrlo neugodne stvari, ta vrhovna svećenica u tvom životu. – Ona okrene još jednu kartu. Zanimljiv prizor – muškarac koji visi naglavce obješen za nogu o drvo dok mu iz džepa padaju novčići.

– Nana, uzdahne on. – Ona je javna tužiteljica. Političarka. Nije vrhovna svećenica i ja ne mislim da je ona u mojem životu.

– Oh, ali ona to svakako jest, kaže njegova baka prodorno ga gledajući. – Ima tu još nešto. Vidim čovjeka u grimiznom. Ha! Taj smjesta ide u zamrzivač!

Njegova se baka rješava destruktivnih osoba tako što na komadić papira napiše njihova imena ili opis i stavi ga u zamrzivač. Mušterije dobro plaćaju kako bi ona spremila njihove neprijatelje u svoj stari Frigidaire. Posljednji put kada je gledao, njezin je zamrzivač izgledao kao puna kanta stroja za uništavanje papira. Winov telefon počne vibrirati, on ga izvadi iz jakne, pogleda zaslon, vidi da je broj skriven.

– Ispričavam se, kaže on, ustane i priđe prozoru dok kiša šiba po staklu.

– Je li to Winston Garano? – pita muškarac očito izmijenjenim glasom i veoma lošim lažnim naglaskom koji zvuči gotovo britanski. – Tko želi znati?

– Mislim da biste rado sa mnom popili kavu. Davis Square, kafić Diesel gdje se okupljaju svi čudaci i homići. Otvoren je dokasno.

– Počnimo od toga da mi se vi predstavite.

On gleda kako njegova baka zamišljeno, ali ležerno miješa tarot karte i otvara ih na stolu. Te su joj karte poput starih prijatelja.

⁵ Pod juju se u Zapadnoj Africi misli na predmet ili fetiš s nadnaravnim moćima. Juju bi mogao biti preteča američkog vudua.

– Ne preko telefona, kaže muškarac.

U Winovim mislima iznenada se pojavi ubijena starica. On vidi njezino modro natečeno lice, velike tamne ugruške s unutarnje strane skalpa, rupe u lubanji, djeliće kostiju zarivene u mozak. Zamišlja to jadno, izubijano tijelo na hladnom čeličnom obdukcijском stolu. Ne zna zašto iznenada o njoj razmišlja, pokušava izbaciti te slike iz misli.

– Nemam se običaj sastajati na kavi s ljudima koji mi se ne predstave i ne kažu što žele, kaže on.

– Je li ti poznato ime Vivian Finlay? Uvjeren sam da sada želiš sa mnom razgovarati.

– Ne vidim nijedan razlog zašto bih, kaže Win dok njegova baka mirno sjedi na sofi, prebire po kartama i otvara još jednu. Ta je crveno-bijela s pentagramom i mačem.

– Budi tamo u ponoć. – Muškarac prekine vezu.

– Nana, nakratko moram van, kaže Win i spremi mobitel u džep. Ipak s oklijevanjem stoji pokraj prozora poprskanog kišom dok ga obuzima jedan od njegovih predosjećaja. Zvončiči najednom počnu neskladno udarati.

– Pazi se tog čovjeka, kaže baka okrećući još jednu kartu.

– Je li tvoj auto u voznom stanju?

Ona ponekad zaboravi natočiti benzin pa tada čak ni božanska intervencija ne može pokrenuti motor.

– Bio je posljednji put kad sam ga vozila. Tko je muškarac u grimiznom? Kada saznaš, reci mi. Dobro obrati pažnju na brojeve.

– Kakve brojeve?

– One koji će se pojaviti. Obrati pažnju.

– A ti zaključaj vrata, Nana, kaže on. – Uključit ću alarm.

Njezin Buick iz 1989. ima krov od vinila koji se ljušti, naljepnice za branike s dugama i snovolovac ukrašen perlicama što visi s retrovizora. Parkiran je iza kuće, ispod košarkaškog obruča koji hrđa obješen na stupu još otkad je Win bio mali. Isprva motor pruža otpor, ali se naposljetku preda i Win unatrag iziđe na ulicu jer se u dvorištu nema gdje okrenuti. Svjetla njegova automobila bljesnu u očima psa koji luta uz cestu.

– Za Boga miloga, kaže glasno Win, zaustavi automobil i iziđe.

– Gospođice Pas, što radiš tu, curo? – kaže on jadnom, mokrom psu. – Dođi ovamo. To sam ja, dođi. Hajde, dobra cura.

Gospođica Pas, koja je napola bigl, napola ovčar, gluha koliko i slijepa s imenom glupim kao i njezina vlasnica, polako priđe, onjuši mu ruku, sjeti ga se i stane mahati repom. On gladi mokro, prljavo krzno, digne je u naručje i stavi je na prednje sjedalo. Masira joj vrat dok je vozi u trošnu kuću dvije ulice dalje. Odnese je do ulaznih vrata i dugo lupa po njima.

Napokon iznutra čuje ženski glas kako viče: – Tko je?

– Ponovno sam donio Gospođicu Pas! – vikne joj Win.

Vrata otvori ružna debela žena u bezobličnom ružičastom kućnom ogrtaču. Nema donje zube i smrdi po cigaretama. Žena upali svjetlo na trijemu, žmirka, gleda iza njega u Nanin Buick parkiran na ulici, kao da se ne sjeća ni automobila ni njega. Win nježno spusti Gospođicu Pas i ona šmugne u kuću bježeći od nezahvalne lijene vlasnice.

– Rekao sam vam da će je udariti auto, upozori Win. – Što je vama? Ovo je već ne znam koji put da je vraćam kući jer luta prokletim ulicama.

– A što da ja radim? Pustim je van da se popiša, a ona se ne vrati. Uz to, on je došao večeras i ostavio otvorena vrata iako ne bi uopće smio biti ovdje. Okrivite njega. Udarila je nogom, zločesta mrcina, namjerno ostavlja otvorena vrata da ona izađe. Ako to glupavo pseto strada, Suzyno će srce puknuti od tuge.

– Tko je to on?

– Moj prokleti zet kojega stalno privodi policija.

Winu se čini da zna o kome ona govori, vidio ga je u susjedstvu, tip vozi bijeli kamionet.

– I vi ga puštate na svoj posjed? – pita je strogo Win.

– Pokušaj ga ti zaustaviti. Taj se ionako nikoga ne boji. Nisam ja ta koja ima zabranu približavanja.

– Jeste li zvali policiju kad se večeras pojavio? – – Od toga nikakve koristi.

Kroz otvorena vrata Win vidi Gospođicu Pas kako se pritajila pod stolcem.

– Kako bi bilo da mi je prodate? – kaže Win.

– Nema tog novca... – odgovori ona. – Obožavam tog psa.

– Dat ću vam pedeset dolara.

– Ljubav nema cijenu, koleba se ona.

– Šezdeset, kaže on. To je sva gotovina koju ima kod sebe. Čekovna mu je knjižica ostala u Knoxvilleu.

– Ne, gospodine, – ona se duboko zamisli, – moja ljubav prema njoj vrijedi mnogo više.

4

Dvojica klinaca sa sveučilišta Tufts, zelenih kosa i puni tetovaža, igraju se bilijarskim kuglama blizu Winova stola. On ih prezirno gleda.

Da, on nije iz bogate obitelji, nije imao najbolje ocjene na maturi, nije skladao simfoniju ili konstruirao robota, ali je barem kada se prijavio na fakultet svojih snova, pokazao dovoljno poštovanja i kupio kaki odijelo (na rasprodaji) i nove cipele (također na rasprodaji), ošišao se (imao je kupon od pet dolara) u slučaju da ga pomoćnik dekana za prijem novih studenata pozove na razgovor i povede u obilazak fakulteta, upita ga što želi postići u životu – a on je želio biti učenjak i pjesnik poput oca, ili možda pravnik. Wina nikad nisu pozvali na razgovor i u obilazak fakulteta. Sve što je dobio bila su šablonska pisma u kojima ga sa žaljenjem obavještavaju da...

On promatra sve i svakoga u kafiću Diesel, pogledom traži muškarca s kojim bi se trebao naći u vezi s ubojstvom što se prije dvadeset godina dogodilo u Tennesseeju. Uskoro će ponoć, još uvijek kiši, Win sjedi za malenim stolom, pijucka kapučino, gleda raščupane studente groznih frizura i šlampave odjeće koji sjede uz kave i prijenosne kompjutere. Motri ulazna vrata, a raspoloženje mu se svakoga trena sve više kviri. U petnaest minuta nakon ponoći ljutito se digno od stola. Neki prištavi dripac koji misli da je Einstein, nespretno namješta bilijarske kugle dok preglasno i brzo nešto govori svojoj djevojci. Oboje su nesvjesni onoga što se oko njih događa, obuzeti su sami sobom, oboje u transu, možda od efedrina.

– Ne, ne postoji, kaže djevojka. – Ne postoji riječ sodomitska.

– Portret Doriana Graya nazvali su sodomitskom knjigom. – Klak, čuje se kako udaraju kugle. – Tako je pisalo u ondašnjim književnim kritikama. – Šarena se kugla otkotrlja u rupu.

– Zove se Slika Doriana Graya, genije, kaže Win davežu s pirsingom koji je počeo vrtjeti štap kao da je palica. – A nazvali su je sodomitskom knjigom za vrijeme suđenja Oscaru Wildeu, a ne u kritikama.

– Kako god...

Win se okrene i pođe kad začuje... mulatu homiću.

On se vrati, istrgne štap iz dripčevih ruku s riječima: – Ja sam na redu da razbijem. – On preko koljena slomi štap na dva dijela. – Što si mi ono rekao?

– Nisam ništa rekao! – vikne dripac. Staklaste mu se oči razrogače.

Win baci slomljeni štap na stol i polako se udalji ignorirajući djevojku za pultom koja pilji u njega otkako je došao. Ona pušta paru u veliku šalicu kave i u trenutku kada je on stigao do vrata, vikne: Oprostite... gospodine? nadglasavajući šum aparata za espresso.

On se vrati do šanka i kaže: – Ne brinite. Platit ću štap, – pa izvadi nekoliko novčanica iz lisnice.

Nju kao da ne zanima njegovo vandalsko ponašanje. Pita: – Jeste li vi detektiv Geronimo?

– Gdje ste iskopali takvo ime?

– To ću shvatiti kao potvrđan odgovor, kaže ona. Ispod pulta izvadi omotnicu i pruža mu je. – Neki je tip bio ovdje i rekao mi da vam ovo dam kad budete odlazili.

– Kad je bio tu? – On ubaci omotnicu u džep jer ne zna tko možda gleda.

– Prije nekoliko sati.

Znači, muškarac s lažnim naglaskom nazvao je Wina nakon što je ostavio pismo, nije ni imao namjeru sastati se s njim. – Kako je izgledao? – pita Win.

– Ništa posebno, nekako staro. Imao je tamne naočale, široki baloner. I šal.

– Šal – u ovo doba godine?

– Sjajan, svileni, čini mi se tamnocrveni.

– Naravno. – Muškarac u grimiznom, upravo kako je Nana rekla.

Win iziđe na kišu. Toliko je vlažno da se on osjeća ljepljivo i klonulo. U Ulici Summer, ispred restorana Rosebud, automobil njegove bake izgleda poput grdosije tamnih krila. On korača mokrim asfaltom, gleda uokolo pitajući se je li muškarac u grimiznom u blizini i gleda. Win otključa automobil, otvori pretinac, pronađe baterijsku svjetiljku i hrpu salveta iz Dunkin' Donutsa, omota njima ruke i jednim od ključeva što vise iz kontakt-brave razdere omotnicu. Iz nje istrese presavijeni papir s crtama i pročita tekst uredno ispisan crnom tintom.

Ti si U OPASNOSTI, mješanče.

Win nazove kućni broj Monique Lamont. Ona se ne javlja. Pokuša na mobitel. Ni na njega se ne javlja. On ne ostavlja poruku, predomisli se i pokuša ponovno. Ovaj se put ona javi.

– Halo? – Njezin glas ne zvuči odlučno kao obično.

– Možeš li mi reći što se, kvragu, događa? – Win upali motor.

– Nemoj se ljutiti na mene, kaže ona čudnim, napetim tonom. Nešto s njom nije u redu.

– Neki trknuti tip sa šašavim naglaskom upravo me nazvao u vezi sa slučajem Finlay. Kakva slučajnost. Nekako je baš imao moj broj mobitela, još jedna neobična slučajnost, i usput mi je rekao da će se sa mnom sastati, ali nije se pojavio, već mije ostavio prijeteću poruku. S kime si, dođavola, razgovarala? Jesi li možda dala priopćenje za tisak ili...?

– Jutros, odgovori ona dok prigušeni muški glas u pozadini kaže nešto što Win ne razabire.

– Jutros? Prije negoli sam uopće stigao! I tebi nije palo na pamet da mi to kažeš? – uzvikne on.

– Sve je u redu, nastavi ona nepovezano. – Ne, nije u redu!

Osoba s kojom je Monique u jedan nakon ponoći – muškarac – nešto kaže i ona iznenada prekine vezu. Win sjedi u mraku bakina starog Buicka i pilji u papir s crtama što ga drži rukama umotanim u salvete. Srce mu tako jako tuče da ga osjeća u grlu. Monique je obavijestila medije o slučaju koji je sada navodno njegov, nije ga upitala za dopuštenje, nije se čak potrudila ni obavijestiti ga o tome. Može uzeti svoje smeće i nagurati si ga u...

Dajem otkaz.

Da vidimo što će ona učiniti kad joj kaže: Dajem otkaz!

On nema pojma gdje da je traži. Nije se javila na kućni broj, već na mobitel. Znači, vjerojatno nije kod kuće. Ali, teško je reći. On svejedno odluči proći pokraj njezine kuće u Cambridgeu u slučaju da je tamo. Baš ga briga tko bi mogao biti s njom, ali ipak se pita s kime Monique spava, budući da je jedna od onih dominantnih žena koje ili ne vole seks ili upravo suprotno. Možda je pirana i oglođe ljubavnike do kostiju.

On krene uz škripu guma. Stražnji dio automobila se zanese – prokleti pogon na stražnje kotače – i odskliže na mokrom kolniku, dok brisači glasno stružu po staklu i izluđuju ga u trenutku kada se već osjeća napola ludim – kao da je usred nekog košmara u koji je, kvragu, nenormalno uopće ulaziti. Trebao je odbiti da dođe, trebao je ostati u Tennesseeju. Prekasno je da nazove detektivku Sykes. Nepristojno. Uvijek joj to radi, a ona mu uvijek dopušta. Ali ona mu neće zamjeriti pa on utipka njezin broj sjetivši se da je utorak navečer. Obično utorkom u taj kasni sat njih dvoje odjeveni poput školaraca slušaju džez u klubu Forty-Six-Twenty, piju voćne martinije i razgovaraju.

– Hej, ljepotice, kaže Win. – Nemoj me ubiti.

– Pa da, moglo se i očekivati da ćeš me probuditi baš onu jednu jedinu noć kad doista spavam, kaže Sykes, agentica Istražnog ureda Tennesseeja, koja ima problema s nesanicom i čiji hormoni ovih dana divljaju.

Ona sjedne u krevetu ne paleći svjetlo. U posljednjih je šest tjedana provela mnogo vremena telefonirajući s Winom, ležeći sama u tami, pitajući se kako bi izgledalo da razgovara s njime u mraku, ali da on leži u krevetu pokraj nje. Ona osluškuje što radi njezina cimerica s druge strane zida, ne želi je probuditi. Najsmješnije je što mu je, kad ga je odvezla na aerodrom u Knoxvilleu, rekla: Naši će se cimeri napokon naspavati. Otkako je počela obuka na Nacionalnoj forenzičkoj akademiji, proveli su noći i noći telefonirajući, a budući da studentski apartmani imaju tanke zidove, njihovi su cimeri izvukli deblji kraj.

– Mislim da ti nedostajem, kaže ona šaleći se, s nadom da je to istina.

– Htio bih te zamoliti da mi nešto učiniš, kaže Win.

– Jesi li dobro? – ona uključi svjetiljku.

– Jesam.

– Ne zvučiš tako. Što se događa? – Sykes ustane iz kreveta i gleda svoj odraz u zrcalu iznad toaletnog stolića.

– Dobro me slušaj. Jedna je starija gospođa ubijena u Knoxvilleu prije dvadeset godina. Vivian Finlay. Živjela je u Sequoyah Hillsu.

– Hajdemo početi od toga odakle iznenadno zanimanje za taj slučaj.

– Događa se nešto krajnje neobično. Ti si tada bila u Tennesseeju. Možda se sjećaš tog slučaja.

Da, ona je bila u Tennesseeju – još jedan podsjetnik na njezine godine. Ona se gleda u zrcalo, srebrnasto-plava kosa joj strši na sve strane, poput Amadeusove, kako ju je jednom Win opisao. Ako si gledala film, rekao je. Ona ga nije gledala.

– Maglovito se sjećam tog slučaja, kaže ona. – Bogata udovica, netko joj je provalio u kuću. Nevjerojatno da se tako nešto dogodi u Sequoyah Hillsu usred bijela dana.

Zrcalo je posebno nemilosrdno u ovo doba noći. Oči su joj natečene od previše piva. Doista ne razumije zašto se Winu toliko sviđa, zašto je ne vidi onakvom kakvom ona vidi sebe. Možda je vidi onakvom kakva je bila prije dvadeset godina kada je imala mliječnu put, krupne plave oči, zaobljenu čvrstu stražnjicu i grudi, tijelo koje je pokazivalo srednji prst gravitaciji sve dok nije navršila četrdeset godina pa je gravitacija uzvratila istom mjerom.

– Treba mi originalni policijski dosje, kaže on.

– Imaš li možda broj slučaja? – pita ona.

– Samo broj izvješća obdukcije i kopije izvješća s mikronima. Nemam fotografije s mjesta zločina, nemam više ništa. Trebao bi mi taj dosje ako ga uopće bude moguće pronaći u Bermudskom trokutu skladišta. Znaš, staru su mrtvačnicu preselili. Barem je tako rekla Monique Lamont. Pretpostavljam da zna što govori.

Opet ta žena. – Da, preselili su je. Dobro, hajdemo jedno po jedno, kaže ona pomalo uzrujano. – Prvo želiš policijski dosje.

– Moram ga imati, Sykes.

– Pokušat ću ga pronaći odmah ujutro.

– Ne može čekati. Smjesta mi treba sve čega se možeš dočepati. Pošalji mi e-mailom.

– A što misliš tko će mi pomoći u ovo doba noći? – Ona već otvara vrata ormara i s vješalice izvlači plave cargo hlače.

– Akademija, odgovori Win. – Nazovi Toma, izvuci ga iz kreveta.

Win brzo vozi prema bolnici Mount Auburn. Skrene s Ulice Brattle prema kući Monique Lamont kako bi joj upropastio ostatak noći.

Dajem otkaz.

Možda pođe raditi u TBI ili FBI. SDZ – samo da znaš, Monique, nikome ne dopuštam da me ovako vuče za nos.

Dajem otkaz.

Zašto si onda nazvao detektivku Sykes i poslao je usred noći na zadatak? dolazi pitanje iz drugog dijela njegova mozga. Tehnički detalj. Samo zato što daje otkaz ne znači da odustaje od slučaja Vivian Finlay. To je sad postalo osobno. Neki muškarac u grimiznom ga vuče za nos i vrijeđa, pa kako da ne postane osobno. Win prelazi raskrižje jedva se zaustavljajući na znaku stop, kod vatrogasne postaje skrene lijevo u usku ulicu u kojoj na djeliću površine jutra stanuje Monique u blijedoplavoj kući iz devetnaestog stoljeća. Queen Anne painted

Lady⁶, zagonetna i impresivna građevina privlači poglede kao i njezina vlasnica. Posjed je gusto zasađen lagestremijama, hrastovima i brezama čije se tamne sjene njišu na vjetru dok s njihovih grana i lišća kapu voda.

On parkira na ulici ispred kuće, isključuje svjetla i motor. Na trijemu ne gori svjetlo, kao ni bilo gdje na posjedu. Osvijetljen je samo jedan prozor, onaj na katu lijevo od ulaznih vrata i Wina obuzme jedan od njegovih predosjećaja. Njezin je Range Rover parkiran na popločenom kolnom prilazu pa predosjećaj postaje još jači. Ako ona nije kod kuće, netko je došao po nju. Pa što. Ona bi mogla imati koga god poželi, možda je po nju došao današnji pratilac, možda ju je odvezao k sebi, velika stvar. Ali predosjećaj ne prolazi. Ako je njezin trenutni pratilac u kući s njom, gdje je njegov automobil? Win nazove njezin kućni broj, ali se javi govorna pošta. On je pokušao dobiti na mobitel, ali ona se ne javlja. Pokuša još jedanput. Ponovno ništa.

Neki gaje muškarac s crvenim šalom prevario, napravio od njega budalu, prijetio mu, narugao mu se. Tko je on? Wina brine što će se pojaviti u vijestima. Možda je Moniqueino idiotsko priopćenje za tisak munjevitom brzinom preletjelo cyber-prostorom i sad je po čitavom internetu. Možda je tako muškarac s crvenim šalom saznao o Winu, o akciji, ali to nema smisla. Koliko Win zna, Vivian Finlay nije bila iz Nove Engleske, pa zašto bi onda neki muškarac u Novoj Engleskoj bio toliko zainteresiran za njezin slučaj i dao si truda da nazove Wina, dogovori s njime lažni sastanak i zezne ga.

On pilji u njezinu kuću, u vrt gusto zasađen drvećem, gleda lijevo-desno po ulici – ni sam ne zna što traži. Bilo što. Uzme baterijsku svjetiljku iz bakina pretpotopnog automobila, nastavi osluškiivati i gledati uokolo. Čini mu se da nešto nije u redu, da zapravo ništa nije u redu. Možda je samo uzrujan pa očekuje nevolju, prestrašen, kao kada je bio mali i zamišljao čudovišta, zle ljude, loše stvari, smrt i imao predosjećaje jer mu je to u krvi kako je često govorila njegova baka. Nema pištolj. Pođe stazom od opeke do ulaznih vrata, popne se uz stube, gleda, osluškuje shvativši daje zabrinut zbog Monique.

Ona ovo neće olako shvatiti. Ako je s nekim, ode Winu glava. Upravo se spremao pozvoniti kada pogleda gore i primijeti sjenu kako prolazi iza zastora osvjetljene prostorije točno iznad vrata. Win napeto gleda i čeka. Osvijetli mjedeni poštanski sandučić lijevo od vrata, podigne poklopac. Monique nije uzela poštu kada je došla kući pa se on sjeti daje spominjala kutijicu za ključ. On ne vidi ništa slično.

Krupne hladne kapi mu s lišća padaju na glavu dok obilazi kuću. Stražnje je dvorište puno stabala i veoma mračno. Ugleda otvorenu kutijicu za ključ, ključ je još uvijek u bravi, a vrata su odškrinuta. Oklijeva, pogleda uokolo, sluša vodu kako kaplje, svjetiljkom osvjetli drveće i grmlje i ugleda nešto tamnocrveno između dva šimšira. Kantica s benzinom s krpama na poklopcu, mokra od kiše, ali čista. Bilo mu se ubrza, tuče jako dok on tiho ulazi u kuhinju. Prvo začuje Moniquein glas, zatim ljutit muški glas s drugog kata, iz sobe s osvjetljenim prozorom iznad ulaznih vrata.

On se brzo uspne škripavim drvenim stubama, preskačući po tri odjednom, prijeđe preko škripava hodnika. Kroz otvorena vrata vidi je na krevetu, nagu, zavezanu za visoke noge postelje. Vidi muškarca u trapericama i majici kratkih rukava kako sjedi na rubu kreveta i gladi je pištoljem.

⁶ Kuće sagrađene potkraj 19. stoljeća (stil kraljice Anne), obojene u različite pastelne boje kako bi privukle pažnju na pojedinosti dizajna.

– Reci –Ja sam kurva.

– Ja sam kurva, ponovi ona drhtavim glasom. – Molim te, prestani.

Lijevo od kreveta je prozor, zastori su navučeni. Njezina je odjeća razbacana po podu – isti onaj kostim koji je na sebi imala nekoliko sati prije na večeri.

– Ja sam obična prljava kurva. Reci!

Iznad njihovih glava visi golemi stakleni luster oslikan cvijećem – plavim, crvenim, zelenim – i Win baci baterijsku lampu u njega. Luster se zatrese, zanjiše, muškarac skoči s kreveta i naglo se okrene. Win ga zgrabi za zapešće, na licu osjeti njegov dah, smrad po češnjaku, dok mu pokušava oduzeti pištolj koji opali u strop i za dlaku promaši Winovu glavu.

– Pusti ga! Pusti!

Dok se bore, Winu vlastiti glas zvuči prigušen i dalek, u ušima mu zvoni. Pištolj opali još jedanput i još jedanput, muškarčev stisak odjednom popusti. Win zgrabi pištolj, gurne muškarca i on se sruši na pod dok mu iz glave curi krv, stvarajući mlaku na podu od bjelogoričnog drveta. Mladić, možda tinejdžer, latinoameričkog porijekla, nepomično leži na podu pokraj kreveta i krvari.

Win prebaci pokrivač preko Monique, skine s njezinih ruku električne kabele kojima je bila privezana za noge postelje i ponavlja: – Sve je u redu. Sada si na sigurnom. Sve je u redu. – On sa svojega mobitela nazove 911. Ona se uspravi, umota u pokrivač dok hvata zrak. Trese se kao prut izbezumljena pogleda.

– Moj Bože, kaže. – O, Bože! – vrisne.

– Sve je u redu, više nisi u opasnosti, kaže on dok stoji pokraj nje, gledao uokolo, gleda muškarca na podu. Posvuda je krv i krvave krhotine raznobojnog umjetnički oblikovanog stakla.

– Je li bio sam? – Win urla na Monique dok mu srce tuče, a pogled bježi amo-tamo. U ušima mu zvoni, pištolj drži spreman. – Ima li još koga? – vikne.

Ona odmahne glavom, disanje joj je ubrzano i plitko, lice blijedo, bez ijedne kapi krvi, oči staklaste, tek što se nije onesvijestila.

– Duboko, polako diši, Monique, Win skine sako, stavi joj ga u ruke, pomogne joj da ga podigne do lica. – Sve je u redu. Diši u sako kao daje papirnata vrećica. Tako. Dobro. Duboki, polagani udisaji. Više te nitko neće ozlijediti.

5

Monique Lamont nalazi se u sobi za preglede bolnice Mount Auburn samo nekoliko blokova udaljene od njezine kuće. Na sebi ima bolničku haljinu.

Prostorija je bezlična, bijela, s ginekološkim stolom, radnom površinom, umivaonikom, ormarićem s medicinskim potrepštinama, priborom za uzimanje briseva, vaginalnim spekulumima, kirurškom lampom. Prije nekoliko je trenutaka medicinska sestra forenzičarka bila u prostoriji nasamo s Monique i pregledala sve tjelesne otvore i druge privatne dijelove moćne javne tužiteljice, uzimala briseve na slinu i spermu, čupkala joj dlačice, strugala ispod noktiju, tražila rane, fotografirala, prikupljala sve što bi moglo poslužiti kao dokaz.

Monique se drži začuđujuće dobro, možda previše dobro dok igra ulogu tužiteljice istražujući vlastiti slučaj.

Ona sjedi na bijelom plastičnom stolcu pokraj bijelog stola prekrivenog papirom. Win je na visokom stolcu preko puta nje, a još jedan istražitelj državne policije Massachusettsa, Sammy, stoji kod zatvorenih vrata. Ona je mogla izabrati da razgovor obave u ugodnijem okružju, na primjer u njezinoj kući, ali odbila je uz prilično jeziv klinički komentar kako je najbolje sve rasporediti po pretincima te razgovore i radnje vezane uz slučaj zadržati tamo gdje i pripadaju. U prijevodu: Win ozbiljno sumnja da će ona ikad više spavati u svojoj spavaonici. Ne bi ga iznenadilo da proda kuću.

– Što znamo o njemu? – upita ona ponovno. Javna tužiteljica koja naoko ne gaji nikakve osjećaje prema onome što se dogodilo.

Njezin je napadač u kritičnom stanju. Win pažljivo bira što će joj reći. Položaj u kojem se ona nalazi u najmanju je ruku neobičan. Monique je naviknuta da ona postavlja državnoj policiji sva pitanja koja joj padnu na pamet očekujući da joj sve kažu. Ona je javna tužiteljica, ona zapovijeda, programirana je da zahtijeva činjenice i da ih dobije.

– Gospođo Lamont, – kaže Sammy s poštovanjem, – kao što znate, on je imao pištolj i Win je učinio što je morao. Takve se stvari događaju.

Ali ona ga nije to pitala. Ona pogleda Wina, ne skreće pogled unatoč tome što ju je on prije nekoliko sati vidio голу zavezanu za krevet.

– Što znate o njemu, to nije bilo pitanje, već zapovijed. – Znamo samo to, odgovori Win, – daje prije dva mjeseca tvoj ured vodio kazneni postupak protiv njega na sudu za maloljetnike.

– Zbog čega?

– Zbog posjedovanja marihuane i cracka. Sudac Pusti-ih-na-slobodu dao mu je strogi ukor.

– Očito je da ja nisam bila tužiteljica u tom slučaju. Nikad ga prije nisam vidjela. Što još?

– Znaš što bi bilo najbolje? – kaže Win. – Da nas pustiš da prvo obavimo svoj posao, a onda ću ti reći sve što saznam.

– Ne, odgovori ona. – Ne ono što saznaš. Ono što te ja pitam.

– Ali u ovome trenutku... – počne Win.

– Želim informacije, zahtijeva ona.

– Imam pitanje. – Kaže Sammy iz svojeg udaljenog mjesta pokraj vrata. – U koliko ste sati sinoć stigli kući?

Njegovo je rumeno lice mrko, nešto mu svjetluca u očima. Možda smetenost. Kao da ga razgovor s njom, javnom tužiteljicom, nakon što je doživjela ovako nešto čini voajerom. Ona ga ignorira, ignorira njegovo pitanje.

– Večerala sam s tobom, kaže ona Winu. – Ušla sam u svoj automobil, odvezla sam se natrag u ured kako bih dovršila neke poslove, a zatim sam otišla ravno kući. Budući da nisam imala ključeve, otišla sam u stražnje dvorište, utipkala kod u kutijicu za ključeve, izvadila iz nje rezervni ključ i upravo sam otključavala stražnja vrata kada mi je nečija ruka iznenada poklopila usta i netko koga nisam mogla vidjeti, rekao je: Samo jedan zvuk i mrtva si. Gurnuo me je u kuću.

Lamont odlično recitira činjenice. Njezin napadač kojega su uspjeli identificirati kao Rogera Baptistu iz East Cambridgea, s mjestom stanovanja blizu sudnice u kojoj Monique

radi, silom ju je odveo u njezinu spavaonicu i iščupao električne kabele iz svjetiljki i sata-radija. Uto joj je zazvonio kućni telefon. Nije se javila. Zazvonio je mobitel. Nije se javila.

Zvao ju je Win.

Ponovno je zazvonio mobitel. Ona se snašla i rekla da je to zove dečko, da se brine pa bi mogao svratiti. Baptista joj je rekao da se javi, ali ako pokuša bilo što, da će joj raznijeti glavu, zatim ubiti dečka, ubiti koga god stigne pa se ona javila. Obavila je kratak, neobičan razgovor s Winom. Nakon toga ju je Baptista natjerao da se razodjene, zavezao ju je za visoke noge kreveta i silovao. Zatim je obukao hlače.

– Zašto se niste opirali? – pita je Sammy najtaktičnije što može.

– Imao je pištolj. – Ona gleda u Wina. – Nisam sumnjala da će ga upotrijebiti ako se budem opirala, vjerojatno ga je ionako kanio upotrijebiti kada završi sa mnom. Učinila sam sve što sam mogla kako bih držala situaciju pod kontrolom.

– Što znači...? – pita Win.

Ona oklijeva, pogled joj bježi u stranu, nastavlja: – Što znači da sam mu rekla da učini što god želi, ponašala sam se kao da se ne bojim i kao da mi se ne gadi. Učinila sam sve što je tražio. Rekla sam sve što mi je rekao da kažem. – Ona oklijeva. – Ne opirući se, najmirnije što sam mogla u tim okolnostima. Ja, ovaj, rekla sam mu da me ne mora zavezati. Uglavnom sam imala takve slučajeve, shvaćala sam ih, znala sam da on ima svoje razloge. Ja, ovaj, ja...

Malena prostorija odzvanja od tišine koja je nastupila i to je prvi put da Win vidi kako se njezino lice zacrvenjelo. Pretpostavlja da zna što je učinila da dobije na vremenu, da smiri napadača, da s njime uspostavi kontakt nadajući se da će joj poštedjeti život.

– Možda ste se ponašali kao da i vi to želite, predloži Sammy. – Hej, žene to rade kako bi uvjerile silovatelja da je to u redu, da je dobar u krevetu, odglume orgazam, čak kažu tipu da ponovno navrati, kao da se radilo o izlasku ili...

– Van! – vikne Monique pokazujući mu prstom vrata. – Smjesta van!

– Samo sam...

– Nisi me čuo?

On napusti prostoriju, ostavi Wina nasamo s njom, što Winu nije drago. Budući da je on teško ranio njezina napadača, bilo bi poželjno i razborito da razgovara s njom u prisutnosti barem jednog svjedoka.

– Tko je taj govнар? – pita Monique. – Tko? I misliš li daje prokleta slučajnost što se odlučio pojaviti u mojoj kući upravo iste večeri kada su moji ključevi tajanstveno nestali? Tko je on?

– Roger Baptista...

– Ne pitam te to.

– Kada si posljednji put vidjela ključeve? – pita Win. – Jesi li njima zaključala kuću kada si jutros išla na posao? Zapravo, jučer ujutro.

– Nisam.

– Nisi?

Ona trenutak šuti zatim reče: – Večer prije toga nisam bila kod kuće.

– Gdje si bila?

– Kod prijatelja. Odande sam otišla na posao. Nakon posla sam večerala s tobom i svratila u svoj ured. To su svi događaji poredani kronološki.

– Možeš li mi ipak reći kod koga si prenoćila?

– Ne mogu.

– Samo pokušavam...

– Nisam ja počinila zločin. – Ona ga hladno gleda.

– Monique, pretpostavljam da ti je alarm bio uključen kada si otključala vrata rezervnim ključem, naglasi Win. – Baptista ti je stavio ruku preko usta dok si otključavala vrata. Što je nakon toga bilo s alarmom?

– Rekao mi je da će me ubiti ako ga ne isključim.

– Nemaš kod za uzbunu koji nečujno obavještava policiju?

– Za Boga miloga. Ti bi se toga sjetio da si bio na mom mjestu? Da te vidim kakvih bi se ti mjera sigurnosti sjetio da ti netko stavi pištolj na zatiljak.

– Znaš li zašto je u tvom vrtu u grmlju kantica s benzinom i neke krpe?

– Ti i ja moramo ozbiljno porazgovarati, kaže mu ona.

Sykes vozi svoj automobil, plavi VW Rabbit iz '79. kroz Stari grad, kako se zove povijesno središte Knoxvillea.

Ona prođe pokraj Barley's Taproom & Pizzeria, Tonic Grilla, sada praznog i mračnog pa pokraj gradilišta koje su zatvorili kada je bager iskopao kosti za koje se ustanovilo da su kravlje jer je na tom mjestu nekoć davno bila klaonica. Njezina nelagoda – trnci od straha, kako ih ona naziva – postaje to veća što se više približava svojem cilju. Ona se duboko nada da je doista bilo potrebno, kako je Win tražio, hitno pronaći dosje Vivian Finlay te da to opravdava buđenje direktora Akademije, šefa policije u Knoxvilleu te još nekoliko ljudi iz krim-odjela i pismohrane koji nisu mogli pronaći dosje, samo broj Pod kojim je zaveden, KPD893-85.

Posljednje i najneugodnije, Sykes je morala probuditi udovicu bivšega detektiva Jimmyja Barbera. Zvučala je pijano. Sykes ju je pitao što je njezin pokojni muž učinio sa starim dosjeima, papirima, uspomenu i stvarima što je uzeo iz policije kada je otišao u mirovinu. To je smeće u podrumu. Što vi to, ljudi, mislite da je on sakrio tamo dolje? Jimmyja Hoffu?

Doista mi je žao što vam smetam, gospođo, ali pokušavamo pronaći neke stare dosjee. Ona pažljivo bira riječi jer joj je Win naglasio da se događa nešto neobično.

Ne znam kakve to crve imate u guzici, gundala je gospođa Barber preko telefona zaplićući jezikom i gadno psujući. Kvrugu, tri su sata ujutro!

Rub grada pomalo je otrcan, zatim počinju novogradnje koje mjesno stanovništvo naziva Shortwest Knoxville. Nešto ljepše, ali ne bitno, postaje tri kilometra zapadno od centra. Sykes parkira ispred jednokatnice obložene plastičnom lamperijom. Vrt je u neredu i to je jedina kuća ispred koje su na ulici razbacane prazne kante za smeće jer je gospođa Barber, čini se, prelijena da ih spremi bliže kući. U susjedstvu ima vrlo malo uličnih svjetiljki i mnogo friziranih napadnih starih automobila – Cadillaca, ljubičastih Lincolna, Corvetta s glupavim ratkapama što se okreću. Krntije dripaca, dilera, klinaca izvan kontrole. Sykes se podsjeti da ispod jakne u futroli oko ramena ima pištolj Glock 40. Pločnikom dolazi do ulaznih vrata i pozvoni.

Svjetlo na trijemu se isti tren upali.

– Tko je? – promrmlja glas s druge strane vrata.

– Agentica Sykes, Istražni ured Tennesseeja.

Čuje se zveckanje lanca, povlačenje zasuna. Otvore se vrata i na njima se pojavi žena jeftina izgleda, obojene plave kose s ostacima šminke pod očima. Ona se pomakne u stranu da Sykes uđe.

– Gospođo Barber, pristojno će agentica Sykes. – Htjela bih da znate koliko cijenim...

– Ne shvaćam gdje gori, ali samo naprijed. – Kućna haljina joj je krivo zakopčana, oči podlivene krvlju, ona smrdi po alkoholu. – Podrum je tamo, pokaže ona kimanjem glave, petlja nešto s bravom kako bi zaključala vrata. Govori glasno i unjkavo. – Kopajte po njegovom smeću koliko želite. Što se mene tiče, možete sve natovariti u kamion i odvesti, fućka mi se.

– To neće biti potrebno, kaže Sykes. – Samo trebam potražiti neke policijske dosjee koje je možda čuvao u svojem uredu.

– Ja idem natrag u krevet, kaže gospođa Barber.

Monique Lamont je, čini se, zaboravila gdje se nalazi.

Winu padne na pamet da je ona možda u nekakvom transu, da je umislila kako se nalazi u svojem golemom uredu okružena velikom kolekcijom stakla, možda u jednom od onih skupocjenih dizajnerskih kostima sjedi za velikim stolom, a ne u bolničkoj haljini u plastičnom stolcu u sobi za preglede. Monique se ponaša kao da ona i Win rade njihov uobičajen posao, istražuju razvikani slučaj, gadan i kompliciran, koji će privući veliku pozornost medija.

– Čini mi se da me ne slušaš, kaže ona Winu kad se na vratima začuje kucanje.

– Samo trenutak. – On ustane i pođe otvoriti vrata.

To je Sammy. Proviri unutra i tiho kaže: – Oprostite.

Win izađe u hodnik i zatvori vrata. Sammy mu pruži jutarnji Boston Globe, dio s gradskim vijestima. Naslov na vrhu prve stranice napisan je velikim, masnim slovima.

SVAKI ZLOČIN SADA I BILO KADA JAVNA TUŽITELJICA KORISTI NAJMODERNIJU TEHNOLOGIJU ZA RJEŠAVANJE STAROG UBOJSTVA

– Trebao bi znati četiri stvari, kaže Sammy. – Prvo, tvoje je ime posvuda u članku koji izgleda kao prokleta knjižica s napucima kako ćeš riješiti guvernerov krimić. Točnije, njezin krimić. – On pogleda u zatvorena vrata. – Jer guverner je to prepustio njoj da riješi. Sretno, ako je ubojica još uvijek na slobodi i pročitaj ovo sranje. Drugo – pa drugo svakako nije dobro.

– Što je?

– Baptista je upravo umro pa očito nećemo moći razgovarati s njim. Treće – pregledao sam mu odjeću i u stražnjem džepu pronašao tisuću dolara u apoenima od sto.

– Jesu li bile u nečemu, presavijene, kakve?

– U običnoj bijeloj omotnici, na njoj ništa ne piše. Novčanice izgledaju potpuno nove. Nisu presavijane ni gužvane. Nazvao sam Hubera kući. Laboratorij će ih odmah pregledati, pokušati naći otiske.

– Što je četvrto?

– Mediji su saznali za... – On ponovno kimne prema zatvorenim vratima. – Na parkiralištu su najmanje tri televizijska kombija, gomila reportera, a još nije ni svanulo.

Win uđe u sobu za preglede i zatvori vrata.

Monique sjedi u istom plastičnom stolcu. On se sjeti da ona nema što odjenuti osim ako ne skupi hrabrost i ne stavi na sebe trenirku koju je odjenula prije negoli ju je on odvezao u bolnicu. Poslije napada ona se nije smjela tuširati, Win joj to nije morao naglasiti. Ona zna rutinu. Još uvijek se nije istuširala, a njemu je nelagodno načinjati tu temu.

– Mediji su saznali, kaže on i ponovno sjedne na visoki stolac. – Moram te nekako izvesti odavde da te oni ne šćepaju. Pretpostavljam da znaš kako se u ovom trenutku ne smiješ vratiti kući.

– On ju je htio zapaliti, kaže ona.

Kantica s benzinom bila je puna. Ondje je svakako nije ostavio njezin vrtlar.

– Htio me je ubiti i zapaliti mi kuću. – Njezin je glas priseban i čvrst – tužiteljica obavlja svoj posao kao da govori o nekoj drugoj žrtvi. – Zašto? Da bi prikazao moju smrt kao nesretan slučaj. Da bi izgledalo da sam izgorjela u vlastitoj kući. Taj tip nije početnik.

– Pitam se je li to bila njegova ideja, kaže Win. – Ili mu je netko dao naputke. Bilo kako bilo, nije najpouzdanije prikriti ubojstvo požarom. Obdukcija bi najvjerojatnije pokazala ozljede mekih tkiva, pronašli bismo metak, moguća oštećenja hrskavica, kostiju. U požarima tijelo ne izgori do kraja. Ti to dobro znaš.

On se sjeti novca u Baptistinu džepu, ali nešto mu govori da joj u ovome trenutku to nije pametno reći.

– Trebam te ovdje, kaže ona čvrsto držeći pokrivač kojim je omotana. – Zaboravi gospođu u Tennesseeju, kako se god ono zove. Moramo otkriti tko stoji iza ovoga. Ne vjerujem daje to djelo nekog malog govvara... možda ga je netko na to nagovorio.

– Huber je već pokrenuo laboratorije...

– Kako je saznao? – izleti joj. – Nisam mu rekla... – Ona zastane razrogačenih očiju. – On se neće izvući, ponovno misli na Baptistu. – Ovo je jedan od onih slučajeva koji neće... želim da ga ti vodiš. Pokopat ćemo ga.

Budući da nije trenutak za duhovite igre riječi, on jednostavno kaže: – Monique, on je mrtav.

Ona se i ne pomakne.

– Opravdano ili ne, usred tučnjave ili ne, ja sam ga ubio. Iako tu nema ničeg sumnjivog, dobro znaš što će se dogoditi. Ovaj slučaj ne smije istraživati samo tvoj ured. Morat ćemo ga predati drugom javnom tužitelju ili uključiti u istragu bostonski Odjel za ubojstva. Da i ne spominjem kako Unutarnja kontrola mora obaviti svoje. A tu je još i obdukcija i svi mogući testovi poznati čovječanstvu. Neko će me vrijeme staviti za radni stol.

– Želim da smjesta preuzmeš istragu.

– Zar neću dobiti slobodan dan zbog pretrpljene psihičke traume? Krasno.

– Za liječenje stresa popij nekoliko piva s dečkima. Ne želim čuti ni o kakvim takozvanim traumama. – Lice joj je olovnosivo, oči tamne jame pune mržnje, kao da je on taj koji ju je napao. – Ako ja ne budem imala slobodan dan zbog psihičke traume, vrag me odnio ako ga ti dobiješ.

Njezina promjena raspoloženja je nevjerojatna, zastrašujuća.

– Možda još uvijek nisi potpuno svjesna što se događa, kaže on. – To često vidam kod žrtava.

– Ja nisam žrtva – napadnuta sam. – Iznenada, ona je ponovno javna tužiteljica, političarka, strateg. – Moramo biti veoma pažljivi, u protivnom će na mene gledati kao na kandidatkinju za guvernera koja je silovana.

On šuti.

– Svaki zločin sada i bilo kada pa makar je riječ i o meni, kaže ona.

6

Monique stoji nasred sobe za preglede umotana u bijelu plahtu.

– Izvedi nas odavde, kaže ona Winu.

– Nema nas, kaže on. – Ja ne mogu biti umiješan...

– Želim da ti vodiš istragu. A sada, pođi sa mnom, kaže ona. Lice joj je mirno poput maske. – Izvuci nas odavde. Ostani sa mnom dok se ne uvjerim da više nisam u opasnosti. Ne znamo tko stoji iza ovoga. Moram biti na sigurnom.

– Bit ćeš na sigurnom, ali ja te ne mogu štititi.

Ona ga netremice gleda.

– Moram pustiti druge da ovo istraže, Monique. Ne smijem upotrijebiti ubojitu silu i nastaviti s poslom kao da se ništa nije dogodilo.

– Možeš i hoćeš.

– Nemoj mi reći da doista očekuješ da ja budem tvoj tjelohranitelj...

– Ti bi to volio, zar ne, pita ona i on u njezinu neumoljivom pogledu vidi nešto što nikada prije nije vidio. – Vodi me odavde. Moraju imati neki izlaz kroz podrum, u slučaju požara, bilo što. Izvuci me odavde. Zar ova prokleta bolnica nema helikoptersku platformu na krovu?

Win nazove Sammyja na mobitel i kaže mu: – Pozovi helikopter i odvedi je odavde.

– Kamo?

Win pogleda Monique. – Imaš li neko sigurno mjesto gdje možeš biti?

Ona oklijeva, zatim će: – Boston. – – Gdje u Bostonu? Moram znati. – – U jednom stanu.

– Imaš stan u Bostonu? – To mu je novost. Zašto bi ona imala stan petnaestak kilometara udaljen od kuće?

Ona ne odgovori. Nije mu dužna objašnjavati išta u vezi sa svojim životom.

– Neka je policajac čeka kad sleti i otprati je do tog stana, kaže on Sammyju.

Win prekine vezu, pogleda je dok ga obuzima još jedan loš predosjećaj. – Monique, znam da riječi nisu dovoljne, ali ne mogu ti reći koliko mi je žao...

– Da, u pravu si, riječi nisu dovoljne. – Ona ga još uvijek strogo gleda.

– Počevši od ovog trenutka pa idućih nekoliko dana, ja sam izvan svega ovoga, kaže on. – Tako je najbolje.

Ona ga svrdla pogledom dok stoji u toj malenoj bijeloj prostoriji umotana u bijelu plahtu. – Kako to misliš – tako je najbolje! Mislim da bih ja trebala odlučiti što je za mene najbolje.

– Možda se ovdje ne radi samo o tebi, kaže on.

Njezin zastrašujući pogled ne skida se s njegovih očiju.

– Monique, trebaju mi dva-tri dana da sredim neke stvari.

– U ovome trenutku tvoj je posao da se brineš o meni, kaže ona. – Moramo ublažiti moguću štetu, pretvoriti ovo u nešto pozitivno. Ja tebi trebam.

Ona stoji potpuno mirno i gleda ga. Negdje duboko u njezinim očima u tami ključaju mržnja i gnjev.

– Ja sam jedini svjedok, kaže ona hladno.

– Ti to prijetiš da ćeš lagati o onome što se dogodilo ako te ne poslušam?

– Ja ne lažem. To svi znaju, odgovori ona.

– Ti to meni prijetiš? – ponovi on, ali sada kao policajac, a ne kao čovjek koji joj je spasio život. – Znaš, ima važniji svjedok od tebe. Tihi svjedok – forenzička nauka. Recimo, njegova slina, sperma. Osim ako ne kaniš reći da je sve bilo uz tvoj pristanak. Pretpostavljam da su onda njegova slina i sperma irelevantni. Znači da sam nehotice prekinuo ljubavni sastanak veoma kreativnog scenarija. Možda je on mislio da te brani od mene, da sam ja uljez, a ne obrnuto. To ćeš reći, Monique?

– Kako se usuđuješ?

– Dobro mi idu scenariji. Hoćeš li još nekoliko? – – Kako se samo usuđuješ!

– Ne. Kako se samo ti usuđuješ? Upravo sam ti spasio život. – – Seksistička svinjo. Tipično muško rezoniranje. Mislite da sve mi to zapravo želimo. – – Prestani.

– Mislite da sve potajno maštamo da nas...

– Prestani! – Zatim nastavi tiše: – Pomoći ću ti koliko god mogu, ali nisam ti ja ovo učinio. Dobro znaš što se dogodilo. On je mrtav. Dobio je što je zaslužio. Najbolja osveta, ako želiš tako gledati ili pak – pobijedila si, on je platio najvišu cijenu. Hajdemo sad ispraviti ono što se ispraviti može, hajdemo se najbolje što znamo vratiti na pravi kolosijek. Umanjiti štetu, kako ti kažeš.

Oči joj se razbistre, on u njima vidi različite osjećaje.

– Potrebno mi je nekoliko dana, kaže Win. – Ako možeš, suzdrži se kako se ovo ne bi slomilo na meni. Ako ne možeš, neću imati izbora nego da...

– Činjenice, prekine ga ona. – Otisci na kantici s benzinom. DNK. Pištolj – je li ukraden? Moji nestali ključevi, vjerojatno slučajnost, osim ako nisu pronađeni kod njega ili u njegovu stanu. Ako je tako, zašto onda nije čekao u kući?

– Zbog alarma.

– Točno. – Ona hoda amo-tamo umotana u bijelu plahtu poput indijanskog poglavice. – Kako je došao do moje kuće? Ima li auto? Je li ga netko dovezao? Tko mu je obitelj? Koga je poznavao?

Prošlo vrijeme. Njezin je napadač mrtav i ona o njemu već tako razmišlja, premda nije prošlo ni sat vremena. Win pogleda na sat. Nazove Sammyja. Helikopter će stići za devet minuta.

Helikopter Bell 430 digne se s platforme na krovu bolnice Mount Auburn, kraće vrijeme lebdi, okrene se i poleti u smjeru Bostona. Ta je aluminijska ptica vrijedna sedam milijuna dolara. Monique Lamont je umnogome zaslužna što ih Državna policija Massachusettsa ima tri.

U ovome trenutku ona na to nije osobito ponosna. Ni na što nije ponosna, nije sigurna kako se osjeća, osim klonulo i omamljeno. Sa svojeg mjesta u stražnjem dijelu helikoptera vidi pomahnitale novinare na tlu, njihove kamere uperene su u nju, u njezin glasan, dramatičan bijeg pa ona zatvori oči pokušavajući potisnuti prijeku potrebu za tuširanjem i

čistom odjećom. Pokušava ne razmišljati o dijelovima svojega tijela koji su napadnuti i ozlijeđeni, pokušava ignorirati mučni strah o spolno prenosivim bolestima i trudnoći. Pokušava se usredotočiti na ono tko je i što je, a ne na ono što joj se nekoliko sati prije dogodilo.

Ona duboko udahne, pogleda kroz prozor u krovove iznad kojih lete dok helikopter hući prema Općoj bolnici Massachusetts gdje pilot ima namjeru sletjeti. Tamo bje trebalo netko dočekati i odvesti u stan za koji nitko nije trebalo saznati. Vjerojatno će skupo platiti tu pogrešku, ali ne zna što je drugo mogla učiniti.

– Jeste li dobro tamo otraga? – začuje glas pilota u slušalicama.

– Jesam.

– Slijećemo za četiri minute.

Ona tone. Ne trepćući, pilji u pregradu što razdvaja nju i pilote, osjeća kako joj tijelo postaje sve teže, kako tone sve dublje. Iako to nikome nije rekla, jednom se u vrijeme studija na Harvardu tako napila da je ostala bez svijesti. Poslije je bila uvjerena da je barem jedan od muškaraca s kojima je pila na zabavi spavao s njom dok je bila u takvom stanju. Kada se osvijestila, sunce je već izašlo, ptice su glasno cvrkutale, ona je ležala sama na kauču i bilo je očito što se dogodilo. Ali nije optužila one u koje je sumnjala, nije joj palo na pamet da ode na pregled, da joj medicinska sestra uzme briseve. Još uvijek dobro pamti kako se osjećala toga dana – otrovano, ošamućeno. Ne, ne samo ošamućeno – nekako mrtvo. Tako je, sjeti se ona dok se spuštaju u centar. Osjećala se mrtvo.

Smrt može donijeti olakšanje. Ima stvari o kojima se ne morate više brinuti kada ste mrtvi. Nitko ne može ozlijediti ili osakatiti onaj dio vas koji je mrtav.

– Gospođo Lamont? – Ponovno se u slušalicama začuje pilotov glas. – Kada sletimo, trebat će nam minuta da ugasimo motore pa bih volio da ostanete mirno sjediti. Netko će vam otvoriti vrata i odvesti vas van.

Ona zamišlja guvernera Crawleyja. Vidi njegovo ružno lice kako se podmuklo smije kada sazna što joj se dogodilo. On vjerojatno već zna. Naravno da zna. Bit će tužan i pun suosjećanja, a onda će je poniziti i uništiti na izborima.

Ona primakne mikrofon ustima i upita: – Što zatim?

– To će vam reći savezni policajac na tlu... – odgovori jedan od pilota.

– Vi ste savezna policija, kaže ona. – Zato vas pitam kakav je plan. Jesu li novinari tamo?

– O svemu će vas obavijestiti, gospođo, bez brige.

Helikopter lebdi iznad platforme na krovu dok jarkonarančasti vjetrokaz poskakuje šiban strujom vjetra iz rotora. Savezna policajka u modroj odori spustila je glavu kako bi se zaštitila od vjetra. Helikopter sleti, motori još uvijek rade dok Monique Lamont pilji u nepoznatu policajku neugledna izgleda, vjerojatno niskog ranga, koja je dobila zadatak da traumatiziranu javnu tužiteljicu progonjenu novinarima odvede na sigurno. Prokleta pratnja, prokleti tjelohranitelj i proketo što je prati baš žena kako Monique slučajno ne bi zaboravila da je ona žena koju je nedavno napao muškarac pa najvjerojatnije ne želi da je prati muškarac. Ona je oštećena. Ona je žrtva. Monique zamišlja Crawleyja, zamišlja što će on reći, što već sada govori i misli.

Motori utihnu, elise tiše fijuču, usporavaju, a zatim posve stanu. Ona skine slušalice i odveže se, zamišljajući Crawleyjevo ulagivačko lice kako gleda u kameru i licemjerno nudi suosjećanje stanovnika Massachusettsa tužiteljici Lamont. Žrtvi Lamont.

Žrtva Lamont za guvernera. Svaki zločin, sada i bilo kada, uključujući i onaj nad njom.

Monique sama otvori vrata helikoptera i izađe ne dajući ni policajki ni bilo kome priliku da joj pomogne.

Svaki zločin, bilo kada, uključujući i slučaj Lamont.

– Želim da mi pronađete Wina Garana, kaže ona policajki. – Recite mu da prestane raditi to što radi i da me smjesta nazove, zapovjedi ona.

– Da, gospođo. Ja sam narednica Small. – Žena u modrom ispruži ruku, samo što ne salutira.

– Nezgodno prezime, kaže Monique dok ide prema vratima koja vode u bolnicu.

– Mislite na istražitelja, onoga kojega zovu Geronimo. – Narednica Small je sustigne. – Da sam debela, to bi doista bilo nezgodno prezime, gospođo. Svejedno me često zafrkavaju.

– Ona skine radio sa širokog crnog pojasa i otvori vrata. – Moj je automobil dolje, daleko od radoznalih pogleda. Nadam se da vam ne smeta što ćemo stubama. Kamo da vas odvezem?

– U Globe, kaže ona.

Podrum Jimmvoja Barbera prašan je i pljesniv, osvjetljen samo jednom golom žaruljom koja baca slabašno svjetlo na stotine kartonskih kutija poslaganih od poda do stropa. Neke su obilježene, većina nije.

Sykes je provela posljednja četiri sata premještajući kutije raznovrsnog smeća – prastare magnetofone, gomilu kasete, više praznih lonaca za cvijeće, pribor za pecanje, bejzbolske kape, stari neprobojni prsluk, trofeje sa softballa, tisuće fotografija, pisama, časopisa, dosjea, notesa ispisanih jezivim rukopisom. Smeće i još smeća. Taj je čovjek bio prelijen da sredi uspomene pa ih je samo bacao u kutije, zapakirao je sve što je stigao osim, Bogu hvala, ambalaže od hrane i smeća u kanti.

Ona je uspjela pregledati mnogo dosjea, one za koje je Barber očito držao da ih vrijedi čuvati: slučaj bjegunca koji se sakrio u dimnjak i zaglavio se, napad čunjem sa smrtonosnim ishodom, slučaj muškarca kojega je udarila munja dok je spavao na metalnom krevetu, slučaj pijane žene koja je stala posred ceste kako bi se pomokrila, zaboravila izbaciti vozilo iz brzine pa ju je ono pregazilo. Cijeli niz dosjea koje Barber nije smio ponijeti kući kada je otišao u mirovinu. Ali još nije pronašla KPD893-85, čak ni u kutiji u kojoj ima mnogo papira, pošte i dosjea iz 1985. Ona treći put nazove Wina na mobitel, ostavi još jednu poruku. Zna da je on zaposlen, ali se pomalo uvrijedi.

Sykes si ne može pomoći – da je ona netko doista važan, misli, možda kao ona javna tužiteljica s harvardskim obrazovanjem na koju se on toliko žali, on bi je odmah nazvao. Sykes je pohađala maleni kršćanski koledž u Bristolu, Tennessee, pala drugu godinu, mrzila je studij, nije vidjela valjani razlog zašto bi učila francuski ili matematiku ili dvaput tjedno išla na vjeronauk. Ona nije istog kalibra kao Win ili ta javna tužiteljica i svi ti ljudi gore na sjeveru koji su dio njegova života. Ona je gotovo toliko stara da bi mu mogla biti majka.

Sykes sjedne na preokrenutu plastičnu kacu za kiseljenje povrća od dvadesetak litara, pilji u gomilu kartonskih kutija, svrbi je grlo, peku je oči, bole je križa. Na trenutak osjeti očaj, ne samo zbog zadatka koji je pred njom, već zbog svega. Tako se otprilike osjećala kada je došla na Akademiju. Drugoga su dana poveljeli njezinu grupu u obilazak znamenitog istraživačkog centra Sveučilišta Tennesseeja, poznatijeg kao Farma leševa. Dva šumovita jutra puna smrdljivih tijela u svim mogućim stanjima, donirani ljudski ostaci što se raspadaju na tlu, ispod cementnih ploča, u prtljažnicima automobila, u vrećama za mrtvace

ili izvan njih, odjevena i naga dok ih iz dana u dan obilaze antropolozi i entomolozi i pišu zabilješke.

Tko to može raditi? Mislim, kakva je to osoba koja tako zarađuje za život ili studira nešto tako odvratno? pitala je ona Wina dok su čučali i gledali kako crvi gmižu po polučovjeku polukosturu čija je kosa skliznula s lubanje i metar dalje izgledala kao pregažena životinjica.

Radije se navikni, rekao joj je on kao da mu smrad i kukci ne smetaju, kao da ona ni o čemu nema pojma. S mrtvima nije ugodno raditi i oni ti nikad ne kažu hvala. Crvi su dobri. Još su maleni. Vidiš? On je podigao jednoga, stavio ga na jagodicu prsta gdje je izgledao kao zrno riže, ali živahno zrno riže. Tužibabe, naši mali prijatelji. Kažu nam vrijeme smrti i svakojake druge podatke.

Moje je pravo da mrzim crve koliko god želim, rekla mu je Sykes, a tise ne trebaš ponašati prema meni kao da sam upravo ispala s kola za sijeno.

Ona ustane s kace za kiselo povrće, pogledom prijeđe preko redova kutija pitajući se u kojoj ima još starih dosjea koji su napustili ured zajedno s detektivom Barberom. Sebični, glupavi idiot. Ona uzme četvrtu kutiju odozgo stenjući pod njezinom težinom nadajući se da neće istegnuti neki mišić. Kutije su uglavnom otvorene, vjerojatno zato što ih se starome jarcu nije dalo lijepiti nakon što ih je otvarao posljednjih godina pa ona kopa po izvodima bankovnih kartica, računima za telefon i komunalijama još iz sredine osamdesetih. To nije ono što traži, ali zanimljivo je kako računi i potvrde mogu više otkriti o nekome negoli svjedočenja i priznanja. To u njoj pobudi jalovu radoznalost dok zamišlja 8. kolovoza prije dvadeset godina, dan kada je ubijena Vivian Finlay.

Zamišlja detektiva Barbera kako tog dana odlazi na posao, za njega je to vjerojatno bio dan kao i svaki drugi. Zatim su ga pozvali u skupocjenu kuću gospođe Finlay na obali rijeke u Sequoyah Hillsu. Sykes se pokuša sjetiti što je ona radila prije dvadeset godina u kolovozu. Upravo se razvodila, eto što je radila. Prije dvadeset godina ona je bila dispečer na policijskoj centrali u Nashvilleu, a njezin je muž radio za diskografsku kuću izlažući se ženskim talentima na načine koje je Sykes smatrala neprihvatljivima.

Ona izvadi dosjee neuredno obilježene po mjesecima i ponovno sjedne na kacu proučavati kartične izvode, komunalne i telefonske račune. Adresa na omotnicama je ista na kojoj se nalazi taj pakleni podrum i dok ona proučava izvode za MasterCard, dolazi do zaključka da je Barber tada živio sam. Većinu novca je trošio na mjestima kao što su Home Depot, Wal-Mart, dućan s alkoholnim pićima, sportski bar. Ona primijeti da je u prvoj polovici 1985. on imao vrlo malo međugradskih poziva, možda dva-tri u nekoliko mjeseci, a onda se u kolovozu to naglo promijenilo.

Ona uperi snop svjetlosti u račun za telefon sjetivši se kako su prije dvadeset godina mobiteli bili glomazni i nepraktični za rukovanje i izgledali poput Geigerovih brojača. Nitko ih nije koristio, pa čak ni policajci. Kada nisu bili za svojim stolovima u postajama, a trebao im je telefon, molili su dispečere da prenesu njihovu poruku putem radio stanice. Ako je informacija bila povjerljiva ili komplicirana, vraćali su se u postaju ili su telefonirali iz javne govornice na račun Odjela, zatim su ispunjavali formulare kako bi mogli pravdati troškove.

Tada policajci nisu iz vlastite kuće obavljali službene razgovore, ali počevši od večeri 8. kolovoza, kada je gospođa Finlay već ležala u hladnjaku u mrtvačnici, Barber je s kućnog broja zvao sedam puta između pet poslije podne i ponoći.

Winov se stan nalazi na trećem katu zgrade od opeke i pješčenjaka koja je sredinom devetnaestog stoljeća bila škola. Za nekoga tko je imao toliko problema s upisima u obrazovne ustanove, vrlo je čudno što stanuje baš u toj zgradi.

To nije bilo namjerno. Kada je dobio posao u Državnoj policiji Massachusettsa, bile su mu dvadeset dvije godine, imao je deset godina star Jeep, rabljenu odjeću i petsto dolara koje je Nana uspjela uštedjeti kao dar za diplomu. U Cambridgeu nije mogao pronaći stan po povoljnoj cijeni sve dok nije slučajno naišao na staru školsku zgradu u Ulici Orchard. Bila je napuštena desetljećima kada su je odlučili pretvoriti u stanove. U zgradi se još nije moglo stanovati pa se Win dogovorio s vlasnikom, Faroukom, bude li stanarina povoljna i Farouk obeća da je neće podizati više od tri posto godišnje, da će stanovati u zgradi dok traje dugotrajno renoviranje, čuvati je i nadgledati radove.

Sada je dovoljna već njegova prisutnost. Ne mora ništa nadgledati i Farouk mu dopušta da na malenoj asfaltiranoj površini iza zgrade parkira Hummera H2 (zaplijenjen trgovcu drogama i prodan na aukciji u besćenju), gotovo novog Harley Davidson Road Kinga (oduzetog zbog prekida u otplaćivanju) i neobilježeno policijsko vozilo. Ostali stanari nemaju parkirno mjesto, a budući da se za njega moraju izboriti u uskoj ulici, automobili su im izgrebani, oguljeni i ulubljeni.

Win otključa stražnji ulaz, uspne se na treći kat u hodnik koji sa svake strane ima mnogo vrata koja vode u stanove, nekadašnje učionice. On stanuje u dnu hodnika, stan 31. Otključa teška hrastova vrata i uđe u privatnu enklavu starih zidova od opeke koji još uvijek imaju ugrađene školske ploče, podove od crnogorice, drvenu oplatu na zidovima i zaobljene stropove. Winov namještaj nije iz tog doba. Ima smeđi kožni kauč Ralf Lauren (rabljen), stolac i orijentalni sag (kupljen preko eBaya), stolić Thomasa Mosera (izložbeni primjerak, neznatno oštećen). On gleda, osluškuje, koristi sva svoja osjetila. Zrak je ustajao, dnevna soba djeluje osamljeno. Iz ladice vadi baterijsku svjetiljku i osvjetli pod, namještaj, prozore tražeći u prašini i na sjajnim površinama otiske stopala ili prstiju. Nema alarm, jer si može priuštiti samo onaj u Naninoj kući. Nema veze, on zna kako se treba boriti protiv uljeza.

U garderobnom ormaru blizu ulaznih vrata Win otvori sef ugrađen u zid, izvadi Smith & Wesson 357, model 340 s unutarnjim kokotom ili 'bez kokota' kako ne bi zapinjao za odjeću, izrađen od slitine titana i aluminijska, tako lagan da se doima poput igračke. On spremi revolver u džep i pođe u kuhinju, uključi aparat za kavu, pregleda poštu koju mu je Farouk složio na radnoj površini. Većinom su to časopisi. Prelista Forbes dok iz aparata kapa kava, preleti pogledom članak o najbržim automobilima, novom Porscheu 911, novom Mercedesu SLK55, Maserati Spyderu.

Pođe u spavaonicu sa zidovima od opeke i još jednom školskom pločom (nekim je ženama s kojima se viđao znao reći da tu zapisuje pobjede, ali bi im onda namignuo i rekao da se samo šalio), sjedne na krevet, pijucka kavu i razmišlja, premda osjeća kako mu kapci postaju teški.

Sykes žali što se nije sjetila ponijeti vodu i nešto za jelo. Usta su joj suha, u njima osjeća okus prašine. Šećer u krvi joj pada.

Već je razmišljala o tome da se ponovno usudi poći gore i zamoli udovicu detektiva Jimmyja Barbera da pokaže malo gostoljubivosti, ali onaj jedini put kada je to učinila kako bi se poslužila zahodom, gospođa Barber, koja je trebala biti u krevetu, sjedila je za kuhinjskim stolom, pila čistu votku te se ponašala neprijateljski i neugodno.

– Idi. – Pijana kao letva, gospođa je odmahнула glavom u smjeru kupaonice na kraju hodnika. – A onda prioni na posao i pusti me na miru. Sita sam svega ovoga, odslužila sam svoje.

Sama i iscrpljena, Sykes u podrumu nastavlja proučavati Barberove nevjerojatne telefonske račune, pokušava shvatiti zašto je toliko zvao s kućnog broja. Pet brojeva ima pozivni 919, uvijek isti broj, pa ga ona nazove. Javi se telefonistica ureda državnog mrtvozornika Sjeverne Karoline i upita je želi li prijaviti slučaj.

– Ne, oprostite, kaže ona. – Čini se da imam pogrešan broj – i spusti slušalicu.

Ona primijeti desetke drugih poziva s predbrojem 704 koje je Barber nazivao i privatno platio u danima nakon ubojstva Vivian Finlay. Ona nazove taj broj i javi se snimljena poruka – pozivni broj je promijenjen u 828. Ona nazove ponovno.

– Halo? – javi se pospani muški glas.

Sykes pogleda na sat. Još malo pa će sedam ujutro. – Oprostite što vam smetam tako rano, gospodine, ali molila bih vas da mi odgovorite kako dugo imate ovaj broj telefona?

On spusti slušalicu. Možda nije odabrala najbolji način. Ona pokušava ponovno i smjesta kaže: – Kunem vam se da vas ne zafkavam. Ja sam agentica Istražnog ureda Tennesseeja i vaš se broj pojavio u slučaju koji istražujem.

– Bože blagi, kaže on. – Vi se šalite.'

– Ne, gospodine. Ozbiljna sam kao srčani udar. Riječ je o slučaju starom dvadeset godina.

– Bože blagi, ponovi on. – Zacijelo se radi o mojoj teti. – – A ona je...? – pita Sykes.

– Vivian Finlay. Ovo je bio njezin broj. Mislim, nismo ga nikad promijenili.

– Znači, ona je imala još jednu kuću osim one u Knoxvilleu.

– Tako je. Ovdje u Fiat Rocku. Ja sam njezin nećak.

Sykes mirno pita: – Sjećate li se Jimmyja Barbera, detektiva koji je istraživao slučaj vaše tete?

Ona začuje ženski glas u pozadini. – George? Tko je to?

– Sve je u redu, dušo, a zatim će agentici. – To je moja žena, Kim, a onda opet suprugi: – Još samo minutu, draga, zatim agentici: – Sjećam se da se doista trudio, vjerojatno čak i previše. Ponašao se posesivno i ja pomalo krivim njega što ništa nije otkriveno. Znae, to je bio slučaj njegove karijere pa nije dijelio informacije ni sa kime, radio je potajno. Siguran sam da su vam poznate takve stvari.

– Bojim se da jesu.

– Koliko se sjećam, njemu se činilo da je nešto otkrio, slijedio je vrući trag, ali nije želio otkriti o čemu se radi, valjda nitko drugi nije ni znao. To je vjerojatno jedan od razloga zašto slučaj nikad nije riješen. Tako barem ja mislim.

Sykes razmišlja o pozivima s Barberova kućnog telefona. Možda je to objašnjenje. On nije želio da dispečeri ili kolege istražitelji nanjuše trag koji je on slijedio. Možda je Barber htio sam riješiti slučaj, nije želio ni sa kim podijeliti slavu. Da, i taj joj je MO veoma poznat.

– Dragi, George će ponovno suprugi očito je pokušavajući umiriti: – Kako bi bilo da nam podeš skuhati kavu? Sve je u redu. – A onda će agentici Sykes: – Sve je to najviše potreslo

Kim, moja joj je teta bila poput majke. Bože, uopće mi nije drago što se to ponovno spominje. – On stalno uzdiše.

Sykes ga ispituje dalje. George je bio u ranim četrdesetima kada je ubijena njegova teta. On je sin njezina jedinog brata, Edmunda Finlaya i dok Sykes pokušava shvatiti kako to da George i njegova teta imaju isto prezime, on objasni da je teta imala vrlo jaku volju, bila je ponosna na svoje otmjeno prezime te gaje odbila promijeniti kada se udala. George je jedina. On i njegova žena Kim imaju dvoje odrasle djece koja žive na zapadu, a njih dvoje su cijelo ovo vrijeme živjeli u Fiat Rocku. Zauvijek su napustili Tennessee ubrzo nakon ubojstva, jednostavno nisu mogli podnijeti da ostanu tamo, nisu se mogli nositi sa uspomnama, pogotovo Kim koja je praktički doživjela živčani slom nakon tog događaja.

Sykes obeća da će mu se javiti ona ili najvjerojatnije istražitelj Win Garano. George ne zvuči sretno kada to čuje.

– Strahovito je bolno otvarati stare rane, objasni on. – Imate li nešto protiv ako vas pitam zašto je to potrebno nakon tolikih godina?

– Samo provjeravamo neke činjenice, gospodine. Zahvaljujem vam na suradnji.

– Svakako. Učinit ću sve da vam pomognem.

On bi radije jeo blato negoli pomogao, pomisli Sykes. Kada se stiša bijes i strahota izbljedi, mnogima više nije stalo do pravde. Jednostavno žele zaboraviti.

– E pa baš mi je žao, šapne ona Barberovu mračnom jadnom podrumu. Ni meni ovo nije zabavno.

Ona se duboko zamisli. Dok sjedi na kaci, izgleda poput Rodinova Mislioca. Nastavi pregledavati račune, pronađe izvod MasterCarda za rujana, izvadi ga iz omotnice i ugleda nešto što u njoj izazove – zastoj sistema, kako ona to naziva.

– Kog Boga? – promuća Sykes dok pilji u dokument koji na prvoj stranici ima otisnut broj slučaja obdukcije, zatim još jedan broj policijskog slučaja, neuredno napisan olovkom: KPD893-85.

Na sljedećoj je stranici popis stvari koje je Vivian Finlay imala kod sebe kada je dovezena u mrtvačnicu. Sastavio gaje mrtvozornik. Na to je spajalicom pričvršćena polaroidna fotografija osakaćenih dijelova muškog tijela, blatnih i krvavih stopala, nogu i ruku, crijeva, odrubljene glave, sve raspoređeno na čeličnom obdukcijском stolu prekrivenom zelenom plahom. Broj slučaja koji je upisan na forenzičkom ravnalu dugom 15 centimetara ukazuje daje smrt nastupila u Sjevernoj Karolini 1983.

Win se trgne iz sna i na trenutak nije siguran gdje se nalazi. Shvati da je odjeven spavao dulje od dva sata. Kava na noćnom ormariću se ohladila.

On presluša telefonske poruke, preskačući one koje mu je ostavila Sykes kada je bio prezauzet s Monique Lamont da se bavi slučajem Finlay. Sykes mu je ostavila još jednu poruku: Poslala mu je file Putem interneta, on ga mora smjesta pogledati i nazvati je. Njegov je kompjuter uredno smješten posred Stickleystola (kupljen na rasprodaji rabljenih stvari) pa on sjedne, utipka Sykesin broj i ona se javi na mobitel.

– Bože dragi! – njezin mu krik ošteti sluh. – Upravo sam čula!

– Stani malo, kaže on. – Jesi li u blizini nekog fiksnog broja?

Ona mu ga izdiktira i on po broju prepozna da je ona na Akademiji. Nazove je.

– Bože dragi! – nastavi ona. – Na svim je vijestima. Bože, Win! Što se dogodilo?

– Ispričaj ću ti poslije, Sykes.

– Sudjelovao si u oružanom obračunu i reći ćeš mi poslije? Barem si ti uspio ubiti njega. Kvrugu. A ona? Kako ćete to srediti? Mislim, radi se o javnoj tužiteljici. Ovdje svi samo o tome govore.

– Možemo li prijeći na drugu temu, Sykes?

– Ono što ne shvaćam je kako si se našao u njezinoj kući upravo u trenutku kad se to događalo. Je li te pozvala na piće ili nešto slično?

Čovjek ne mora biti detektiv kako bi shvatio daje ona ljubomorna prelijepa, moćna Monique Lamont, još impresivnija jer je Sykes nikad nije upoznala. Sada pak Sykes zamišlja da će mu Monique, budući da joj je junački spasio život, doživotno biti odana, da će zbog njega ostaviti posao, udati se za njega, roditi mu djecu, a kad on umre, bacit će se na njegov grob da je zakopaju s njim.

– Reci mi što imaš, kaže on. – Jesi li pronašla dosje?

– Nakon pola noći provedene u Barberovom prokletom podrumu, pronašla sam sve osim tog dosjea.

On pijucka hladnu kavu, otvori e-mail, vidi da je dobio njezinu poštu, otvori je dok ona brzo govori, jedva uzimajući zrak dok mu objašnjava o izvodima MasterCarda, telefonskim računima, o Barberovoj tajnovitosti, želji da sve zadrži za sebe kako bi slava bila njegova. Također mu prepriča razgovor s nećakom gospođe Finlay. Zatim dođe do dijela o nekom muškarcu koji je dvije godine prije ubojstva gospođe Finlay imao nezgodan susret s vlakom.

– Hej, uspori malo, Win je prekine pregledavajući dokument na ekranu. – Kakve veze ima nečija smrt pod vlakom s bilo čim?

– To ti reci meni. Gledaš li fotografiju?

– Upravo je preda mnom. – On proučava snimku na ekranu. Nije najbolje kvalitete. Na polaroidu se vide odsječeni udovi, unutarnji organi i dijelovi tijela poslagani pokraj unakažena torza i odsječene glave, sve kao da je umrljano crnim mazivom i blatom. Tip je bio bijelac crne kose, prilično mlad, koliko Win može ocijeniti. – Jesi li provjerila u mrtvozornikovu uredu?

– Čuj, ja nisam znala da je ovo moj slučaj.

Njegov mobitel zazvoni. On se ne javlja, nestrpljivo ga utiša.

– Hej, kaže joj Win. – Zvučiš kao da si ljuta na mene.

– Nisam ljuta na tebe, kaže ona srdito.

– Dobro, jer u ovome trenutku ima mnogo ljudi koji jesu pa ne bih htio i tebe dodati tom popisu.

– Tko na primjer?

– Za početak – ona.

– Misliš, nakon svega što si učinio za nju...? – – Točno. Pokušavao sam ti to objasniti. Ona je granični slučaj, gotovo sociopat. Bonnie bez Clydea. Njoj Clyde i nije potreban, misli da smo svi mi Clydeovi. Zapravo mrzi Clydeove. – – Hoćeš reći da Monique Lamont ne voli muškarce? – Nisam siguran da ikoga voli.

Pa bila bih mnogo ugodnija s tobom kada bi mi barem rekao hvala. – Sykes pokuša zvučati osorno. – Cijelu noć za tebe obavljam usrane poslove, trebala bih biti na nastavi za pet minuta, a gdje sam? U proklesoj kompjuterskoj sobi, šaljem ti fileove, pokušavam stupiti u kontakt s raznim ljudima, a oni me uglavnom psuju. Poslije ću se ponovno posvetiti slučaju dok budem letjela u Raleigh. Mrtvozornikov ured je u Chapel Hillu.

– Tko te je psovao? – On se nasmije. Kada je ljuta, ona zvuči poput djeteta, pravog južnjačkog djeteta.

– Jedan prokleti murjak iz Charlottea. I kad smo već kod toga, tko će mi vratiti novac za avionsku kartu?

– Bez brige. Ja ću sve srediti, kaže on gledajući još jedan file koji sadrži podatke pronađene u podrumu detektiva Barbera. Začudio ga je popis osobnih stvari koje je pokojnik imao kod sebe u mrtvačnici. Što ti je 'prokleti murjak iz Charlottea' koji je istraživao nesreću s vlakom rekao?

Plave gaćice za tenis s našivenim volančićima od čipke i s džepom za loptice, čita on popis.

Jedna Izod bijela suknja za tenis i odgovarajuća majica, krvave... Njegov mobitel ponovno zazvoni. On ga ignorira.

– Glupa budaletina, nastavlja se pjeniti Sykes. – On je sada šef policije – znaš što kažu što prvo ispliva.

On zumira broj napisan olovkom u gornjem desnom kutu popisa osobnih stvari.

KPD893-85

– Sykes?

– ... rekao je da moram predati pismeni zahtjev želim li prijepise izvještaja koji su sada već najvjerojatnije na mikrofilmu, govori ona. – Te da ne shvaća čemu toliko zanimanje, ionako tu ničeg nema...

– Sykes? KPD893-85. Vivian Finlay? Ona je na sebi imala odjeću za tenis kada je ubijena?

– Pokušaj mu to objasniti – tipa je samljeo prokleti teretni vlak, a on kaže: 'Ničeg tu nema'...

– Sykes! To je popis stvari Vivian Finlay kada je dovezena u mrtvačnicu?

– To je iduće što je neobično, jedino što sam mogla pronaći u dosjeu o tom slučaju. Gdje je, dovraga, ostatak?

– Zar je ta krvava odjeća za tenis što je dvadeset godina bila u skladištu za dokaze policije u Knoxvilleu testirana na DNK u Kaliforniji?

Izvještaj obdukcije što mu je dala Monique Lamont opisuje sitnu sedamdesettrogodišnju staricu.

– Jesi li sigurna da je to popis osobnih stvari iz njezina slučaja?

– To jest broj njezina slučaja. Pregledala sam svaku prokletu stvar u svakoj proklesoj kutiji dok je ona njegova ratoborna pijana žena rondala gore u kuhinji i lupala nogama kako bi bila sigurna da znam koliko sam nedobrodošla. Tamo nema više ničega.

On ponovno pogleda popis osobnih stvari i ugleda ono što je odmah trebao uočiti.

– Njezin je nećak rekao da će rado porazgovarati s nama, kaže Sykes. – Zapravo ne baš rado, ali će porazgovarati.

– Veličina četrdeset, kaže Win u trenutku kad mu netko pokuca na vrata. – Odjeća za tenis je veličine četrdeset. Žena visoka metar pedeset i teška četrdesetak kilograma ne nosi veličinu četrdeset. Što je sad! – uzvikne on kad kucanje postane upornije.

– Moram ići, kaže joj, ustane od radnoga stola i krene u dnevnu sobu dok se kucanje nastavlja.

On pogleda kroz špijunku, ugleda Sammyjevo crveno, nesretno lice i otvori vrata.

– Kvragu, pokušavam te dobiti već sat vremena, bubne Sammy.
– Kako to da znaš da sam tu? – zbunjeno će Win dok mu mozak grozničavo radi.
– Ja sam detektiv. Tvoj je kućni broj bio zauzet. Ona je upravo vrištala na mene zavijajući poput sirene za zračnu uzbunu. – – Tko?
– Što misliš. Moraš smjesta poći sa mnom. Ona te čeka u Globeu. – – Zaboravi, kaže Win.

8

Glavni urednik Stuart Hamilton drži se kako i dolikuje situaciji dok sjedi u svojem uredu s Monique Lamont, jednim od svojih glavnih reportera i fotografom. Ured ima staklene zidove, tako da će svi u redakciji imati priliku svjedočiti o bez sumnje dosad nezabilježenom intervjuu, možda najvećoj vijesti u gradu otkako su Red Sox osvojili prvenstvo.

Svi, a iza stakla je najmanje stotinjak ljudi, dobro vide intrigantnu, poznatu javnu tužiteljicu Monique Lamont u tamnoj trenirci, iscrpljenu, bez šminke kako sjedi na sofi, a njihov šef, Hamilton, sluša je i ozbiljna lica kima glavom. Novinari, tajnice, urednici pretvaraju se daje ne vide, ali Monique Lamont zna daje gledaju, da razgovaraju o njoj, da se pogledavaju, da se dopisuju putem e-maila. Ona to i želi. Intervju će biti objavljen u gornjem dijelu prve stranice. Proširit će se cyber-prostorom i završiti u drugim tiskovinama i na internetskim siteovima po cijelome svijetu. O tome će govoriti na televiziji, na radiju.

Crawley može ići dovraga.

– Jednostavno nemam izbora, kaže ona sa sofe, bosa, podvijenih nogu, kao da pije kavu sa starim prijateljima. – Dugujem to svim ženama. – Zatim se ispravi: – Muškarcima, ženama, djeci, svim žrtvama zločina gdje god bili.

Oprezno. Nemoj sugerirati da je seksualno nasilje ograničeno samo na žene. Nemoj o sebi govoriti kao o žrtvi.

– Želimo li skinuti stigmju sa žrtava seksualnog nasilja, pedofilije, silovanja – a silovanja nisu ograničena isključivo na žene, – nastavi ona, – moramo biti iskreni i razgovarati o tome u kontekstu nasilja, a ne u kontekstu seksa.

– Znači, vi taj problem u biti želite deseksualizirati i demitologizirati, kaže novinar, Pascal Plasser – nešto, ona nikako ne može zapamtiti njegovo prezime.

Posljednji put kada ju je intervjuirao bio je prilično objektivan i otvoren, premda nije odviše bistar, zato je tražila upravo njega kada se nenajavljeno pojavila u redakciji, nazvala Hamiltona, rekla mu da će, ako joj zajamči onakvo izvještavanje kakvo ekskluzivni intervju te važnosti zaslužuje, ona otvoreno progovoriti o onome što joj se dogodilo.

– Ne, Pascal, kaže ona. – Upravo suprotno.

Ona se pita gdje je Win dok srdžba u njoj raste, a strah joj pritišće trbuh poput olova.

Ona kaže: – Nije moguće deseksualizirati ono što mi se dogodilo. To je bio seksualni zločin. Seksualno nasilje koje je umalo uzelo najveći danak. Moj život.

– Nevjerojatno hrabro s vaše strane što ovo radite, Monique, kaže Hamilton svečano i tužno, kao da je prokleti pogrebnik. – Ali moram naglasiti kako će neki od vaših protivnika na ovo gledati kao na politički potez. Guverner Crawley, na primjer...

– Politički potez? – Ona se nagne naprijed ne skidajući pogled s Hamiltonovih očiju. – Netko mi prisloni pištolj na glavu, zaveže me, siluje me, ima me namjeru ubiti i spaliti mi kuću i to je po vama politički potez?

– Vaš javni istup o tome može se doživjeti kao...

– Stuarde, kaže ona nevjerojatno odvažno, puna samokontrole. – Samo naprijed, baš želim čuti tko će to reći. Izazivam nekoga da to kaže.

Ni ona sama nije sigurna kako može biti tako samouvjerena. Plaši se da nije normalno biti toliko pribran, da je to možda zatišje pred strahovitu oluju, trenutak lucidnosti prije negoli joj navuku luđačku košulji ili ne počini samoubojstvo.

– Zašto kažete da jedva čekate da to netko kaže? – Paskal Kako-li-se-već-preziva črčka nešto u notes, okrene stranicu.

– Onaj tko, – kaže ona zlokobno, – onaj tko kaže ili natukne tako nešto, samo će pokazati svoje pravo lice. Izvrsno. Pa neka pokuša. – – Onaj?

– Onaj, ona. Bilo tko.

Monique kroz staklo gleda u veliku tmurnu prostoriju, novinare u pregrađenim prostorima, u te glodavce koji se hrane smećem i tragedijama drugih. Ona pogledom traži Wina, gleda kad će se pojaviti njegova dojmlijava pojava i krenuti prema njoj. Ali od njega ni traga i njezina nada počinje blijedjeti. Na njezinu se mjestu rasplamsava gnjev.

On se oglušio o njezinu zapovijed. Osramotio ju je, omalovažio, pokazao da je u duši zapravo ženomrzac.

– Vaša nova akcija za borbu protiv zločina s geslom Svaki zločin, sada i bilo kada objavljena je upravo jutros u našem listu, kaže Hamilton. – Što kažete sada?

– I hoće li ta nova inicijativa rješavanja starih slučajeva nazvana U opasnosti i stari zločin u Tennesseeju nekako biti pomaknuta u drugi plan...?

Win neće doći. Kaznit će ga zbog toga.

– U ovome trenutku ne bih mogla biti predanija i odlučnija da se riješi bilo koji nasilni zločin, ma kako davno bio počinjen, kaže Lamont. – Ako baš želite znati, angažirala sam istražitelja Garana da sve svoje radno vrijeme posveti inicijativi U opasnosti dok je privremeno odsutan iz moje centrale u okrugu Middlesex.

– Odsutan? Znači postavlja se pitanje je li opravdano ustrijelio Rogera Baptistu? – To iznenada izazove Pascalovu pažnju, sada je potpuno zainteresiran, više negoli je bio dok je trajao njezin hrabri, bolni intervju.

– Svaki put kada se primijeni ubojita sila, ma koliko se činila opravdanom, – kaže ona naglašavajući činila, – moramo detaljno istražiti taj incident.

– Vi to možda želite implicirati da je upotreba sile bila pretjerana?

– U ovome trenutku ne smijem komentirati, kaže ona.

Win se osjeća pomalo krivim dok sa zatvorenom otmotnicom ulazi u državni policijski krim-laboratorij, znajući da nije u redu što zaobilazi protokol i formulare kada želi da se neki dokaz smjesta obradi.

Ali se ne osjeća nimalo krivim što se nije pojavio u Globeu kako bi promicao bezgranične političke ambicije Monique Lamont i bio sudionik neprikladnog, besramnog i po njegovu mišljenju samoubilačkog ponašanja. Sammy kaže da se njezin ekskluzivni otvoreni intervju već spominje u cyber-prostoru, na TV-u i radiju, te da svi jedva čekaju pročitati njezin

lascivan i sažaljenja vrijedan intervju. Win je zaključio kako je njezino ponašanje bezobzirno i iracionalno, a to je vrlo loše, pogotovo kada ti je ta osoba šef.

Suvremena zgrada od opeke s teškim čeličnim ulaznim vratima mirna je luka, utočište za Wina, mjesto na koje dolazi kada se želi izjadati kapetanu Jessieju Huberu, porazgovarati s njim o slučajevima, požaliti se, povjeriti, upitati za savjet, možda zamoliti uslugu ili dvije. Win prođe kroz zelenoplavo stakleno predvorje i dugim se hodnikom zaputi do dobro mu poznatih vrata. Vrata su otvorena, unutra je njegov prijatelj i mentor, kao i uvijek dotjeran u strogom tamnom odijelu i sivoj svilenoj širokoj kravati, i kao i uvijek sa slušalicom na uhu. Huber je visok i vitak, ćelav poput punog mjeseca, ali žene ga smatraju seksepilnim, možda zato što je iznimna osoba i dobar slušač. Prije tri godine bio je viši istražitelj u Winovoj jedinici, a onda je promaknut u šefa svih laboratorija.

Čim ugleda Wina, on spusti slušalicu, skoči sa stolca i vikne: – Kvragu, dječace! – i zagrlji ga onako kako se grle muškarci, tapšući ga po leđima. – Sjedni, sjedni! Ne mogu vjerovati. Reci mi što se to, kvragu, događa. – Huber zatvori vrata i primakne stolac. – Poslao sam te u Tennessee, u najbolji centar za usavršavanje na cijelome svijetu, kao stvoren za tebe. I što se dogodilo? Što, dođavola, radiš ovdje i u što si se to, majku mu, uvalio?

– Ti si me poslao? – zbunjeno će Win. – Mislio sam daje to zamisao javne tužiteljice, njezina briljantna ideja da me pošalje na Akademiju, možda kako bih joj bio na raspolaganju da istražim slučaj u provincijskom gradiću što bi, kako ona drži, nas iz metropole prikazalo u dobrom svjetlu.

Huber zastane kao da razmišlja što će reći, zatim će: – Upravo si ubio čovjeka, Win. Nemojmo o politici.

– Ubio sam čovjeka upravo zbog politike. Zbog politike mi je zapovjedbano da se nacrtam ovdje i večeram s njom, Jessie.

– Razumijem.

– Napokon, barem netko razumije. – – Veoma si srdit.

– Iskorištavaju me. Ne daju mi ništa s čime mogu raditi. Ne mogu pronaći ni prokleti dosje.

– Čini se da nas dvojica imamo isto mišljenje o toj zbrci u koju nas je uvalila, kaže Huber.

– Ja sam mislio da je to guvernerova inicijativa, da je ona samo izvršiteljica. Tako mi je rečeno...

– I da i ne, prekine ga Huber, nagne se prema njemu i stiša glas. – Ovo je sve zbog nje. Ona je to zakuhala, predložila Crawleyju, uvjerila ga da će to prikazati Massachusetts, a i njega, u dobrom svjetlu. Ona će možda pokupiti slavu kao eksponirani igrač, ali on je vlasnik ekipe, zar ne? Nije teško nagovoriti jednog guvernera, pogotovo kao što je Crawley, da pristane na tako nešto – dobro znaš da guverneri ponekad nemaju veze sa svakodnevnim tricama. Kako to misliš – ne možeš pronaći dosje?

– Tako kako sam i rekao. Dosje slučaja Finlay je nestao. Izgubljen u prostoru.

Na Huberovu se licu ukaže bijes, on gotovo zakoluta očima i promrmlja: – Isuse, pa zar ne bi bilo normalno da je tražila da ga pošalju u njezin ured? – On uzme slušalicu, utipka broj, baci pogled na Wina i kaže: – I to prije negoli te je uvukla u sve ovo. – – Ona kaže... – počne Win.

– Zdravo, kaže Huber osobi koja se javila na telefon. – K meni je upravo stigao Win Garano. Dosje slučaja Finlay, jesi li ga ikad vidio? – Stanka, zatim se Huber zagleda u Wina. – Ništa iznenađujuće. Hvala, i Huber spusti slušalicu.

– Što je? – pita Win dok mu loš predosjećaj treperi u trbuhu. – Toby kaže da ga je dobio prije dva tjedna i stavio ga na stol javne tužiteljice.

– Ona mi je pak rekla da ga nikad nije vidjela. Nije ga vidio nitko iz Odjela policije u Knoxvilleu. Kako bi bilo da mi daš Tobyjev broj telefona.

Je li ona lagala? Je li zagubila dosje? Je li ga netko uzeo prije negoli ga je vidjela?

– Politika, dječake, kaže Huber. – Najvjerojatnije prljava politika, naglasi on prijeteći ga gledajući, napiše broj telefona i pruži mu ga. – Kada mi je prvi put spomenula, kategorički sam bio protiv toga što je nagovorila Crawleyja, uvjeravao sam je da ga pokuša odgovoriti. Svaki zločin, bilo gdje i bilo kada – Isuse. Što? Zar ćemo početi provjeravati DNK iz svakog slučaja još od potopa? U međuvremenu ovdje imamo petstotinjak neriješenih slučajeva. Stvarnih slučajeva, stvarnih silovatelja i ubojica na slobodi koji nastavljaju činiti nedjela.

– Nisam siguran da razumijem zašto si me poslao u Knoxville. – Winu to nikako ne izlazi iz glave, osjeća se pomalo nesigurno i smeteno.

– Mislio sam da ti činim uslugu. Odlično mjesto, izgledat će sjajno u tvom životopisu.

– Znam da si se uvijek brinuo o meni... ali nije li prevelika slučajnost to što sam ja tamo dolje i odjednom...

– Gledaj, djelomice je tako, kaže Huber. – Monique je inzistirala da se istraži neki stari slučaj koji nije odavde. Ti si bio u Tennesseeju, Win, a ona je željela da baš ti budeš istražitelj koji će to voditi.

– Što bi se dogodilo da nisam bio u Tennesseeju?

– Ona bi pronašla neki drugi slučaj u nekom drugom udaljenom gradu i vjerojatno bi te 'posudila' na ovaj ili onaj način. Znaš ono – mi prosvijećeni iz Nove Engleske hitamo u pomoć, doda on sarkastično. – Pošaljimo im Jenkije iz zemlje MIT-a i Harvarda, a u slučaju da u nekom slikovitom malom južnjačkom gradu nešto krene po zlu, na kraju će ovdje – možda čak i do izbora – svi zaboraviti o čemu je uopće bila riječ. Mnogo je teže zakopati neriješeno ubojstvo koje se dogodilo u Massachusettsu, nije li?

– Vjerojatno jest.

Huber se nasloni u stolcu i doda: – Čujem da si zvijezda dolje na Akademiji.

Win ne odgovori, misli mu vrludaju. Osjeća kako mu ispod odijela probija hladan znoj.

– Radi se o tvojoj budućnosti, Win. Ne vjerujem da do kraja života želiš raditi za nju, trčati u svako doba dana i noći istražujući bezvezna ubojstva kada jedna gnjida ubije drugu. Da i ne spominjemo plaću. Meni je to u svakom slučaju dojadilo. Važna je obuka, i to samo najbolja. Odgovarajuća priprema. Ti si tako prokleta talentiran. Vjerujem da ćeš me kada odem u mirovinu, ti zamijeniti na mjestu šefa laboratorija, a ja već odbrojavam dane. Ipak, sve ovisi o onima koji odlučuju, od toga tko je guverner. – Lice mu poprimi lukav izgled. – Pratiš me?

Win ga baš i ne prati. Šuti i prema Huberu osjeća nešto što nikad prije nije.

– Vjeruješ li mi?

– Uvijek sam ti vjerovao, odgovori Win.

– Vjeruješ li mi sada? – pita Huber ozbiljna lica.

Win ne želi izravno odgovoriti. – Vjerujem ti dovoljno da provedem dan u liječenju stresa s tobom, Jessie. To je ono što mi u zemlji Oz radimo kada ubijemo nekoga obavljajući svoju dužnost. Što kažeš na to?

– Ja više nisam u odjelu za olakšavanje stresa, dragi moj prijatelju. Ti to dobro znaš.

– Nema veze, i ti to dobro znaš. Proglašavam ovo službenim sastankom s iskusnim savjetnikom po svojem izboru. Ako netko pita, imam slobodan dan kako bih riješio probleme zbog stresa. Hajde – pitaj me kako se osjećam.

– Reci mi.

– Žao mi je što sam morao upotrijebiti ubojitu silu, mehanički recitira Win. – Sav sam shrvan zbog toga i ne mogu spavati. Učinio sam sve što je bilo u mojoj moći kako bih ga zaustavio na neki drugi način, ali nije mi dao izbora. To je tragedija. Bio je tek klinac, možda je imao šanse za rehabilitaciju, mogao je pozitivno pridonijeti društvu.

Huber ga dugo gleda, a onda će: – Povraćat ću.

– Dobro onda. Zahvalan sam na tome što nije ubio Monique Lamont... ili mene. Srdit sam što joj je prokleta govno to napravilo. Drago mi je što je mrtav pa me neće moći tužiti. Imaš li što protiv ako nakratko posudim Rake? – Win mu pokaže omotnicu koja je zalijepljena trakom za dokazni materijal i koju je obilježio svojim inicijalima. – Možda da upotrijebimo njezinu ESDA čarobnu kutiju ili fantastični softver za povećavanje slike koji si upravo nabavio, ili oboje na ovom pismu? To me je podsjetilo. Jeste li pronašli otiske na onih tisuću dolara koje smo pronašli u Baptistinu džepu?

– Već smo ih ubacili u IAFIS. Ništa. – Huber ustane, vrati se za radni stol i sjedne u naslonjač na kotačićima.

– Imaš li ideju o čemu se zapravo radilo? – pita ga Win. – On ju je htio opljačkati, ona je naišla i zatekla ga ili nešto drugo?

Huber oklijeva pa kaže: – Možda neprijatelji? Popis je dug, Win. Mislim da sad već i sam vidiš zastrašujuću istinu. Na tvom mjestu bih bio vrlo oprezan što joj reći, što je pitati. Vrlo, vrlo oprezan. Šteta. Kakva šteta. Jer znaš što? Ona ispočetka nije bila takva, obavljala je najteže muške poslove, spremila iza rešetaka mnogu gamad, uživala je moje poštovanje. Ali recimo ovako – riječ etika vjerojatno se više ne nalazi u njezinu otmjenom rječniku.

– Mislio sam da ste vas dvoje bliski prijatelji. Učinila je uslugu tvome sinu, zaposlila ga.

– Da, baš smo prijatelji. – On se gorko nasmiješi. – U ovome poslu nikad ne dopusti drugima da znaju što doista o njima misliš. Ona svakako ne zna što Toby misli o njoj.

– Ili što ti misliš o njoj.

– Nekompetentna je, a za svoje promašaje krivi svakoga, uključujući i Tobyja. Ovo je privatni razgovor između dvojice muškaraca. Mene i tebe, Geronimo. Ona je gotova, kaže Huber. – Doista tužno.

9

Forenzični patolog koji je obavio obdukciju muškarca poginulog pod vlakom umro je tjedan dana poslije, u nedjelju poslije podne. Skakao je s padobranom koji se nije otvorio.

Da Sykes nije imala originalni dosje pred sobom, ne bi vjerovala. Loša karma, misli ona osjećajući se nelagodno. Kao mala, obožavala je arheologiju. Bio je to jedan od rijetkih predmeta koji ju je zanimao, možda zato što ga nisu predavali u školi. Izgubila je zanimanje za to kada je pročitala o grobnici kralja Tutankamona, o prokletstvu i o ljudima koji su misteriozno umirali.

– Prije dvadeset godina smrt gospođe Finlay, kaže ona Winu. – Dvije godine prije toga smrt pod vlakom, nakon toga smrt patologa. To me pomalo straši.

– Najvjerojatnije samo slučajnost, kaže on.

– Zašto je onda ta fotografija pričvršćena spajalicom za popis osobnih stvari gospođe Finlay?

– Možda ne bismo trebali sada o tome razgovarati, kaže Win koji ne voli mobitele jer misli kako se ti razgovori mogu prislušivati.

Sykes je sama u malenom uredu mrtvačnice na jedanaestom katu visoke bež zgrade iza bolnica UNC-Chapel Hill Medicinskog fakulteta. Potpuno je izvan sebe, uvjeren je da što više istražuje nasilnu smrt Vivian Finlay, ona postaje sve tajanstvenija. Prvo, iz dosjea je nestalo sve osim popisa odjeće koju je gospođa Finlay navodno imala na sebi kada je ubijena, odjeće za tenis u pogrešnoj veličini. Drugo, smrt pod vlakom je možda nekako povezana s tim slučajem, a sad se ispostavilo da je mrtvozornik imao nesreću dok je skakao s padobranom.

– Reci mi samo osnovno, dodaje Win. – Nemoj ulaziti u detalje. Kako?

– Padobran mu se nije otvorio. – Vjerojatno su pregledali padobran.

– Kako bi bilo da ti sve pošaljem e-mailom? – kaže ona. – Pa ti sam pročitaj. Kad se vraćaš?

Ona se osjeća veoma izolirano, napušteno. On je tamo gore s javnom tužiteljicom, oboje su glavna vijest. Da netko pita Sykes, budući da je on bio upleten u pucnjavu, trebao bi otići odande i pomoći joj. To je njegov slučaj. Iako, više se tako ne čini. Ali činjenica ostaje – to je njegov slučaj. Tipično. Sada kada se dogodilo nešto senzacionalno, smrt stare gospođe prije dvadeset godina može se zaboraviti. Kome je uopće stalo.

– Čim budem mogao, to je sve što Win ima reći o tome.

– Znam da imaš velikih problema tamo gore, – kaže ona razborito, – ali ovo je tvoj slučaj, Win, i ako se ne vratim na nastavu u Akademiju, TBI će me razapeti.

– Što god da se dogodi, sredit ću to, kaže on.

On to uvijek kaže, ali dosad nije srediо nijednu prokletu stvar. Ona provodi sve svoje vrijeme razgovarajući s njim, ne uči i ne izlazi s ostalim studentima, ne razgovara o onome što su tog dana učili na nastavi pa zaostaje i ne shvaća potpuno najnoviju forenzičnu tehnologiju i istraživačke tehnike, nema prijatelje. Ona se žali, a on joj govori Bez brige. Imaš mene, ja sam odličan učitelj. Ona kaže kako se ne bi trebala posvetiti muškarcu koji je toliko mlad da bi joj mogao biti sin, a on kaže kako mu godine nisu važne; ali onda obraća pažnju na neku mlađu ženu ili je zaokupljen javnom tužiteljicom, Monique Lamont koja je pametna i lijepa – iako, sad je možda oštećena roba. Nije lijepo tako razmišljati, ali mnogi muškarci više ne žele ženu koja je silovana.

Sykes čita mrtvozornikov slučaj. Zvao se doktor Hurt⁷. Da – bilo bi smiješno da nije tako tragično. Prema procjeni stručnjaka, pao je s nekih tisuću šesto metara te zadobio tešku ozljedu glave, dio mozga se odvojio od lubanje, bedrene kosti su se zabile u kukove, razbijeno ovo, smrskano ono. Padobran se jedino spominje u kratkom opisu policajca koji se pojavio na mjestu gdje je tijelo pronađeno. Prema njegovu je mišljenju padobran bio nepropisno složen. Svjedoci su izjavili da ga je doktor Hurt sam složio. Netko je natuknuo da se možda radilo o samoubojstvu.

Kolege i obitelj su potvrdili da je bio u velikim dugovima i da se trebao razvesti, ali su također tvrdili da nije bio u depresiji niti se neobično ponašao – zapravo se činilo da je veoma dobre volje. Sykes je i prije slušala slične neistine – kao, nisu ništa primijetili. Pa nije ni čudo. Ako priznaju da je postojao makar i najmanji razlog za zabrinutost, mogli bi se osjećati krivima što su bili toliko zaokupljeni vlastitim životima da nisu mogli izdvojiti trenutak za nekog drugog. Ona podigne pogled kad začuje kucanje. Otvore se vrata. Uđe glavna mrtvozornica. Pomalo je nalik na miša, mršava, prešla pedesetu, ima 'bakica' naočale, široku laboratorijsku kutu i stetoskop oko vrata.

– Svaka čast, kaže Sykes naglašeno gledajući u stetoskop. – To se vi želite uvjeriti da su mrtvi prije negoli počnete rezati i piliti?

Šefica se nasmiješi. – Moja me je tajnica zamolila da joj poslušam pluća. Ima bronhitis. Došla sam provjeriti treba li vam štogod.

Još kako.

– Jeste li kojim slučajem radili tu kada je stradao doktor Hurt? – pita Sykes.

– Ja sam došla na njegovo mjesto. O čemu se zapravo radi? Zašto vas to zanima? – Ona baci pogled na dva dosjea na stolu.

Sykes joj nema namjeru reći o čemu je točno riječ. – Nekoliko naoko nepovezanih smrtnih slučajeva možda ima nešto što ih povezuje. Znae kako je, moramo sve istražiti.

– Mislim da je bilo prilično očito da se radilo o samoubojstvu. Zašto se TBI time bavi?

– Pa i ne bavi se.

– Znači, vi ne istražujete taj slučaj? – prekine je ona.

– Ja samo pomažem. To nije moj slučaj. – Baš joj je trebalo da je još jedanput na to podsjetite. – Kao što sam rekla, samo provjeravam neke podatke.

– Aha. Shvaćam. Pa valjda je onda u redu. Bit ću u mrtvačnici ako me trebate, kaže šefica i zatvori za sobom vrata.

Pa valjda je onda u redu. Kao da je Sykes kakva mlada izviđačica.

Ona porazmisli o doktoru Hurtu, pita se kakvo je bilo njegovo psihičko stanje, koliko je bio profesionalno kompetentan, koliko se uopće zalagao ako je bio uznemiren, u depresiji i više mu nije bilo stalo do vlastita života. Ona sebe zamišlja u sličnoj situaciji i prilično je sigurna da bi joj promakle važne pojedinosti, možda se čak ne bi osobito trudila, možda joj ne bi bilo stalo. To joj je na pameti dok čita izvješće o smrti pod vlakom, stravičnoj smrti koja se dogodila na prijelazu preko pruge, na uskoj dvosmjernoj ruralnoj cesti. Vlakovođa teretnog vlaka izjavio je da je, kada je otprilike u osam i petnaest toga jutra izašao iz oštrog zavoja, ugledao pokojnika kako potrbuške leži preko tračnica. Nije mogao zaustaviti vlak na

⁷ Hurt, engl. bol.

vrijeme da ga ne pregazi. Žrtva se zvala Mark Holland, tridesetdevetogodišnji detektiv iz Policijskog odjela u Ashevilleu.

Njegovu su udovicu, Kimberly, citirali u lokalnim novinama. Rekla je kako je njezin muž rano prethodnog jutra iz njihova doma u Ashevilleu oputovao u Charlotte gdje se trebao sastati s nekim, ona nije znala s kime, ali 'bilo je povezano s poslom'. Nije bio deprimiran i ona se ne može sjetiti bilo kakva razloga kojim bi objasnila njegovo navodno samoubojstvo. Bila je krajnje uzrujana, neumoljivo tvrdeći kako on nije imao nikakva razloga učiniti tako nešto, pogotovo zato što je 'upravo bio promaknut i mi smo s radošću planirali imati djecu'.

Prilikom obdukcije na glavi Marka Hollanda otkrivena je rana, a ispod nje fraktura (čudnog li čuda) kakve nastaju pri padu.

Doktor Hurt nije bio samo deprimiran, pomisli Sykes, on je bio posve odlutao kad je prihvatio verziju policajca iz Charlottea da je Holland pješice prelazio prugu, možda kako bi se tajno sastao sa svjedokom, spotaknuo se, pao i ostao bez svijesti. Doktor Hurt je zaključio kako se radilo o nesretnom slučaju.

Forenzična znanstvenica Rachel – ili kako je Win zove, Rake – stavi pismo na porozni metalni valjak koji nazivaju usisnom posteljom. Ona pritisne prekidač i počne usisavati.

Win ju je već prije gledao kako rukuje elektrostatičkim aparatom za dobivanje slike. Ponekad im se posreći, kao nedavno u slučaju otmice. Ispostavilo se da je pismo kojim se traži otkupnina napisano na papiru koji je očito bio ispod onoga na kojem je otmičar zapisao neki broj telefona. Taj je broj doveo policiju do pizzerije Papa John's odakle je otmičar naručio dostavu pizze i platio kreditnom karticom. Rake, koja na rukama ima bijele pamučne rukavice, bila je zaista sretna kada joj je Win rekao da nije dirao pismo golim rukama. Nakon što pregledaju papir da vide ima li na njemu kakvih udubina, pismo koje je u kafiću Diesel Winu ostavio muškarac sa crvenim šalom ide u laboratorij za otiske prstiju. Tamo će ga obraditi ninhidrinom ili nekim drugim reagensom.

– Kako je u Knoxvilleu? – pita Rake, zgodna brineta koja je počela karijeru u FBI-u u Quanticu, ali je nakon 11. rujna i Patriot Acta⁸ odlučila da više ne želi raditi za Ured. – Hoćeš li pokupiti njihov otegnuti naglasak?

– Tako govore na sjeveru Georgije, Deliverance⁹ country, a ne u Knoxvilleu, kraljevstvu jarkonarančaste boje.

– U čast lova?

– Sveučilišnog nogometa.

Rake pokrije pismo i valjak prozirnomo plastičnom folijom koja Wina podsjeća na prozirnu kuhinjsku foliju.

– Win? – ona će ne podižući pogled. – Znam da zvuči banalno, ali žao mi je zbog toga što ti se dogodilo.

– Hvala, Rake.

⁸ Kongres je 25. listopada 2001. donio zakon – Patriot Act – kojim se daju ovlasti Predsjedniku SAD-a i saveznoj administraciji da poduzmu niz mjera na unutarnjem planu radi zaštite od terorističkih aktivnosti i njihova osujećivanja. Patriot Act je ograničio niz prava i sloboda građana, a sigurnosne službe FBI, CIA i NSA u istražnim radnjama dobivaju iznimno široke ovlasti kao što su: pretres stanova i poslovnih prostora bez najave, bez prisutnosti vlasnika i bez prethodnog odobrenja suda, pravo prisluškivanja telefonskih razgovora, zvučne pošte i elektroničke pošte bez prethodnog odobrenja suda.

⁹ Deliverance – film iz 1972, režiser John Boorman, prikazuje zemlju zaostalih, krvoločnih i nasilnih primitivaca.

Ona preko površine prijede, kako mu je objasnila, aparatom za pražnjenje korone. Svaki put kada to učini, Win nanjuši ozon, kao da će kiša.

– Briga me što drugi govore. Ispravno si postupio, dodaje ona. – Ne razumijem kako netko uopće u to može sumnjati.

– Nisam znao da netko sumnja, kaže on dok ga obuzima nelagoda.

Ona nagne posudu i pospe kuglice obložene tonerom preko papira pokrivenog prozirnim filmom. – Čula sam na radiju u vrijeme stanke za kavu.

Zbog elektrostatičkog naboja, toner se premješta u udubine koje nisu vidljive golim okom, u one dijelove na papiru koji imaju mikroskopska oštećenja izazvana pritiskom pisaljki.

– Hajde, reci mi, kaže Win premda već sluti.

Nadrapao je.

– Monique Lamont je spomenula da si pod istragom – kao – možda upotreba oružja nije bila opravdana. Sutra izlazi veliki članak i već su ga počeli najavljivati senzacionalističkim isječcima. – Ona ga pogleda. – To ti se zove zahvalnost.

– Pa ne mogu reći da to nisam očekivao, kaže on dok gleda kako se počinju pojavljivati dotad skrivena slova, zagonetni dijelovi riječi.

Rake nije impresionirana, pokazuje mjesto na prijetećem pismu koje je muškarac sa crvenim šalom ostavio za Wina. – Mislim da bi bilo najbolje da pogledamo kako izgleda u 3D.

Tobyju Huberu je hladno, drhti dok sjedi na balkonu svoje sobe u – Winnetu Innu u South Beachu u Edgartownu. Puši džoint, gleda u ocean, u prolaznike u dugim hlačama i jaknama kako šecu plažom.

– Siguran sam da je nestao, samo ne znam kamo, kaže on u mobitel. Ljut je, ali od džointa je u oblacima. – Oprosti, stari, ali u ovom trenutku to uopće više nije važno.

– Nije na tebi da odlučuješ je li važno ili nije. Pokušaj barem jedanput u životu razmisliti.

– Slušaj, već sam ti rekao. Zacijelo sam ga bacio sa svim ostalim stvarima. Kakve veze ima? A kad kažem sa svim stvarima, mislim i hranu u hladnjaku i posljednje pivo. Čak sam smeće odveo bar osam kilometara dalje i bacio ga u kontejner nekog restorana, ne mogu se sjetiti kojeg. Kvrugu, ovdje je ledeno. Sto puta sam provjerio i nema ga. Čovječe, moraš se opustiti prije nego što te drmne moždani udar...

Iz jednokrevetnog se apartmana čuje kucanje, otvore se vrata i pojavi se spremačica. Toby uđe s balkona i netremice je gleda.

– Koji dio fraze Ne smetati! ne razumijete? – vikne on na nju.

– Oprostite, gospodine. Na vratima ne visi kartica. – Ona brzo nestane.

Toby se vrati na balkon, povuče dim i gotovo krikne u telefon: – Odlazim oдавде. Jesi li razumio? Nekamo gdje je toplo. Ovdje je paklenski dosadno. Dovoljno sam toga pretrpio zbog tebe, nadam se ne uzalud.

– Ne još. Bit će sumnjivo ako iznenada otputuješ u L.A. Potrebno je da još nekoliko dana ostaneš tu gdje jesi. Moramo biti sigurni da ono nije na mjestu gdje će ga pronaći i tako nam stvoriti gomilu problema. Razmisli, Toby!

– Ako je negdje, onda je najvjerojatnije u prokletom stanu. Ne znam... – Nešto mu sine. Nije siguran daje pogledao ispod kreveta pa dodaje: – Znaš, možda sam ga onamo bacio kada sam ga pročitao. Idi pa prokleta sam gledaj.

– Već jesam.

– Ako te to toliko glode, idi ponovno!

– Razmisli! Kad si ga zadnji put vidio? Jesi li siguran da ga nisi ostavio u uredu...?

– Rekao sam ti. Uzeo sam ga sa sobom, znam to sigurno, jer sam ga čitao.

– Nisam ti rekao da ga uzmeš kako bi ga čitao! – – Da, da, to si mi ponovio stotinu puta pa je vrijeme da prestaneš, dobro?

– Stavio si ga u auto, odvezao ga u stan, tamo ga čitao? Što? Čitao si u krevetu? Kako bi mogao gledati proklete fotografije? Jesi li ti lud? Kad si ga zadnji put imao?

– Rekao sam ti da prestaneš, nemoj se ponašati poput histerične babe. Pa ne mogu tek tako otići tamo i pogledati. Zato idi ti i traži dok ti ne izraste brada. Možda nisam dobro gledao. Dok sam bio tamo, držao sam ga na raznim mjestima. U ladici, možda na hrpi papira pokraj kreveta, ispod jastuka. U jednom je trenutku bio u košari s prljavim rubljem. Ili možda u sušilici...

– Toby, jesi li siguran da ga nisi ponio sa sobom u Vinevard?

– Koliko ćeš me puta to još pitati? Kakve to ima veze? Pa što ako je nestao? Ionako ništa nije ispalo kako treba.

– Pa ne znamo da je nestao, nije li tako? A to je problem, veoma ozbiljan problem. Prije nego što si otišao odande, trebao si ga ostaviti tamo gdje će ga pronaći. Ali ti to nisi učinio. Potpuno si se oglušio o moje zapovijedi.

– Znači, završio je u smeću, dobro? Najvjerojatnije kad sam pakirao svoje stvari. – On povuče još jedan dim. – Znaš, imam ja i svojih problema koji me muče. A on je zanovijetao o novcu, rekao da bi bilo najbolje da mu ga dam unaprijed, ja sam mu rekao pola unaprijed, a onda je tebi trebala cijela vječnost da mi ga daš...

– Kako to da mi je sudbina dala takvu osobu kao što si ti?

Toby zadržava dim, zatim ga pusti. – Valjda imaš sreće. Zasad. Ali to se može promijeniti, znaš.

Rake je potpuno uronila u svijet piksela, z-područja i histograma. Gleda iz raznih kutova, zumira, rotira, namješta kut svjetlosti, odražava svjetlost o površinu, povećava konture dok Win na velikom ravnom ekranu pilji u povećane sjenovite 3D obrise.

Čini mu se da vidi riječ, možda brojeve.

– Jedno malo e, r i w? – predloži on. – Tri i devedeset šest?

Ima još. Ona izoštri, pojavljuju se riječi i brojevi. Neobičnog su izgleda, gotovo jedno preko drugog.

– Možda ima više od jedne poruke. Zato ima toliko udubina na donjem papiru? – pita Win.

– I meni se tako čini, kaže Rake. – Mogle bi biti udubine od različitih rukopisa na različitim papirima iz istog bloka. Zapišeš nešto, na sljedećoj stranici još nešto, a pritisak kemijske ili olovke o papir dovoljno je snažan da stvori udubine na nekoliko slojeva papira.

Ona nastavi okretati i povećavati i na kraju dobiju: trogodišnja ekskluziva na tržištu i u redu, djelomice preko toga, što znači da je napisano na drugom listu papira, \$8,96 i nešto što nalikuje na dok je ranija procjena bila \$6,11.

Monique Lamont sjedi u kuhinji od mramora i trešnjina drveta u Ulici Mount Vernon na Beacon Hillu, jednoj od najskupljih lokacija u Bostonu. Iz čaše koju je izvadila iz zamrzivača pije svoj prvi martini bez leda s votkom Grey Goose i jednom maslinom punjenom paprikom.

Na sebi ima traperice i široku traper-košulju. Trenirka koju je nosila prije sada je u kontejneru za smeće iza kompleksa zgrada od opeke iz devetnaestog stoljeća u kojem je i ovaj stan za koji do jutros nitko nije znao sve dok Sammy nije otkrio adresu ljudima u Odjelu, inzistirajući na tome da policija mora čuvati tu četvrt, jer ona zasad ne smije biti u svojoj kući u Cambridgeu – kao da ona to uopće želi. Uvijek će joj pred očima biti stražnja vrata, kutijica za ključ, kantica s benzinom. Uvijek će ga vidjeti u svojoj spavaćoj sobi, kako joj drži pištolj uperen u glavu, čini s njom što mu je volja dok je pretvara u svoju sliku – u malo, prljavo stvorenje, u ništa, u nikoga.

– Jedino mi je žao što ga nisam ja ubila, kaže ona.

Huber sjedi s druge strane stola i pije već drugo pivo. Ne usuđuje se pogledati je. Pokuša, a onda kao da mu se ukoče očni mišići.

– Moraš to preboljeti, Monique, kaže on. – Znam da je meni to lako reći, ali trenutno ne razmišljaš racionalno, što nije ni čudo u ovim okolnostima.

– Bolje ti je da šutiš, Jessie. Da se to slučajno dogodi tebi, zavijao bi na prokleti mjesec. Onda bi shvatio što je suosjećanje.

– Znači, pomoći će ti ako uništiš sve ostalo u životu? Nisi im trebala reći za ovaj stan.

– Kako, molim te? I odbiti policijsku zaštitu u trenutku kada ne znam tko stoji iza toga, tko mu je zapovjedio da to učini?

– Ne znamo da mu je itko zapovjedio.

– Zar sam trebala otići u hotel? Ući u hotelsko predvorje gdje bi me čekali čopori gladnih novinara?

– Ti si ta koja se obratila njima, kaže on mračno dok mu hladan, proračunati pogled luta prostorijom. – Sad od tvog sranja moramo napraviti kavijar.

On ima najgore metafore i usporedbe od svih ljudi koje Monique poznaje. – Zašto si mu to dopustio? Mogao si mu reći daje laboratorij pretrpan slučajevima, daje Rachel odsutna, daje zauzeta, bilo što. To je bilo glupo, Jessie.

– Win je oduvijek imao posebnu 'propusnicu' u Klub krim-laboratorija. Previše je pametan. Da sam počeo vrdati, Win bi odmah shvatio da se nešto događa, a meni vjeruje kao ocu.

– Onda i nije tako pametan kao što misliš. – Ona pijucka martini, iskapi ga do kraja, pojede maslinu.

– A ti si snob s Harvarda. – Huber ustane, otvori zamrzivač, izvadi Grey Goose, smrznutu čašu i napravi joj još jedno piće, zaboravljajući maslinu.

Ona pilji u martini koji je on stavio na stol, gleda ga dovoljno dugo da se on sjeti masline.

– Znaš li koliki taj tip ima IQ? – kaže Huber dok kopa po hladnjaku. – Veći od mog i tvog kad se zbroje.

Ona se sjeti onih neoprostivih trenutaka kada ju je Win vidio, dodao joj svoj sako, rekao joj da duboko diše. Sjeti se da ju je vidio nagu, bespomoćnu, poniženu.

– Ali najčudnije je što nije u stanju polagati ispite, nastavi Huber otvarajući još jedno pivo. – Srednju je školu završio s najvišim ocjenama, kao najbolji učenik držao je oproštajni govor na završnoj svečanosti, bio je proglašen učenikom koji ima najviše izgleda za uspjeh, najzgodniji, sve naj osim jedne sitnice. Pao je na SAT-u. Zatim je nakon koledža pao na GRE-u, na LSAT-u. Jednostavno nije u stanju položiti važne ispite. Nešto mu se događa u tom trenutku.

Win se nije pojavio u Globeu. Odbio je poslušati njezinu zapovijed. Više je ne poštuje nakon što ju je vidio...

– Čuo sam da postoje takvi ljudi. – Huber se vrati za stol. – Brilljantni, ali ne mogu polagati ispite.

– Ne zanimaju me njegove poteškoće s učenjem, kaže ona. – Što je točno saznao u laboratoriju? – Od votke Monique ima osjećaj da joj je natekao jezik, da više nije tako pokretan, misli joj zapinju. – Ili što misli da je otkrio?

– On vjerojatno ne zna što sve to znači. Bilo kako bilo, ne može ništa dokazati.

– Nisam te to pitala!

– Bilješke mojeg telefonskog razgovora s brokerom. – Mili Bože.

– Ne brini se. Neće pronaći otiske prstiju, ništa što bi me moglo povezati s tim pismom. Ako se u nešto razumijem, onda je to forenzika. – On se nasmiješi. – Win vjerojatno misli da se radi o tebi. Da ti stojiš iza svega toga. Vjerojatno misli da je to napisao Roy, da ga je on nazvao mješancem. – Huber se nasmije. – To ga je bez sumnje razljutilo.

– Još jedan od tvojih impulzivnih, riskantnih poteza.

Nije ju pitao, jednostavno je to učinio, a onda joj je rekao kada je sve bilo gotovo. Jer što više ona zna, to je više upletena, a to je njegova strategija od početka.

– Ali poslužilo je svrsi. – Huber pije pivo. – Prijetiš mu, uvrijediš ga, pokušaš ga zastrašiti da odustane od slučaja, a on se za njega primi poput pit bula i ne pušta.

Ona šuti, pijucka martini, osjeća se kao da je u stupici.

– To nije bilo potrebno, kaže ona. – On je i bez toga pit bul.

– Tvoja je greška što si uporno željela razgovarati s njim osobno umjesto telefonom. Trebala si ga ostaviti dolje u Knoxvilleu. – On zastane, namršti se. – Možda ti se on sviđa. Tako se barem čini.

– Idi kvragu, Jessie.

– Naravno, prava je sreća u nesreći što je Win bio tu, ili je to možda providnost, tvoj anđeo čuvar, nagrada što si ispravan čovjek, što god, nastavlja on netaktično i nehajno. – Win se naljutio i pošao ravno k tebi. Sad se ispostavilo da je moj maleni manevar svima učinio uslugu. Još si živa, Monique.

– Nemoj zvučati tako razočarano.

– Monique...

– Ne šalim se. – Ona ne skreće pogled, čak se i ne lecne. Shvati da ga je zamrzila, da mu želi zlo, nesreću, siromaštvo, smrt. Zatim će: – Ne želim da se Toby vrati na posao. On je potpuno nesposoban. Dosta mi je te usluge. Dosta mi je pružanja bilo kakvih usluga.

– On ionako mrzi raditi za tebe.

– Dosta mi je i tebe, Jessie. Već dulje vrijeme. – Votka joj je raspetljala jezik. Neka i on ide dovraga. – Rekla sam ti da više ne želim u tome sudjelovati i prokleta sam ozbiljna. Nije vrijedno truda.

– Naravno da jest. Dobila si ono što si htjela, Monique. Ono što si zaslužila, kaže on i nema greške na što misli.

Ona ga šokirano gleda. – Ono što sam zaslužila?

On joj uzvratil pogled.

– To sam zaslužila? Hoćeš reći da sam to zaslužila! Gade!

– Htio sam reći – naporno si radila pa je normalno što si dobila nešto zauzvrat. – Sad on ne izbjegava njezin pogled. Gleda je ravno u oči pogledom lišenim osjećaja.

Ona počne plakati.

Mrak je, na nebu se vidi mladi mjesec.

Win otvori vrata Nanina starog Buicka. Ponovno se zaustavio nasred ceste. Gleda Gospođicu Pas kako besciljno luta dok svjetla automobila bliješte u njezinim starim, slijepim očima.

– E sad mi je dosta, kaže bijesno Win. – Dođi ovamo, curo, mami je laskanjem i fućkanjem. – Hodi, Gospođice Pas. Što opet radiš na cesti, ha? Ona je zaboravila zatvoriti vrata? Pustila te je van, a onda je bila prelijena dići debelu guzicu da provjeri jesi li se vratila? Je li te onaj njezin zet propalica ponovno šutnuo?

Rep Gospođice Pas visi, glava joj je spuštena. Ona legne na truh kao da je učinila nešto loše. Win je nježno podigne, ne prestaje joj govoriti, pitajući se čuje li ga ona uopće, stavi je u automobil i odveze se. Kaže joj kamo idu i što će se dogoditi. Ona ga možda čuje, možda ne, liže mu ruku. Win parkira iza Nanine kuće dok zvončići nježno zvone. Noć je vedra, hladni se zrak jedva miče, zvončići svojom melodijom kao da odaju tajne. On otključa stražnja vrata noseći Gospođicu Pas preko ramena kao krznenu vreću s krumpirima.

– Nana?

On krene za zvukom televizora. – Nana? Imamo novog člana obitelji.

Sykes telefonira već dulje od jednog sata jer je stariji detektivi upućuju jedni na druge. Dvadeset tri godine su vječnost. Zasad se nitko u Policijskom odjelu u Ashevilleu ne može sjetiti detektiva Marka Hollanda.

Dok se vozi na zapad prema Knoxvilleu, ona nazove još jedan broj. Smetaju joj svjetla automobila iz suprotnog smjera, podsjećaju je kakvo je 'zadovoljstvo' starjeti. Slabije vidi, pogotovo noću, ne može čitati jelovnik bez naočala. Proklete avionske kompanije. Prokleta kašnjenja i otkazani letovi. Jedini renta-car koji je pronašla ima četiri cilindra i živahan je poput morža.

– Pokušavam pronaći detektiva Jonesa, kaže ona muškarcu koji se javio na telefon.

– Već me neko vrijeme nitko nije tako zvao, ljubazno će muškarac. – A tko je to?

Ona se predstavi i kaže: – Koliko shvaćam, gospodine, vi ste osamdesetih bili detektiv u Policijskom odjelu u Ashevilleu pa me zanima sjećate li se možda detektiva Marka Hollanda.

– Ne baš najbolje jer je bio detektiv samo nekoliko mjeseci prije negoli je stradao.

– Čega se sjećate u vezi s tim?

– Samo da je otputovao u Charlotte, navodno kako bi ispitao nekog svjedoka pljačke. Ali ako hoćete moje mišljenje, to nije bio nesretan slučaj. On si jednostavno nije želio oduzeti život negdje gdje bi netko od nas istraživao njegov slučaj.

– Imate li ideju zašto se ubio?

– Čuo sam da ga je žena varala.

Nana spava na kauču u crnoj dugačkoj kućnoj haljini dok joj je duga sijeda kosa raspuštena preko jastuka. Clint Eastwood na TV-u nekome uljepšava dan svojim velikim, opakim pištoljem.

Win spusti Gospođicu Pas, a ona odmah stavi glavu Nani u krilo. Životinje uvijek tako na nju reaguju. Nana otvori oči, pogleda Wina i pruži mu ruke.

– Dušo moja. – Poljubi ga u obraz.

– Budući da ti je alarm ponovno isključen, nemam drugog izbora nego da ti dam psa čuvara. Ovo je Gospođica Pas.

– Dobro došla, prijateljice, Gospođice Pas. – Nana je mazi, nježno je vuče za uši. – Bez brige, Gospođice Pas, ona te ovdje neće pronaći. Ta zločesta žena. Vidim je jasno kao da je tu. Dobro bi joj došao koji zub, zar ne? – kaže ona milujući psa. – Bez brige, malo moje, – Nana će srdito, – znam ja kako treba s takvima.

Želite li natovariti na sebe Nanin gnjev, budite zli prema životinji. Tada Nana kasno noću kreće u jednu od svojih tajanstvenih misija kada u dvorište zlotvora baca 999 kovanica od jednog centa kao danak staroj Hekati, božici duhova i vraćanja, koja zna kako treba s okrutnim ljudima.

Gospođica Pas je čvrsto zaspala u Naninu krilu.

– Bole je kukovi, kaže ona. – Ima artritis. Probleme s desnim i bolove. Deprimirana je. Stalno se dere na nju, ta krupna, nesretna žena. Nije baš dobra osoba, ponaša se prema njoj kao prema samoj sebi. Odvratno. Jadna mala. – Nana miluje psa koji hrče. – Znam što se dogodilo, kaže ona Winu. – Na svim je vijestima, ali ti si dobro. – Ona ga primi za ruku. – Sjećaš li se kada je tvoj otac istukao onog čovjeka koji živi tri ulice dalje? Ni on nije imao izbora, zaključila Nana.

Win nije siguran da zna o čemu ona govori – ništa novo. Njezin svijet nije uvijek sasvim jasan i logičan.

– Tebi su bile četiri godine, a sinu tog čovjeka osam. Gurnuo te je na tlo, počeo te udarati nogom i nazivati groznim imenima, vrijeđati tvojeg oca rasističkim izrazima, i da – kada je tvoj otac saznao, otišao je k njima pa se to dogodilo.

– Je li tata počeo tučnjavu?

– Ne, tvoj tata nikad ne bi. Ali on ju je završio. To se događa. Ti si dobro, a ako se vratiš onamo, pronaći ćeš nož. – Ne, Nana. Radilo se o pištolju.

– Ima tamo i nož. Znaš onakav s ručkom koji ima 'ono'. – Nana nacrtala 'ono' u zraku. Možda misli na nož sa štitnikom, poput bodeža. – Dobro pogledaj. A onaj kojega si ubio – ne smiješ sebe kriviti zbog toga. On je bio veoma loš, ali nije sam. Taj je drugi još gori. On je zao. Jutros sam probala med, namazala sam ga na pecivo. Tennessee je dobar kraj s mnogo dobrih ljudi, politika im nije uvijek najbolja, ali ljudi jesu. Pčele ne mare za politiku, zato im se tamo sviđa pa radosno rade med.

Win se smije, ustane. – Mislim da ću se vratiti u Sjevernu Karolinu, Nana.

– Ne još. Ovdje imaš još nedovršenog posla. – Hoćeš li, molim te, uključiti alarm?

– Imam svoje zvončice, a sada i Gospođicu Pas, kaže ona. – Večeras se mjesec poravnao s Venerom i ušao u zviježđe Škorpiona. Sve vrvi od pogrešnih dojmova i nesporazuma, dušo. Ne vidiš ono što bi trebao vidjeti, ali to će se uskoro promijeniti. Vрати se u njezinu kuću. Pronaći ćeš ono o čemu sam ti govorila... i još nešto. – Ona pogleda u stranu i kaže: – Zašto vidim malenu sobu sa stropnim gredama? Usko stubište, možda od šperploče?

– Vjerojatno zato što nikako da stignem očistiti tvoj tavan.

11

Sljedećeg jutra Sykes i direktor NFA-e, Tom, čuče u travi premještajući se poput rakova dok skupljaju čahure.

Na streljani policije Knoxvillea svi, bez obzira na rang, pospremaju za sobom i od svih se očekuje da opravdaju povlasticu što su primljeni na Akademiju. Dolazak na nastavu se podrazumijeva. Sykes je neispavana i deprimirana, gleda kako kolege iz grupe – petnaest muškaraca i žena u plavim cargo hlačama, polo-majicama i kapama – vraćaju oružje i streljivo na kolica, dok im završava sat koji je počeo u osam ujutro, na kojem su proučavali putanje metka, izbacivanje čahura, obilježavali dokazni materijal sićušnim narančastim zastavicama i fotografirali, radili sve ono što se radi na mjestu zločina.

Sykes se osjeća poniženom i odbačenom. Uvjerena je kako je ostali studenti izbjegavaju i ne cijene. Sigurno misle daje ona lijenčina koja se pojavljuje samo kada joj odgovara, kada se radi nešto zabavno, kao pucanje iz AK-47, Glocka, 12-kalibarskog oružja za smirivanje nereda u, kako ih ona zove, mete ružnih gadova. One su joj najdraže jer joj je veće zadovoljstvo pogoditi u papirnatom nasilniku koji je u nju uperio oružje negoli u sredinu obične mete. Ona ubaci nekoliko mjedenih čahura u svoje i Tomovo plastično vjedro. Zrak je vlažan i težak, u daljini se u izmaglici vide Smoky Mountains, 'zadimljene' planine, opravdavajući svoje ime.

– Zasad sve to ne služi na čast policiji u Knoxvilleu, pokušava mu ona objasniti dok joj znoj curi u oči.

– Jučer smo radili udarce tupim predmetom i proučavali tragove koje ostavljaju na tijelu, kaže Tom ubacujući još jedan spremnik u vjedro.

– Neobično, kaže ona razmičući travu i vadeći čahure. – To ju je i ubilo. Udarac tupim predmetom. Klink, čahura padne u vjedro. – I na sebi je imala ranu u obliku tog predmeta. – Klink. – Win kaže da je imala rupe u lubanji, kao da ju je netko izudarao čekićem. – Klink. – Tako da to proučavam, premda sam izostala s nastave.

– Izostala si i sa smrti izazvanih zloupotrebom droga, smrti novorođenčadi u kolijevci, zlostavljanja djece, nastavlja Tom dok pregledava travu i ubacuje čahure u vjedro.

– Znaš da ću sve nadoknaditi. – Ali ona nije uvjerena da će moći, a Wina nema da joj pomogne.

– Morat ćeš. – Tom ustane i protegne leđa. Njegovo je mlado lice ozbiljno, možda ozbiljnije negoli on to osjeća.

Nije tako krut kakvim se želi prikazati. Sykes to zna. Vidjela ga je s njegovom djecom.

– U čemu je problem s policijom? – upita on.

Ona mu ispriča o podrumu Jimmyja Barbera, o dosjeu koji nikad nije trebao biti odnesen kući i koji je sada nestao, o istrazi iznimno okrutnog zločina koja se iz današnje perspektive čini nevjerojatno nespretnom i nemarnom. Sykes malo drammatizira, pretjerano naglašava neke stvari, nadajući se da će on shvatiti važnost onoga što ona radi umjesto što se usredotočuje na ono što ona ne radi.

– Ne želim nikoga ocrniti, kaže ona. – Ali ako samo sve to pustim, odustanem... Ako Win i ja to učinimo?

– Nemoj ga opravdavati. On to može učiniti sam, ako ga ikad više vidimo. Uostalom, to je njegov slučaj, Sykes. Dodijelio mu ga je njegov odjel.

Možda slučaj jest njegov, ali njoj se tako ne čini jer ona obavlja sav posao.

– Nitko neće kriviti policiju u Knoxvilleu. To je bilo davno, Sykes. U posljednjih se dvadeset godina sve iz korijena promijenilo. Tada su na raspolaganju imali samo tehnike za utvrđivanje identiteta, što je ništa u usporedbi s ovim danas. – On pogleda svoje studente.

– Ma svejedno. Ne vjerujem da tome mogu samo tako okrenuti leđa i odustati, kaže ona.

– Studenti naše Akademije nikad ne okreću leđa i ne odustaju, kaže Tom gotovo ljubazno. – Evo kako ćemo. Sutra radimo rane od vatrenog oružja, vježbat ćemo na lutkama od balističke želatine.

– Kvrugu. – Ona voli pucati u lupeže od želatine, kako ih ona zove, čak više nego u mete ružnih gadova.

– Ali to nije tako važno kao neke druge stvari pa ti mogu dopustiti da izostaneš i da to nadoknadiš neki drugi put. Ali cijeli sljedeći tjedan analiziramo tragove krvi. To ne smiješ propustiti.

Ona skine modru kapu, obriše znoj s čela, gleda kako ostali studenti idu prema kućici s opremom, prema kamionetima, ususret svojoj budućnosti.

– Dajem ti rok do ponedjeljka, kaže on.

– Nema ničega, vikne Win dok silazi škripavim drvenim stubama, sjetivši se koliko mu se taj zvuk činio glasnim prije nekoliko dana u rane jutarnje sate, kada se cijeli njegov život preokrenuo.

– Rekao sam ti. Doista smo se igrali detektiva i sve pregledali, kaže Sammy iz fotelje blizu kamina sa ogradom od oslikanog stakla. – Ostali dijelovi kuće nemaju nikakve veze s onim što se dogodilo. Poklapa se s onim što nam je rekla. Došao joj je s leđa, prisilio ju je da pođu u spavaću sobu i to je, zahvaljujući tebi, sve.

– Nažalost nije. – Win pogleda naokolo.

Moniquein fetiš prema staklu ne ograničava se samo na njezin ured. Win nikada nije vidio ovako nešto. Svaka svjetiljka je od iste vrste kao i ona koju je razbio u spavaćoj sobi. Egzotični polumjesec što visi s lanca od kovanog željeza, ručno oslikan živim bojama, s potpisom Ulle Darni, skupocjeno kao sam vrag. Stol u blagovaonici je od stakla, posvuda su kristalne posude i figure, umjetnički izrađena ogledala i vaze.

– Ma znaš što sam htio reći. – Sammy polako ustane i uzdahne, kao da je preumoran da se pomakne. – O, čovječe, potrebna su mi nova leđa. Jesi li sad zadovoljan? Možemo li poći?

– Ona ima garažu, podsjeti ga Win.

– Već sam bio tamo. Nema ničega. – Ali ja nisam bio tamo.

– Kako god želiš, kaže Sammy, slegne ramenima i oni se zapute onamo.

Potkraj devetnaestog stoljeća prostorija od opeke s krovom od škrljevca u kojoj je garaža, služila je kao spremište za kočije. Sada je pomalo oronula, djelomice je skrivena niskim granama staroga hrasta. Sammy pronađe ključ bočnih vrata kad primijeti da je brava slomljena, da ju je netko razvalio.

– Ovo nije izgledalo ovako kada sam bio... – Sammy izvadi pištolj. Win je svoj već izvadio.

Sammy snažno gurne vrata i ona s treskom udare o zid. On spusti pištolj i vrati ga u futrolu. Win spusti svoj 357, uđe u kućicu, pogleda uokolo, primijeti mrlje od ulja na betonu, tragove prljavih guma, sve ono što bi očekivao vidjeti u garaži. S kukica visi uobičajeni alat za održavanje vrta, u kutu je kosilica, tačke i plastični kanistar za benzin od četiri litre dopola pun.

– Izgleda da ona kantica s benzinom nije odavde, primijeti Sammy.

– Nikad nisam ni mislio da jest, kaže Win. – Kad kaniš podmetnuti požar, obično doneseš svoje sredstvo za potpalu.

– Osim ako to ne radi netko iznutra, kao kod neriješenih obiteljskih situacija. Nagledao sam se toga.

– Ovdje to nije slučaj. Možeš biti siguran da Roger Baptista nije bio član obitelji, kaže Win i gleda konopac što visi sa stropa na kojem se vide grede. Konopcem se otvaraju pomične stube.

– Jesi li provjerio? – pita Win.

Sammy pogleda gore kamo Win gleda i kaže: – Nisam.

Prozori veličanstvene kuće u tudorskom stilu blistaju na suncu, dok jarkoplava rijeka Tennessee otmjeno vijuga dokle seže pogled. Sykes izađe iz svojeg starog VW Rabbita i zaključi da najvjerojatnije izgleda kao bezopasna zastupnica za nekretnine srednjih godina u traper-kostimu.

Poslovni čovjek, vlasnik vile u kojoj je ubijena Vivian Finlay, nije kod kuće, Sykes je provjerila. Pita se je li mu itko uopće spomenuo da je prije dvadeset godina sedamdesettrogodišnja starica nasmrtno pretučena u ovoj luksuznoj kući. Ako su mu rekli, očito mu nije stalo. Zanimljivo. Sykes ne bi nikad živjela u kući u kojoj je netko ubijen, čak ni da joj je daruju. Ona krene oko kuće pitajući se kako je ubojica gospođe Finlay ušao.

Tu su prednja vrata i sa svake strane kuće mnogo prozora, ali oni su maleni i ona ne može zamisliti kako se netko usred bijela dana, usred tog susjedstva penje na njih. Još jedna vrata bliže stražnjem dijelu kuće, čini se, vode u podrum, zatim u dijelu kuće koji gleda na rijeku još jedna vrata s prozorima s obje strane kroz koje se vidi lijepa suvremena kuhinja s aparatima od čelika, mnogo pločica i granita.

Sykes stoji u stražnjem dvorištu, promatra cvijeće i raskošno drveće, nizak zid napravljen od riječnog kamena, dok i vodu. Gleda kako juri gliser i vuče za sobom skijaša pa nazove broj koji je pohranila u mobitel dok se vozila ovamo nakon sata na Akademiji. Možda posljednjeg sata na kojemu će još ikada biti.

– Klub Sequoyah Hills, odgovori ljubazan glas.

– Molila bih upravu, kaže Sykes i oni je spoje. – Missy? Zdravo. Ovdje ponovno specijalna agentica Delma Sykes.

– Pa mogu vam reći samo to, kaže Missy, – da je Vivian Finlay bila članica našeg kluba od travnja 1972. do listopada 1985...

– Listopada? Ona je umrla u kolovozu, prekine je Delma.

– U listopadu je obitelj vjerojatno otkazala njezino članstvo. Znae, te stvari mogu potrajati jer ljudi u takvim trenucima ne razmišljaju o tome.

Sykes se osjeća glupavo. Što ona uopće zna o finim klubovima i članarinama bilo kakve vrste?

– Gospođa Finlay je plaćala punu članarinu, – objašnjava Missy, – koja je uključivala tenis i golf.

– Što još imate zapisano? – pita Sykes, sjedne na zidić poželjevši da i ona može gledati u vodu, a da to ne uključuje neovlašteni ulazak na nečiji posjed ili odlazak na godišnji odmor. Sigurno je super imati toliko novca da si možeš priuštiti rijeku.

– Molim?

– Mislim, ima li starih računa složenih po kategorijama? Možda što je kupovala, čime se dodatno bavila? Na primjer, je li ikada u vašem sportskom dućanu kupila odjeću za tenis?

– Mi ne bacamo poslovnu dokumentaciju, ali ona nije ovdje u uredu. Imamo skladište...

– Potrebni su mi njezini stari računi iz osamdeset pete.

– Moj Bože, treba prekopati dvadeset godina papirologije. To bi moglo potrajati... – Po njezinu se glasu čuje koliko je zatečena.

– Pomoći ću vam u traženju, kaže Sykes.

Prostorija iznad garaže Monique Lamont pretvorena je u gostinsku sobu koja na prvi pogled nije bila upotrebljavana. Jedino se vide otisci stopala i nešto prljavštine što je ostavio netko tko je hodao po tamnosmeđem sagu. Netko s prilično velikim stopalom, primijeti Win. Dvije vrste otisaka.

Zidovi su bež boje i na njima visi nekoliko potpisanih grafika – jedrenjaci, morski pejzaži. Tu je krevet sa smeđim pokrivačem, noćni stolić, malena komoda, naslonjač na kotačićima i radni stol na kojem nema ničega osim bugačice, svjetiljke sa zelenim staklenim sjenilom i mjedenog noža za otvaranje pisama koji nalikuje na bodež. Namještaj od javora nije skupocjen. U malenoj kupaonici su jedna ispod druge perilica i sušilica, sve je vrlo uredno i čisto, osim naravno otisaka cipela po cijelome sagu. Čini se da tu nitko ne stanuje.

– Što si pronašao? – vikne Sammy s dna pomičnih stuba od šperploče. – Želiš li da se popnem?

– Nema ni potrebe ni mjesta, kaže Win gledajući Sammyjevo prosijedo tjeme. – Čini se da nitko nije ni živio ni radio ovdje. Ako jest, onda se iselio i dobro za sobom počistio. Sigurno je samo da je jedna osoba, ili više njih, hodala po sobi.

Win iz džepa izvadi par rukavica od lateksa, navuče ih i počne otvarati ladice, sve ladice. On klekne, pogleda ispod komode, ispod kreveta, nešto mu govori da pogleda gdje god može. Nije siguran što točno traži, ali ako je netko ovamo ulazio otkako je počišćeno i usisano, imao je razlog. I tko je razvalio zaključana vrata u prizemlju?

Je li netko bio tu prije negoli je Monique gotovo ubijena, ako jest, što je ta osoba tražila? On otvori ormar, otvori ormariće ispod sudopera u čajnoj kuhinji i ispod umivaonika u kupaonici, stane nasred sobe, pogleda još malo uokolo kada mu pažnju privuče pećnica. On pođe do nje i otvori vratašca.

Na donjoj rešetki ugleda omotnicu od čvrstog svijetlosmeđeg papira na kojoj je rukom napisana adresa ureda javne tužiteljice i povratna adresa u Knoxvilleu. Ukoso, očito na brzinu, nalijepljeno je više marki negoli je potrebno.

– Isuse Kriste, kaže on.

Omotnica je razrezana i on pogleda na stol gdje je nož za pisma koji ga podsjeća na bodež. On izvuče debeli dosje zavezan gumicama.

– Ma to mene ovdje netko zeza! – uzvikne. Sa stuba čuje Sammyjeve korake.

– Evo dosjea. Cijelo gaje vrijeme držala ovdje. – Ali onda više nije tako siguran. – Ili ga je netko drugi držao ovdje.

– Ha? – u otvoru se pojavi Sammyjevo začuđeno lice.

– Dosje slučaja Finlay.

Sammy se drži za ogradu od konopa, zastane i ponovi: – Ha?

Win podigne dosje. – Imala gaje tri prokleta mjeseca. Prije nego što sam otišao na Akademiju, prije nego što mi je uopće rekla da idem onamo. Isuse.

– To nema smisla. Ako joj je to poslala policija iz Knoxvillea, zar ti to ne bi spomenuli kada si ga počeo tražiti?

– Nema imena pošiljatelja. – Win ponovno čita adresu. – Samo neka adresa koja mi nije poznata. Na pečatu je datum – 10. lipnja. Poštanski broj je 37921, West Avenue-Midlebrook, okrug Pike. Čekaj malo.

On nazove detektivku Sykes, dobije odgovor i umiri se onako kako se uvijek umiri kada se sve počne rasplitati. Povratna adresa pripada Jimmyju Barberu.

– Čini se da je njegova mila i nježna ženica kopala po podrumu mnogo prije tebe, kaže Win Delmi Sykes. – Poslala je dosje Finlay ovamo. Pronašao sam ga sakrivenog u pećnici.

– U čemu? Prokleta mi je kuja lagala!

– Ne mora biti. Jesi li joj ikad spomenula što točno tražiš? – pita Win. Tišina.

– Sykes, jesi li tamo? Jesi li joj rekla? – Pa, ne baš, odgovori ona.

U pola dva on parkira Nanin stari Buick iza njezine kuće, ugleda kineska zvonca na svjetlu dana – duge šuplje cijevi kako se njišu na granama drveća i sa strehe. Ne doimaju se tako čarobno kao noću.

Još je jedan automobil parkiran blizu košarkaškog obruča, gotovo je u grmlju, stara crvena Miata. Winu je potreban fiksni telefon, a u ovome mu se trenutku učinilo kako nije dobra ideja da ide u svoj stan. Imao je neki predosjećaj i odlučio gaje poslušati. Ne bi se iznenadio da policija ili netko tko razvaljuje brave vreba u njegovu susjedstvu. On pokuca pa uđe na stražnja vrata u kuhinju gdje Nana sjedi preko puta izbezumljene mlade žene koja presijeca špil tarot-karata na tri dijela. Nana je skuhalo čaj, specijalitet kuće, sa štapićima cimeta i svježim komadićima limunove kore. Na radnoj površini on primijeti staklenku s medom iz Tennesseeja i žličicu.

– Pogodi što smo kušale, dušo, kaže Nana i uzme kartu. – Tvoj posebni med što ga rade vesele pčele. Ovo je Suzy. Sad ćemo srediti onog njezina muža koji misli da zabrana približavanja za njega ne vrijedi.

– Je li privođen? – Win pita Suzy, dvadesetogodišnjakinju nježne građe, lica natekla od plača.

– Moj je unuk detektiv, ponosno će Nana pijuckajući čaj. Začuje se tapkanje pandži po podu i uđe Gospodica Pas.

Win sjedne na pod, miluje ju, ona se okrene na leđa kako bi joj počeo trbuh. – Dvaput. Od toga nikakva korist. Matt plati jamčevinu pa se pojavi pred maminom kućom kao sinoć.

Čekao je u grmlju, a onda iskočio čim sam počela izlaziti iz auta. Ubit će me. Ja to znam. Nitko me ne shvaća ozbiljno.

– To ćemo tek vidjeti, upozori Nana.

Win je pita gdje joj majka stanuje, primjećujući kako Gospođica Pas izgleda mnogo bolje. Njezine slijepe oči pune su svjetla. Kao da se smije.

– Dalje niz cestu, kaže Suzy začuđeno. – Pa vi biste barem trebali znati. – Ona pogleda Gospođicu Pas.

On shvati. Suzyna majka je vlasnica Gospođice Pas. Sad mu je jasno. – Gospođica Pas ne ide nikamo, kaže on čvrsto.

– Menije svejedno, neću mami ništa reći. Ionako je grozna prema njoj. Matt još gori. Stalno joj ponavljam isto što ste joj i vi rekli. Psa će netko pregaziti.

– Gospođici Pasje ovdje dobro, kaže Nana. – Sinoć je spavala u mom krevetu s obje mačke.

– Znači, mama vas ne brani od Matta. – Win ustane s poda.

– A što da radi? On se vozika ispred njezine kuće koliko ga je volja. Ušćeće unutra kad god želi. Ona ništa ne poduzima.

Win pođe u dnevnu sobu telefonirati. Dok sjedi okružen bakinim kristalima i mističnim sitnicama, zatraži doktora Reida, genetičara u DNK laboratoriju u Kaliforniji u koji su na analizu poslali krvavu odjeću iz slučaja Finlay. Kažu mu da doktor ima konferencijski poziv i da će se javiti Winu za pola sata. Win iziđe iz kuće i pješice krene prema kući Gospođice Pas, prema njezinoj bivšoj kući. Već je prije vidio Matta, gotovo je u to siguran. Niski, debeljuškasti, tetovirani dripac, pravi nasilnik.

Zazvoni mu mobitel. Sykes.

– Nemoj mi sada smetati. Upravo se spremam potući se s jednim tipom, kaže on.

– Onda ću biti brza.

– Što je? Danas nemaš smisla za humor?

– Pa, nisam ti to htjela govoriti, ali ako se do ponedjeljka ne vratimo na nastavu, izbacit će nas s Akademije.

Za nju će to biti veće razočaranje negoli za njega. Državna policija Massachusettsa ima vlastite kriminaliste, ne treba im Win da im prikuplja dokaze, a njemu u ovome trenutku uopće nije stalo da postane šef krim-laboratorija ili bilo čega drugog. Padne mu na pamet da je možda izgubio entuzijazam zbog sumnje da je jedini razlog zbog kojega su ga poslali dolje na jug na školovanje taj da bi mu namjestili slučaj Finlay zbog nećijih sebičnih, političkih i, u ovome trenutku, nejasno kakvih još ciljeva. Više nije siguran tko stoji iza čega.

– Win? – zazove ga Sykes.

On već vidi kuću, možda pola ulice niže. Bijeli je Chevy parkiran na prilazu.

– Bez brige, kaže Win. – Ja ću to srediti.

– Ne možeš to srediti! Uvalit ću se u grozne probleme s TBI-om, najvjerojatnije će me otpustiti. Voljela bih kada bi prestao govoriti da ćeš srediti nešto što nije u tvojoj moći, Win!

– Rekao sam ti da ću to srediti, kaže on i ubrza korak kad ugleda Matta kako izlazi iz stražnjeg dijela kuće i ide prema bijelom kamionetu. Glupi, drski luzer.

– Trebala bih ti reći još nešto, ona će snuždeno. – Provjerila sam kod gospođe Kamp-prikolica Barber. Ponovno je bila pod gasom. Bio si u pravu.

– Dobro...? – Win lagano potrči.

– Ona je poslala dosje u ured javne tužiteljice prije nešto više od dva mjeseca. Rekla je da ju je nazvao neki tip koji je zvučao mlado i pomalo bezobrazno i rekao joj što da učini. Nije mi to prije spomenula jer nisam pitala. Kaže daje ljudi zovu zbog raznih stvari. Žao mi je.

– Moram prekinuti, kaže Win i sad već sprinta.

On zgrabi vrata kamioneta koja se već zatvaraju. Debeli maleni nasilnik ga pogleda, prvo šokirano, a zatim ljutito.

– Miči proklete ruke s mog vozila!

Zao je, glup, smrdi na pivo i cigarete i taj je zadah toliko jak da ga Win osjeća dok stoji između širom otvorenih vrata i prednjeg sjedala. On gleda u malene zle oči Suzyna bezvrijednog muža koji je vjerojatno tu ljenčario čekajući da se ona pojavi ili, ako ništa drugo, da se ona proveze, ugleda ga i prestrašeno odjuri odatle.

– Tko si ti i što želiš? – vikne Matt.

Win ga samo netremice gleda. To je trik koji je davno naučio na školskom igralištu kada je narastao pa mu je dojadilo da ga zafrkavaju.

Što dulje bez riječi gleda u nekoga, ta se osoba više izbezumi. Mattov pogled kao da se povlači, poput malenih školjki kad se ukopavaju, skrivaju u pijesak. Više nije tako opak. Win nepomično stoji, ne dopušta mu da zatvori vrata automobila. Netremice ga gleda.

– Čovječe, ti nisi normalan, kaže Matt dok ga obuzima panika.

Tišina.

– Ajd makni se, nisam niš' skrivio. – Dok govori, pljuvačka mu leti na sve strane. Toliko je prestrašen da bi se mogao unerediti. Tišina.

– Čujem da voliš udarati pse i maltretirati svoju ženu.

– To je laž!

Tišina.

– Tko god je to rekao, laže! – Tišina.

– Samo želim da zapamtiš moje lice, kaže Win vrlo tiho, gledajući ga bez trunke emocija.

– Budeš li ikad više smetao Suzy, ozlijediš li neku životinju, ovo je posljednje lice koje ćeš vidjeti.

12

Winu jave frustrirajuću vijest da analiza DNK još uvijek nije gotova. On objasni daje zaista hitno i upita kako brzo nalaz može biti gotov. Možda za dan-dva. On pita što će rezultati točno pokazati.

– Genealošku povijest, objasni doktor Reid preko telefona. – Kojoj od četiri veće biogeografske grupe predaka osoba pripada – subsaharskoafričkoj, indoeuropskoj, istočnoazijskoj, američkoindijanskoj ili mješavini neke od njih.

Win sjedi u Naninoj najdražoj stolici za ljuljanje pokraj otvorenog prozora. Zvončići tiho, slatko, nježno zvone.

– ... tehnologijom koja se zasniva na SNP-u, objašnjava doktor Reid. – Polimorfizam jednog nukleotida. Razlikuje se od uobičajenog testiranja DNK koje zahtijeva analizu

milijuna osnovnih parova gena kada se utvrđuje očinstvo, a tu su mnogi irelevantni. Nas u osnovi zanima oko dvije tisuće markera koji nam daju podatke o precima.

Win sluša tipično predetaljno i predugo objašnjenje tipičnog znanstvenika o beta-verziji nekog aparata koji je 99,99 posto siguran, o testu koji iz DNK može s 95% točnosti predvidjeti kakve će boje biti nečije oči, o Harvardskom medicinskom fakultetu i licenci koju je laboratorij dobio kako bi proizveli neki lijek protiv anemije...

– Samo malo! – Win se prestane ljuljati. – Kakve veze lijekovi imaju s time?

– Farmakogenetika. Kada smo počeli raditi profiliranje predaka, svrha mu nije bila da rješavamo zločine. Prvotni je cilj bio pomoći farmaceutskim kompanijama da odrede kako se genetika može primijeniti pri proizvodnji novih lijekova.

– Vi ste povezani s Harvardskim medicinskim fakultetom? – Wina obuzme snažan osjećaj.

– Možda ste čuli za PROHEMOGEN? Koristi se za liječenje anemije kad zataje bubrezi, u primjeni kemoterapije u liječenju raka, u liječenja HIV-a Zidovudineom. Može smanjiti potrebu za transfuzijom krvi.

Povjetarac njiše grane ispred Nanina prozora, zvončići kao da su glasniji.

– Doktore Reid, – kaže Win, – možete li mi reći kada ste dobili uzorak slučaja Finlay?

– Prije otprilike dva mjeseca.

– I toliko je dugo potrebno da analiza bude gotova?

– Teoretski, potrebno je pet, možda sedam dana, ali tu je i pitanje prioriteta. Trenutno analiziramo DNK u stotinama otvorenih kaznenih slučajeva, u nekima je riječ o serijskim silovateljima, serijskim ubojicama. Rečeno mi je da ovaj slučaj nije hitan.

– Da, razumijem. Ipak se zločin dogodio prije dvadeset godina. Tip vjerojatno više ne ubija.

– Ne radi se o muškarcu. Prvo što provjerimo je STR panel¹⁰, koji nam iz jednog od markera otkrije spol. Oba izvora DNK su od ženskih osoba.

– Oba? Molim?

– Uzorci s odjeće oko vrata, ispod pazuha, s prepona, gdje je vjerojatno da ćete naći stanice iz znoja i otpalog epitela dali su nam profil ženske osobe čiji se DNK razlikuje od profila DNK s krvavih mrlja, za koje se smatralo da su žrtvine i one to jesu, kaže on. – Tada su barem to uspjeli otkriti.

Skladište u kojem klub čuva arhivu koja seže unatrag nekoliko desetljeća, golemi je kompleks sagrađen od građevinskih blokova s odijeljenim jedinicama povezanim poput vagona na zemljištu od dva jutra.

Premda se u prostorijama regulira temperatura, one nemaju svjetla pa Sykes prelazi uskim snopom svjetla baterijske lampe preko bijelih kartonskih kutija dok Missy provjerava popis inventara kako bi joj rekla gdje je što.

– E-3, čita Sykes.

– Studeni 1985., kaže Missy. – Već smo blizu.

One krenu dalje. Unutra je zagušljivo, prašno i Sykes je već pomalo dosta kopanja po starim kutijama u mračnim klaustrofobičnim prostorijama dok se Win šeće po Novoj Engleskoj radeći bogzna što.

¹⁰ STR short tandem repeat – višestruke kopije identičnih slijedova DNA. Koristi se u forenzičkoj znanosti za dobivanje genetskog profila.

– E-8, pročitaj ona.

– Lipanj 1985. Čini se da nisu složene po redu.

– Znaš što? – odluči Sykes podižući još jednu tešku kutiju s metalne police. – Hajdemo pronaći sve kutije za cijelu tu godinu.

Vratar povijesne zgrade od opeke u Beacon Hillu odlučno želi spriječiti Wina u namjeri da se nenajavljen pojavi na vratima Monique Lamont.

– Žao mi je, gospodine, kaže stariji muškarac u sivoj odori, vratar kojemu je dosadno jer većinu vremena provodi za stolom, očito čitajući novine. Pod njegovim ih je stolcem cijela hrpa. – Prvo je moram nazvati. Kako se zovete?

Koja budala. Upravo si mi rekao da je ona kod kuće.

– Dobro, vidim da nemam drugog izbora. – Win uzdahne i iz unutarnjeg džepa sakoa izvadi lisnicu, otvori je i pokaže isprave. – Ali doista vas moram zamoliti da o tome nikome ne govorite. Upravo smo usred veoma osjetljive istrage.

Vratar dugo proučava Winovu značku i isprave, zatim ga bolje pogleda. Na licu mu se čita zbunjenost, nesigurnost, a onda najednom uzbuđenje. – Vi ste onaj...? Onaj o kojem sam čitao. Sad sam vas prepoznao.

– Ne smijem o tome, kaže Win.

– Moje je mišljenje da ste učinili ono što ste morali. Božja istina. Današnji su klinici ništarije i probisvijeti.

– Ne smijem to komentirati, kaže Win dok žena u pedesetima, u žutom kostimu, ulazi u predvorje. Chanelijanka, kako Win naziva bogate žene koje se vole razmetati golemim Chanelovim dvostrukim C.

– Dobar dan. – Vratar joj pristojno kimne, gotovo se nakloni.

Ona se pretvara da ne vidi Wina, zatim se naglo okrene i odmjeri ga, nasmiješi mu se, pomalo koketira. On joj uzvratil osmijehom, gleda je kako ide prema dizalu.

– Idem gore s njom, kaže Win vrataru ne dajući mu priliku da se pobuni.

Polako prijeđe preko predvorja dok se ulaštena mjedena vrata dizala otvaraju. Zakorači u kapsulu od mahagonija. Ona će ga odvesti u misiju koja se Monique Lamont najvjerojatnije neće svidjeti niti će je ikada zaboraviti.

– Doista bi morali zamijeniti ovo čudo. Koliko im puta moram reći? Kao da si zgrada ne može priuštititi novo dizalo, kaže Chanelijanka pritišćući tipku za osmi kat. Odmjerava ga kao nove cipele koje mora imati.

Dizalo škripi kao tonući Titanik. Premda je Monique u ovoj zgradi, čini se da nitko ne zna u kojem stanu. Nijedan ne glasi na njezino ime.

– Vi stanujete ovdje? Čini mi se da vas nisam viđala, kaže Chanelijanka.

– Došao sam u posjet. – On izgleda zbunjeno dok gleda tipke. – Ona je rekla penthouse, ali čini se da su tamo dva stana – PH i PH dva. Ili je možda...? – On kopa po džepovima kao da traži papirić s adresom.

Dizalo se zaustavi. Vrata se polagano otvore. Chanelijanka zamišljeno stoji. – Ako mi kažete kome idete u posjet, možda vam mogu pomoći.

On se nakašlje, snizi ton, nagne se prema njoj dok mu njezin parfem svrdla sinuse kao šiljak za led. – Monique Lamont, ali molim vas, nemojte nikome reći.

Njezine oči bljesnu, ona kimne. – Deseti kat, južna strana. Ali ona ne stanuje ovdje. Samo dolazi u goste. Često. Vjerojatno da bi imala malo privatnosti. Svako ima pravo na osobni život. – Ona ga uporno gleda. – Ako shvaćate što mislim.

– Vije poznajete? – pita on.

– Znam tko je ona. Teško ju je ne primijetiti. Uostalom, ljudi vole pričati. A vi? I vi mi izgledate poznato.

Win ispruži ruku zadržavajući vrata. – To mi mnogi govore. Ugodan vam ostatak dana.

Chanelijanka ne voli kad je odbiju. Ona iziđe iz lifta i krene hodnikom više se ne osvrćući. Win izvadi mobitel i nazove Sammyja.

– Učini mi uslugu. Stan u kojem je Monique. – On daje Sammyju broj stana. – Saznaj na koga glasi ili tko ga iznajmljuje.

On iziđe na desetom katu. S obje strane malenog mramornog foajea su vrata i on pozvoni na 10 SC. Zvoni triput prije negoli začuje Moniquein oprezni glas s druge strane vrata.

– Tko je?

– Ja, Win, odgovori on. – Otvori vrata, Monique.

Brave se otključaju, otvore se teška drvena vrata. Na njima stoji Monique, ne izgleda baš najbolje, kao da je upravo izašla ispod tuša.

– Što hoćeš? Nisi smio doći ovamo, kaže ona bijesno dok miče vlažnu kosu s lica. – Kako si uopće ušao?

On prođe pokraj nje, stane ispod lusteru Baccarat, divi se kićenoj zidnoj štukaturi i drvenoj oplati od finog, starog drveta.

– Lijep stan. Koliko vrijedi? Nekoliko milijuna? Četiri, pet, možda šest? – nagađa on.

Sykes sjedi u uredu kluba čiju članarinu nikada ne bi mogla platiti i pita se je li Vivian Finlay mislila da je bolja od drugih. Bi li i na nju gledala svisoka kao na prostu seosku djevojku koja najvjerojatnije ne zna kojom se vilicom jede salata. Istina o žrtvama zločina jest da mnoge od njih nisu simpatične.

Ona prebire po papirima, došla je do svibnja. Dosad je uspjela saznati da je gospođa Finlay bila veoma aktivna, igrala je tenis čak triput tjedno, uvijek je nakon toga objedovala u klubu, a sudeći prema računu, nikad nije jela sama i obično je ona plaćala. Čini se daje tamo i večerala jedanput-dvaput tjedno, a voljela je i nedjeljne kasne užine. Opet, sudeći prema velikim iznosima računa, ni tada nije jela sama.

Gospođa Finlay je bila neuobičajeno darežljiva, ali Sykes nagađa da razlog što je bogata stara gospođa bila tako široke ruke nije bio da s drugima podijeli svoju dobru sreću. Sykes ne vjeruje da su gosti kluba bili plitka džepa, svakako ne tog kluba. Vjerojatnije je da je gospođa Finlay bila od onih koji prvi traže račun jer se voljela praviti važna, držati sve pod kontrolom, uključujući i ljude koji su je okruživali, ponosne ljude, od onih pred kakvima se Sykes uvijek osjećala nevažno i jadno. Izlazila je s dosta takvih tipova pa pomisli kako se Win razlikuje od svih muškaraca koje je ikad poznavala.

Kao neku večer u Tennessee Grillu, kada su njih dvoje gledali kako nad rijekom zalazi sunce i imali posebnu večer s velikim cheeseburgerima i pivom. Ona je bila sva puna nade da mu se možda sviđa onoliko koliko se on sviđa njoj. Pa... još uvijek se nada. Ne može to poreći, također se nada da će ti osjećaji prestati. Te je večeri ona bila na redu da časti i ona je to učinila, jer Win, za razliku od drugih muškaraca, nema ništa protiv toga – ne zato što je škrt, to svakako ne. On je velikodušan i dobar, ali vjeruje da bi se sve trebalo podjednako

dijeliti kako bi oboje osjećali moć i zadovoljstvo davanja, kako on to objašnjava. Win čeka svoj red bilo da je riječ o gađanju iz oružja, vožnji, plaćanju računa ili jednostavno razgovoru. Pošten je da ne može biti pošteniji.

Sykes počinje pregledavati izvode za srpanj i osjeti uzbuđenje kad primijeti daje osim gospođe Finlay koja je igrala tenis i objedovala, njezin gost u klubu igrao tenis i golf. Tko god je bio taj gost, ili možda drugi gost svaki put, Sykes primijeti da je u dva tjedna potrošio gotovo dvije tisuće dolara na 'odjeću' u sportskom dućanu na račun gospođe Finlay. Sykes počne pregledavati kolovoz.

Osmoga, dan kada je gospođa Finlay ubijena, gost je igrao tenis, očito sam, jer je plaćen račun za aparat s lopticama, nešto što društvena gospođa Finlay nikad nije koristila. Istog je dana gost potrošio gotovo tisuću dolara u sportskom dućanu na račun gospođe Finlay.

Wina i Monique razdvaja samo antikni stol i njezin svileni kućni ogrtač.

Gotovo je sedam navečer, sunce je plamenonarančasto, na obzorju se vidi ružičasti trak, prozor je otvoren i topli zrak ulazi u prostoriju.

– Kako bi bilo da se odjeneš, kaže joj on već treći put. – Molim te. Mi smo dvoje profesionalaca, kolege koji razgovaraju. Neka tako i ostane.

– Ti nisi došao ovamo zato što smo kolege. Uostalom, ovo je moj stan, i ja ću nositi što želim.

– Ako ćemo iskreno, stan nije tvoj, kaže on. – Sammy je razgovarao s upraviteljem zgrade. Čini se da šefu krim-laboratorija posao dobro ide.

Ona šuti.

– Monique? Odakle Huberu sav taj novac? – Zašto ga sam ne pitaš?

– Zašto si u njegovu stanu? Zar između vas dvoje ima nešto?

– Pa, u ovome trenutku nemam gdje stanovati. Daj završi ono zbog čega si došao, hoćeš li?

– Dobro. Vratit ćemo se na tu temu. – Win se nagne naprijed i osloni laktove na stol. – Ja mogu početi ili želiš da ti dam priliku da mi kažeš istinu.

– Da, pravi smo kolege kako si rekao. – On je netremice gleda u oči. – Hoćeš li mi pročitati moja prava prije negoli me optužiš za zločin koji misliš da sam skrivila?

– Želim istinu, ponovi on. – U nevolji si. Ne mogu ti pomoći ako mi ne kažeš istinu.

– Nemam pojma o čemu govoriš.

– O radnoj sobi iznad tvoje garaže, nastavi on. – Tko ju je koristio?

– Jesi li nabavio sudski nalog za pretres prije nego što si upao onamo?

– Tvoj je posjed mjesto zločina. Cijeli posjed, svaki njegov pedalj. Barem tebi ne moram objašnjavati.

Ona uzme kutiju cigareta i drhtavim rukama izvadi jednu. To je prvi put kako je on vidi da puši.

– Kad si zadnji put bila u stanu iznad garaže? – pita Win.

Ona upali cigaretu i duboko udahne dim. Dovoljno je obzirna da ga otpuhne u stranu umjesto u njegovo lice.

– Za što me kaniš optužiti?

– Ma hajde, Monique. Ne mislim da si ti kriva.

– Tako se osjećam u ovome trenutku. – Ona privučepeljaru.

– Dobro, onda ću ti ja reći kako je bilo. – Win odluči pokušati s drugačijim pristupom. – Ušao sam u tvoju garažu na bočna vrata – koja su, ako baš želiš znati, bila provaljena, a brava slomljena.

Ona otpuhne dim, otrese pepeo, u očima joj sijevne prvo strah, zatim gnjev.

– Prema tragovima guma, prljavih guma, zaključio sam daje tamo bio neki automobil, vjerojatno nakon posljednje kiše. Najvjerojatnije one noći kada si napadnuta.

Ona sluša i puši.

– Vidio sam pokretne stube, popeo sam se i ugledao apartman za goste. U njemu naizgled nitko ne stanuje, ali sam na sagu pronašao otiske cipela.

– I naravno, sve si prekopao, kaže ona i nasloni se u stolcu kao da ga mami da je pogleda onako kako ne bi smio.

– Ako jesam, što sam pronašao? Zašto mi ti ne kažeš? – – Zato što nemam pojma, odgovori ona.

13

Monique otrese pepeo i otpuhne dim, ne skidajući pogled s njegova lica. Njezin je ogrtač tek crveni sjaj na nagoj koži, čvrsto zavezan u struku, dekolte je otkriven.

– Svi ti vrhunski suvremeni laboratoriji s kojima imaš posla u Kaliforniji... – kaže Win. – Mnogo je novca u biotehnologiji, lijekovima. Mnogo potencijala za prijevaru i razne prljave igre. Zabavno je kako takve stvari metastaziraju s jedne osobe na drugu. Ponekad na one koji nisu bili pokvareni, ali su bili izloženi zlu.

Ona sluša, puši, gleda ga s istim onim uznemirujućim sjajem u očima.

– Čuješ li me uopće? – uzvikne on.

– Sad ćeš izigravati opakog policajca, Win? Neće ti upaliti. Znam tu rutinu bolje od tebe.

– Ti doista misliš da mi možeš učiniti ovako nešto? – upita on. – Odobriš da me pošalju u Tennessee, onda me iščupaš odande kako bih odradio taj tvoj promidžbeni slučaj. Zatim dobijem prijeteće pismo i optužbu da je upotreba oružja bila nepotrebna. Kako si mi to mogla učiniti? Kakva si ti to osoba kada si u stanju...?

– Samo sam natuknula da će slučaj biti ispitan. To je postupak javne tužiteljice koja igra prema pravilima. – Ona ga netremice gleda. – Sve sam učinila prema pravilima.

– Oh, da, ti i tvoja pravila. Ti i tvoj ego i tvoje makinacije. Nestali policijski dosje, dosje ubojstva koji nitko ne može pronaći. Pa pogodi što se dogodilo? Ja sam ga pronašao. Pogodi gdje. U tvom prokletom stanu iznad garaže. Jesi li poludjela?

– Molim? – Ona izgleda zbunjeno, preneraženo.

– Čula si me.

– Dosje Finlay je bio u stanu iznad moje garaže? Nisam znala ni da je nestao ni da je ikad bio u mojem uredu... Gdje u mojem stanu?

– Ti reci meni. – Ljutnja u njemu raste.

– Rekla bih ti da znam!

– Recimo u pećnici.

– Ti to pokušavaš biti duhovit?

– Dosje ubojstva Vivian Finlay bio je u tvojoj pećnici.

U njezin se pogled vrati sumnja i prezir. – Samo netko drogirani i glup... – promrmlja ona. – ...netko s pamćenjem zlatne ribice... kako bi me ocrnio.

– Jesi li ga ti onamo spremila?

– Pa nisam valjda poludjela, kaže ona i gnječi cigaretu u pepeljari kao da je polako ubija.

– Hvala ti, Win. Upravo si mi dao veoma važnu informaciju.

Ona se nagne, osloni ruke na stol pružajući mu pogled kakav ne bi trebala, očiju ispunjenih pozivom koji mu nikad prije nije uputila.

– Prestani, Monique, kaže on.

Ona se ne miče, čeka, gleda kako je on gleda. Njegove oči kao da imaju svoju volju i on prvi put ozbiljno pomisli kako bi bilo kada bi njih dvoje...

– Nemoj to raditi. – On pogleda u stranu. – Pretpostavljam kako se sada osjećaš. Radio sam sa žrtvama seksualnog nasilja... – Nemaš ti pojma! Ja nisam žrtva! – Njezin krik zagrmi kuhinjom.

– A ja nemam namjeru postati žrtva, kaže on tiho, hladno. – Nećeš me iskoristiti samo kako bih potvrdio da si još uvijek poželjna. Ostavi to za svog psihijatra.

– Ti bi potvrdio da sam ja poželjna? – kaže ona i skuplja haljinu na prsima. – Vjerujem da je obrnuto. Ja bih bila ta koja ocjenjuje. – Ona se uspravi u stolcu, gleda u pod trepćući kako bi otjerala suze.

Usljedi duga stanka dok se ona trudi pribрати se.

– Oprosti. – Ona obriše suze. – To nije bilo u redu s moje strane, doista mi je žao. Nisam tako mislila.

– Daj mi napokon reci o čemu se radi, kaže Win.

– Da si se potrudio malo bolje pogledati, ona se pribrala, opet je oštra. – Možda bi otkrio da seja ne koristim garažom. Već mjesecima nisam tamo parkirala auto. Netko drugi ga parkira. Ili gaje parkirao. Nisam nogom kročila onamo.

– Tko?

– Toby.

– Toby? – bijesno će on dok se u njemu bude čudni osjećaji. – Dopustila si da taj kreten živi na tvom posjedu? Isuse.

– Zvučiš kao da si ljubomoran. – Ona se nasmiješi, pripali još jednu cigaretu.

– A ti zvučiš kao da misliš da si nešto dužna Huberu... – U glavi mu se sve pomiješalo. Gotovo zamuckuje.

– To nije važno.

– Itekako je važno!

– Pitao me može li Toby tamo stanovati dok radi za mene. Htio ga je maknuti od kuće.

Win se sjeti novčanica od sto dolara u Baptistinu džepu, kantice s benzinom, krpa. Sjeti se nestalog ključa koji je natjerao Monique da ode do stražnjeg dijela kuće gdje je mračno i zaklonjeno drvećem kako bi iz kutijice uzela rezervni ključ. Sjeti se Tobyjeve sklonosti prema drogama, Baptistina problema s drogom zbog kojega je nedavno bio na sudu za maloljetnike.

– Nešto bih te pitao, kaže Win. – Znaš li razlog zbog kojeg bi Huber želio tvoju smrt?

Monique pripali još jednu cigaretu, glas joj je postao promukao od dima. Odustala je od martinija pa si natoči čašu bijelog vina.

Ona ga gleda, procjenjuje, čeka da njegove oči pronađu njezine. Moj Bože, to je najljepši muški primjerak kojega je ikada vidjela. Fine tamne hlače, raskopčana bijela košulja, glatka tamna koža, kosa crna kao ugljen i oči koje mijenjaju boju kao što se mijenja vrijeme. Ona podsjeti samu sebe da je malo pijana, pita se kako bi bilo... a onda zaustavi takve misli.

Win šuti. Ona ne može dokučiti o čemu on razmišlja.

– Znam da me ne poštuješ, kaže ona pušeći.

– Žao mi te je, odgovori on.

– Naravno. – Ona osjeća kako u njoj buja mržnja i stišće joj srce. – Ti i tebi slični uzmete sve što možete od ovakvih kao ja, a onda nas odbacite. Pretvorite nas u smeće. Ostavi svoje sažaljenje za neku od svojih fufica.

– Žalim te jer si iznutra prazna.

Ona se smije, ali taj smijeh zvuči šuplje.

Prazna. Ona želi plakati, ne shvaća što s njom nije u redu. U jednom trenutku drži sve pod kontrolom, u drugom je potpuno izvan sebe.

– Tražiš nešto čime bi popunila tu strahovitu prazninu, Monique. Tražiš najbolje od svega. Moć. Slavu. Još moći. Ljepotu. Svakog muškarca kojega poželiš. Ali sve je to tako krhko, poput tvojeg stakla. Najmanja pukotina ili razočaranje i sve se lomi.

Ona mu okrene leđa, ne želi ga pogledati u oči.

– Pitat ću te još jedanput. Imaš li ikakve veze s tim što je dosje slučaja Finlay završio u tvojem stanu, u stanu u kojem je stanovao Toby?

– Zašto bih! – izlance ona drhtavim glasom. Ponovno ga gleda. – Kako bih ga sakrila od tebe? Ne. Rekla sam ti. Nikad nisam vidjela taj dosje. Pretpostavljala sam da je u Tennesseeju.

– Znači, nisi ga vidjela kada je stigao u tvoj ured? Toby tvrdi da ga je stavio na tvoj stol.

– On je prokleti lažac. Nisam čak ni znala da ga trebaju poslati u moj ured. On ga se očito dočepao prije nego što je stigao do mene.

– Znači, trebao bih zaključiti da gaje odnio u tvoj stan iznad garaže i tamo ga sakrio? Ili ga zametnuo? Ili što god je drugo, dovruga, učinio s njim.

– Ja onamo ne zalazim, barem ne otkako je on tamo. To je tek gostinska soba, rijetko se koristi.

– Čini se da je ni on nije mnogo koristio. Nisi ga nikad vidjela kako dolazi ili odlazi?

– Nisam obraćala pažnju.

– Nikad nisi vidjela njegov automobil?

– Ponekad bih ga čula, obično veoma kasno noću. Nisam se miješala u njegove poslove. Iskreno, nije mi bilo stalo. Pretpostavljala sam da je stalno vani, da se zabavlja sa svojim prijateljima narkićima.

– Možda s prijateljem narkićem po imenu Roger Baptista. Izgleda da se nakon odmora u Vineyardu, Toby nije imao namjeru vratiti ni u tvoj ured ni u tvoj stan.

Ona razmišlja. Lice joj je ljutito, napeto. Prestrašeno.

– Zašto bi Toby uzeo taj dosje iz tvojeg ureda? – ne odustaje Win.

– Zaboravan je, mozak mu je istrunuo od droge, sjećanje ga izdaje...

– Monique?

– Zato što je netko to od njega zatražio! A što si mislio? Kako bi mene prikazao nesposobnom i korumpiranom. Ti nisi imao ono što je potrebno kako bi istraživao slučaj.

Bez dosjea je pomalo nemoguće, nije li? Da su ga pronašli tamo gdje si ga ti pronašao, to bi za mene bilo pogubno.

Win samo sluša.

– Netko je Tobyju rekao da ga uzme i ta ga je budala bez mozga poslušala. – Ona na trenutak zašuti. – Ispala bih glupa i nesposobna, živa ili mrtva, nije važno, a Crawleyja bi ponovno izabrali.

– Misliš li da je on nekako povezan s ovim?

– Kako je zgodno što je Toby baš te noći oputovao. Kada si se ti pojavio, kada se ono dogodilo, Tobyja tamo nije bilo. Upravo je otišao u Vineyard. Nije bilo svjedoka. Smisao onog idiotskog pisma koje su ti ostavili u kafiću Diesel najvjerojatnije je bio da se osiguraju kako se nećeš pojaviti u mojoj kući i spriječiti ono što se trebalo dogoditi, ali ti si na kraju to ipak učinio.

– Znači, znaš i za pismo, kaže Win. – Daj da pogodim. Huber i njegove široke svilene kravate. Te je noći vjerojatno imao grimiznu.

– Saznala sam tek poslije, ali sada uviđam pravi razlog zašto je to učinio. Uvredljivo te je pismo trebalo zaokupiti u slučaju da ipak odlučiš svratiti k meni...

– Zašto je on mislio da ću svratiti k tebi?

– Zato što je bolesno ljubomoran. Misli da me svi žele. Misli da svi žele tebe. U pravu si, Toby ga je vjerojatno pronašao, ona misli na Baptistu. – Vjerojatno je od njega kupovao drogu. Možda ga je upoznao dok se motao po sudu. Misliš li da mu je platio?

– Tko to?

Ona ga pogleda. Dugo ga gleda. – Znaš ti prokleta dobro.

– Huber, kaže Win. Neće ga biti lako ispitivati kada za to dođe vrijeme.

– Vjerojatno je Jessie provalio u stan iznad garaže... – Zašto? Da bi pronašao dosje?

– Da, reče Monique. – Ne znam. Znam samo da me je htio ocrniti. Uništiti moj ugled. Nakon smrti, ili pak sada, budući da sam ostala živa...

Glas joj podrhtava, oči su joj ispunjene suzama srdžbe. Win je gleda, čeka.

– Reci mi onda, ona jedva govori. – Je li mu platio i da me siluje? – pita ona povišenim glasom dok joj suze teku niz lice.

Win ne zna odgovor na to pitanje. Ne zna što bi joj rekao.

– Ili mu je samo platio da me ubije i spali mi kuću, a prokleta bezvrijedno govno je ubacilo i silovanje, onako kao bonus. Oh da. Kad je već bio tamo, zašto ne bi iskoristio priliku.

– Zašto? – Win upita tiho. – Zašto je...

– Zašto je Baptista učinio još i to? Ma daj, Win. Susrećeš se s time svaki dan. Mržnja. Zavid. Zato što su mu se rugali, omalovažavali i vrijeđali ga, prijetili mu. Došlo je njegovo vrijeme za osvetu. Možeš ubiti nekoga na najjezivije moguće načine, ali poniziti ga, prouzročiti strahovitu patnju i bol...

Win pokušava odagnati slike te noći, nje.

– Pa, pokušao je, kaže ona. – Koliko?

Njemu je jasno što ona želi znati. Ne odgovara.

– Koliko!

On oklijeva. – Tisuću dolara.

– Znači, toliko vrijedim.

- To nema nikakve veze i ti to dobro znaš...
- Nemoj se truditi.

14

Trgovina Rexovo oružje i streljivo nalazi se na Upward Roadu u East Fiat Rocku. Dobro mjesto za privatni sastanak, jer je zatvoren nedjeljom. Lijepo je znati da pučanstvo Sjeverne Karoline, vatreni zagovornici oružja i vojničke odjeće, poštuje dan počinka.

Sykes i Win sjede na sklopivim stolcima između polica s puškama i opremom za ribolov. Sa zida brancin od tri kilograma prijeteći gleda u Sykesovu. Naslonjen na staklenu vitrinu s pištoljima, stoji šerif okruga Henderson, Rutherford, Rexov prijatelj. Zato je i dobio ključeve od dućana, da bi mogao nasamo porazgovarati s Winom i Sykes o slučaju Finlay. Rutherfordu njegovo prezime nekako odgovara, neobičan fenomen koji Sykes primijećuje cijeli život.

Krupan je i bučan poput teretnog vlaka, djeluje zastrašujuće i bezobzirno srlja samo u jednom smjeru – svojem. Više im je puta napomenuo, na razne načine, daje Fiat Rock pod njegovom jurisdikcijom. Ako bude itko privodio Georgea i Kimberly 'Kim' Finlay, onda će to biti on, i to im je jasno dao do znanja. Ali prvo mora shvatiti zašto ih uopće treba privesti. Stoga se Sykes i Win iz petnih žila trude da mu strpljivo objasne činjenice povezane sa slučajem, detalje koji su i njima postali jasni dok su se cijelu noć vozili iz Knoxvillea. Zatim su se zaustavili u motelu Best Western i proučili sve podatke iz dosjea koji im je trebao biti dostupan od samog početka. Stranice i stranice izvještaja, izjava svjedoka i desetak jezivih fotografija nakon kojih su neke stvari postale uznemirujuće jasne.

Upravo je Kim 8. kolovoza otkrila pretučeno tijelo gospođe Finlay i nazvala policiju u 2:14 poslije podne. Ona je tvrdila da je vozila Georgeov bijeli Mercedes i obavljala neke poslove te odlučila svratiti u posjet. Ali nekoliko sati prije, između deset i trideset i jedanaest prije podne umirovljenik koji je stanovao samo nekoliko ulica dalje od kuće gospođe Finlay u Sequoyah Hillsu, vidio je Kim kako se onuda vozi u svojem crvenom Mercedesu kabrioletu. Kada ju je detektiv Barber pitao o tome, ona je dala jednostavno objašnjenje – navodno se zaustavila u Sequoyah Hillsu kako bi prošetala sa svojim maltezericom Zsa Zsom na Bulevaru Cherokee ili Bulevaru, kako ga je ona zvala. U tome nije bilo ničeg posebno sumnjivog, budući da je Bulevar Cherokee bio i ostao popularno mjesto na kojem ljudi, uključujući i one koji ne stanuju u toj četvrti, izvode pse u šetnju. Znalo se da Kim, koja nije stanovala u Sequoyah Hillsu, šeće sa Zsa Zsom tamo svaki dan, ovisno o vremenu, a 8. kolovoza je bio prekrasan dan.

U izjavi Barberu nastavila je presti prilično uvjerljivu priču, tvrdeći daje odvezla Zsa Zsu kući oko podneva, pogledala je kako je George, koji je 'bio prehladen i ležao je', zatim je uzela njegov Mercedes jer njezin kabriolet 'više nije imao benzina i ispuštao je nekakav čudan zvuk'. Na putu u čistionicu odlučila je 'svratiti' do gospođe Finlay, a kad ona nije otvorila vrata, Kim je ušla u kuću i doživjela 'najveći šok u svojem životu'. Sva u suzama ispričala je Barberu kako se veoma brinula za sigurnost gospođe Finlay. 'Ona ima sav taj novac i tako se razmeće njime, a živi sama. Tako je naivna, previše vjeruje ljudima', rekla je

ona dodavši kako su toga tjedna kada su ona i George 'došli na večeru, vidjeli blizu njezine kuće crnca sumnjiva izgleda. Piljio je u kuću. Kada smo skrenuli na kolni prilaz, brzo je nestao'.

George je naravno potvrdio ženinu priču. George je i sam imao nekoliko dobrih priča, uključujući i onu kako je 'prilično siguran' da je i njegova teta primijetila tog crnca nekoliko dana prije kako šeće amo-tamo njezinom ulicom – 'dangubio je', bile su njezine riječi. George je također bio 'prilično siguran' da je 'najvjerojatnije' ostavio čekić na prozorskoj dasci tetine spavaće sobe kada je tamo vješao sliku. Nije bio siguran kada je to bilo, ali zna da je bilo nešto prije ubojstva. Tako je nastala naoko uvjerljiva teorija: gospođa Finlay se vratila s tenisa ili iz kupnje i prekinula uljeza u pljački. On je tek uspio uzeti kutiju srebrnih kovanica koja je navodno bila 'na komodi u glavnoj spavaonici'.

U jednoj od Barberovih zabilješki stoji daje, kada je stigla policija, u kadi bilo vode, vlažni ručnik je bio prebačen preko ruba kade, još jedan veći vlažni ručnik bio je na podu u spavaćoj sobi blizu mjesta na kojem je pronađeno tijelo. Po njegovu se mišljenju ubojica, kada je čuo automobil gospođe Finlay, 'možda sakrio' i gledao je kako se skida da se okupa, što ga je 'možda seksualno uzbudilo'. U trenutku kada je ona na sebi imala samo 'plave gaćice za tenis s našivenim volančićima od čipke', on se pojavio pred njom, a kada je ona počela vrištati, primijetio je čekić i upotrijebio ga.

Ono o čemu Barber nije razmišljao, ili barem to nije zapisao, bila je mogućnost daje gospođa Finlay bila u kadi kada se pojavio njezin napadač, da je možda njezin napadač bio netko koga je ona tako dobro poznavala da ga je pustila da uđe u spavaću sobu, možda je čak i razgovarala s tom osobom dok je još bila u kadi ili se brisala. Možda dobra prijateljica ili rođakinja, a možda netko s kim se nije uvijek slagala. Čini se da Barberu nikad nije palo na pamet da je gospođu Finlay ubila veoma bliska osoba, a zločin zatim prikazala kao pokušaj seksualnog napastovanja koji nije dogurao dalje od skinutih gaćica za tenis jer ju je razjareni napadač nasmrtno pretukao.

Sudeći prema izjavama jedne od teniskih partnerica gospođe Finlay, odnosi između Kim i gospođe Finlay tog su se ljeta ozbiljno pokvarili, čak postali neprijateljski. Gospođa Finlay je počela govoriti – 'Kineskinje bi trebale raditi u praonicama, a ne se udavati za muškarce kao što je moj nećak'. Da je Sykes istraživala taj slučaj, to bi joj svakako privuklo pažnju i ona bi se na to usredotočila, zbrojila dva i dva, zaključila kako Kim i gospođa Finlay zapravo mrze jedna drugu. Možda kada je Kim poslije tenisa svratila do njezine kuće toga dana – nakon još jedne kupnje na račun gospođe Finlay – one su se posvađale i ta je svađa loše završila.

– Još uvijek nema ničega osim posrednih dokaza, kaže šerif Rutherford sa svojega mjesta ispred vitrine s pištoljima na koju se naslanja.

– DNK nije posredan dokaz, kaže Win dok gleda Delmu, kao da želi podsjetiti šerifa da i ona sudjeluje u istrazi.

– Ne razumijem zašto tada nisu ispitali DNK? Jeste li sigurni da u ovih dvadeset godina dokazi nisu kontaminirani?

– Tada još nisu radili analize DNK, odgovori Win gledajući Sykes. Ona kimne. – Samo uobičajene serološke nalaze, određivanje grupe krvi, koja je svakako ukazivala na to da krv na odjeći pripada gospođi Finlay. Ali ono što nisu ispitali prije dvadeset godina jesu dijelovi odjeće iz kojih su se mogli dobiti ostali biološki podaci.

– Kao na primjer? – pita šerif dok mu se na licu ocrtava nestrpljenje.

– Dijelovi odjeće koji se taru o kožu, dijelovi na kojima možda ima znoja, sline ili drugih tjelesnih tekućina. Možete ih pronaći na mnogim mjestima. S unutarnje strane ovratnika, ispod pazuha, na rubovima kapa, čarapa, u obući, na gumi za žvakanje, opušcima. Kako bismo pronašli DNK, koristimo vrlo preciznu tehnologiju. STR i PCR¹¹. Uostalom, kada je DNK kontaminiran, ne možete dobiti lažne pozitivne rezultate.

Rutherforda to osobito ne zanima. – Pa, George i Kim vam neće raditi probleme. I kao što sam već rekao, znam da su kod kuće. Moja ih je tajnica nazvala, pretvarala se da zove u ime Društva za pomoć stradalima od uragana. Što kažete na sve te uragane? Moje je mišljenje daje Svemogući Gospodin zbog nečega nezadovoljan.

– Ima i zbog čega biti, kaže mu Sykes. – Posvuda nezasitne ambicije, pohlepa, mržnja, sve što je dovelo do smrti gospođe Finlay.

Šerif Rutherford ne komentira, ne gleda je, svaki put kad progovori, obraća se Winu. Njegov je svijet muški svijet i za njega su uragani kazna jer žene nisu kod kuće i ne rade ono što im se kaže.

– Prije negoli krenete onamo, – šerif će Winu, – želim raščistiti ono u vezi s vlakom. Još uvijek sumnjam daje to bilo ubojstvo, možda je bio umiješan organizirani kriminal, južnjačka mafija ili nešto slično. Ako je tako, – on polako odmahne golemom glavom, – možda bismo tome trebali drugačije pristupiti, pozvati FBI.

– Nema teorije da se radilo o ubojstvu, odlučno će Sykes. – Sve što sam saznala o slučaju Marka Hollanda ukazuje na to da se ubio.

– A što je to sve? – šerif pita Wina kao da je posljednja tvrdnja bila Winova.

– Dok je bio u braku s Kim, ona je nemilice trošila njegov novac, varala ga je, i to s njegovim najboljim prijateljem i kolegom policajcem. Mark je imao mnogo razloga da bude deprimiran i srdit, kaže ona i gleda ravno u šerifa.

– Možda to nije bilo dovoljno da Barber od toga napravi slučaj, – dodaje Win, – ali dovoljno da se počne raspitivati o Kiminu karakteru i moralu. Što je on očito učinio, jer je nazvao ured mrtvozornika u Chapel Hillu, a onda spajalicom pričvrstio polaroid Hollandovih ostataka za popis osobnih stvari koje je gospođa Finlay imala na sebi kada je dovezena na obdukciju.

– Popis stvari koji je uključivao i odjeću za tenis? A budući daje bila u veličini trideset šest, njemu je iznenada kao Sherlocku Holmesu sinula ideja da to poveže sa smrću pod vlakom? – Rutherford otvori paketić gume za žvakanje, namigne Winu i kaže: – Čini se da ću ostaviti svoj DNK na ovome, ha? – A onda će: – Nastavite. – Žvače. – Nastavite, slušam vas. Povežite to sa smrću pod vlakom. Nadam se da možete. – Nastavi žvakati.

– Četrdeset, kaže Sykes. – Odjeća za tenis bila je u veličini četrdeset.

– Pa, ja baš i nisam stručnjak za žensku odjeću, ali ne vidim vezu između jednog policajca kojega je usmrtio vlak i odjeće za tenis stare gospođe. Vi to implicirate daje detektiv Barber zaključio kako je ta odjeća bila prevelika za gospođu Finlay? – Sve to on govori Winu.

– Kladam se da Barber to nije ni primijetio, kaže Sykes.

¹¹ PCR, Polymerase chain reaction, Lančana reakcija polimeraze koristi se za identifikaciju ljudi, utvrđivanje očinstva i sl.

– Pretpostavljam da ni ja ne bih, kaže šerif Winu. – A vi? – on mu ponovno namigne žvačući žvakaću.

– Upravo je detektiv Garano to zamijetio, kaže ona. – Jednostavnije objašnjenje jest daje krvavu odjeću za tenis Barber predao u laboratorije TBI-a na analizu, predloži Win. – On je imao kopiju popisa osobnih stvari gospođe Finlay i to je čini se slučajno pričvrstio spajalicom za fotografiju iz mrtvačnice u Chapel Hillu na kojoj su Hollandovi ostaci. Sve je to spremio s izvodom za MasterCard za rujana, možda zato što su tamo bili navedeni troškovi za kolovoz kada je putovao u mrtvozornikov ured na Chapel Hillu. Ljudi ne razmišljajući čine čudne stvari. Tko zna.

– To je svakako istina, složi se Sykes sjetivši se dosjea koji je Toby Huber glupavo strpao u pećnicu.

– Ponekad se na kraju ispostavi da mnogi detalji nemaju smisla, nastavi Win. – Mnogo praznina nikad ne bude popunjeno. Mnogo onoga što je rekonstruirano vjerojatno malo slično onome što se događalo u tih nekoliko minuta, nekoliko trenutaka kada nasilni ispad okonča nečiji život.

– Jeste li vi neka vrsta filozofa? – Rutherford skupi kapke, žvače žvakaću.

Win ustane sa stolca, pogleda Sykes, da joj znak.

– Potrebno nam je samo malo vremena da im priopćimo 'sretnu' vijest, a onda ih vi možete privesti, kaže Win šerifu.

Barem je rekao 'mi', pomisli Sykes. Nije ju morao uključiti. Ovo je njegov slučaj, pomisli ona, ali koliko god se na to podsjećala, osjeća se razočarano, deprimirano i ogorčeno. Nakon svih onih mračnih mjesta, svih kutija i telefonskih razgovora, propuštenih satova na Akademiji i svega ostalog, ona svakako ima osjećaj da je to njezin slučaj pa bi se osjećala zaista dobro da ona može priopćiti Kim i Georgeu Finlayu da se nisu izvukli, da će uskoro imati lisičine na rukama i završiti u potpuno drugačijoj 'Velikoj kući' od one na kakvu su navikli – a ta će imati ogradu od bodljikave žice.

– Oni nisu loši ljudi, kaže Rutherford Winu dok izlaze na parkiralište, podcjenjivački odmjeri Sykesin stari VW Rabbit baš kao i kada su se ona i Win dovezli. – Nazovite me kad budete gotovi, kaže on Winu. – Prava šteta što ih moramo uhititi. – Žvače. – Ovdje nikad nisu izazivali nevolje.

– Čini se da i neće imati priliku, kaže Sykes.

Nekoliko kilometara dalje nalazi se Little River Road, gdje imućni stanovnici Fiat Rocka imaju goleme posjede i kuće. Mnoge od njih su ljetnikovci, a mnogi vlasnici su iz udaljenih gradova: New Yorka, Los Angelesa, Bostona i Chicaga.

Sykes skrene s dugačkog neasfaltiranog kolnog prilaza i parkira automobil u grmlju kako bi se ona i Win mogli pojaviti bez upozorenja. Oni izađu i krenu prema kući koju su nećak Vivian Finlay, George, i njegova supruga, 93% istočna Azijka, Kim naslijedili od gospođe Finlay nakon što je ubijena. Imućni par je u braku dvadeset dvije godine. Vjenčali su se šest mjeseci nakon što je Kimin prvi muž, detektiv Mark Holland, počinio samoubojstvo na željezničkim tračnicama u zabačenom dijelu Sjeverne Karoline.

– Ja bih vjerojatno tako vodila istragu, primijeti Sykes, nastavljajući razgovor koji vode proteklih deset minuta.

– Lako je reći sada, dvadeset godina nakon događaja, podsjeti je Win. – Nismo bili tamo.

– Hoćeš reći da se ti ne bi potrudio provjeriti tko je rezervirao termin za tenis? – kaže Sykes dok se neasfaltiranom cestom približavaju kući u kojoj George i Kim uživaju u svom povlaštenom životu i prekrasnom domu. – Već bi učinio isto što i ja?

Ona ga jednostavno mora ponovno podsjetiti na to koliko je naporno radila, kakvu je nevjerojatno temeljitu i pametnu istragu vodila.

– Da je Barber provjerio termine, uvidio bi da toga dana gospođa Finlay nije koristila aparat za loptice, nastavlja Sykes i već četvrti put to naglašava. – Svakako ne ako je osoba koja se koristila terenom bila upisana kao gost. Samo je morao postaviti nekoliko pitanja.

– Možda je prema tome imao isti odnos kao i ja, kaže Win. – Nije htio imati posla s klubom koji ga nikada ne bi primio kao člana.

Ona korača blizu njega i on je zagrlj.

– Znači, ona će u zatvor? – pita Sykes. Pritom ne misli na Kim Finlay.

Misli na Monique Lamont.

– Mislim daje dovoljno kažnjena, kaže Win. – Ali nisam još gotov s tim.

Nekoliko trenutaka hodaju u tišini obasjani suncem po dugoj i zavojitoj cesti okruženoj drvećem. On osjeća što je muči, osjeća njezinu bol i razočaranje.

– Da, tamo gore imaš mnogo nedovršenog posla, kaže ona. – Pretpostavljam da ćeš otići kad završiš s ovo dvoje. – Ona gleda u smjeru kuće.

– Dobro bi nam došlo nekoliko vrsnih kriminalista u Massachusettsu.

Ona ga čvrsto drži oko pasa.

– Misliš li da je kutija sa srebrnim kovanicama ikad postojala? – pita ona možda samo kako bi promijenila temu, možda kako ne bi morala razmišljati o tome gdje Win živi i radi, gdje je njegov život, koliko je taj život isprepleten sa životom Monique Lamont, ma koliko on to poricao.

– Najvjerojatnije jest, odgovori on. – Pretpostavljam da ju je Kim zgrabila kada je pobjegla prvi put, odmah nakon što ju je ubila, pokušavajući sve prikazati kao pljačku – seksualni zločin, prikriti ono što je zapravo bio impulzivni zločin. Okrivila je crnca sumnjiva izgleda. Odlično je upalilo, pogotovo u ono vrijeme. Ljudi su običavali pozvati policiju zbog mog oca. Događalo se to po cijeloj zemlji. On bi radio nešto u vlastitom vrtu, a oni bi prijavili da su vidjeli sumnjivu osobu.

Win i Delma osjećaju kako im sunce grije tjemenu, zrak je prohladan. Vide krov kuće koji izviruje iznad krošnji. Oni se razdvoje, ponovno hodaju kao kolege koji razgovaraju o slučaju. Sykes se pita zašto Jimmy Barber nikad nije istražio što se dogodilo s cipelama i čarapama Vivian Finlay. Ona se pita što je Kim odjenula kada je skinula krvavu odjeću za tenis i pobjegla iz kuće. Još joj mnogo toga nije jasno.

Iznenada je kuća točno ispred njih. George i Kim Finlay, sada u šezdesetima, sjede na bijelim stolcima na širokoj otvorenoj bijeloj verandi i objeduju.

Win i Sykes gledaju kako par u njih pilji.

– Prepuštam ih tebi, kaže on tiho.

Sykes ga pogleda. – Jesi li siguran?

– To je tvoj slučaj, partnerice.

Oni koračaju cestom od škrljave prema drvenim stubama koje vode na verandu gdje su George i Kim prestali jesti. Kim ustane iz naslonjača. To je sad pogrbljena žena prosijede kose skupljene na zatiljku, s tamnim naočalama i borama koje govore da se često mršti.

– Jeste li možda zalutali? – pita ona glasno.

– Ne, gospođo, nipošto, odgovori Sykes. Ona i Win se popnu na verandu. – Ja sam specijalna agentica TBI-a, Delma Sykes. Ovo je istražitelj Winston Garano iz Državne policije Massachusettsa. Neki dan smo razgovarali telefonom, kaže ona Georgeu.

– O, da. – George se nakašlje. Nizak muškarac sijede kose doima se nesigurnim, miče salvetu s Izod majice. Nije siguran bi li trebao ustati ili da ostane sjediti.

– Slučaj ubojstva Vivian Finlay ponovno je otvoren, budući da su pronađeni novi dokazi, kaže Sykes.

– O kakvim dokazima može biti riječ nakon svih ovih godina? – pita Kim. Ponaša se kao da nema ni najmanju predodžbu o čemu bi mogla biti riječ, čak pokušava ostaviti dojam da je uspomena na sve to žalosti.

– Vaš DNK, gospođo, kaže Sykes.

15

On, Nana i njihov tajni zadatak. Bila je sredina listopada, večer svježja i pro hladna, vrlo malo mjesečine.

Watertown. Odvezli su se velikom brzinom na mjesto na kojem su se, prema riječima Nanine klijentice, u podrumu kuće vikendom održavale tajne borbe pasa. Jezive, žestoke borbe mopsova, terijera, buldoga, pit bulova – izglednijih, razdraženih, ranjenih. Cijena ulaznice – dvadeset dolara.

Win se još živo sjeća Nanina izraza lica dok je lupala po vratima, izraza lica domaćina kada je banula u njegovu mračnu, prljavu kuću.

Držim te ovim prstima, rekla mu je podigavši dva stisnuta prsta. Počet ću stiskati. Gdje su psi? Smjesta ih sve vodimo odavde. Ona je stisnula prste najjače što može točno ispred njegova okrutnog bezdušnog lica.

Luda vještice! viknuo je on.

Idi i pogledaj u svoje dvorište, pogledaj sve one blistave nove novčiće razbacane posvuda. Možda je vrijeme što je odonda proteklo ukrasilo priču, ali koliko se Win sjeća, onoga trenutka kada je spomenula novčiće, a muškarac otišao do prozora pogledati, niotkuda je zapuhao snažan vjetar, grana je udarila u prozor pred kojim je muškarac stajao i slomila staklo.

Nana i Win su se odvezli autom punim pasa – jadnih, izubijanih stvorenja. Win je nekontrolirano plakao, pokušavao ih je utješiti milovanjem, učiniti nešto da im ublaži bol, da se prestanu tresti.

Ostavili su ih u bolnici za životinje i odvezli se kući. U međuvremenu je veoma zahladnjelo, grijanje je bilo pojačano i Winovi mama, tata i Pencil bili su mrtvi.

– Pencil? – pita Monique Lamont iza svojeg staklenog stola.

– Šašavi mješanac žutog labradora, Pencil. Tako smo ga nazvali jer je kao štene vječito žvakao moje olovke, objasni Win.

– Otrovali su se ugljičnim monoksidom.

– Da.

– To je strašno. – Ali iz njezinih usta to zvuči tako prazno.

– Osjećao sam se krivim, kaže joj on. – Možda isto onako kako se ti osjećaš zbog onoga što ti se dogodilo. Kao da je sve nekako tvoja krivnja. Žrtve silovanja često tako razmišljaju, i ti to dobro znaš. Dovoljno si se toga nagledala u svojem uredu i sudnici.

– Ja nisam žrtva.

– Silovao te je, umalo te ubio. Da, ali ti si u pravu. Ti nisi žrtva. Bila si žrtva. – – Kao i ti.

– Na drugačiji način, ali da, istina je. – – Koliko ti je bilo godina? – – Sedam.

– Geronimo, kaže ona. – Uvijek sam se pitala zašto Geronimo. Zbog hrabrosti? Odlučnosti? Želje za osvetom zbog smrti roditelja? Veliki apaški ratnik.

Ona na sebi ima fini crni kostim, ponovno je ona stara Monique. Sunčana svjetlost obasjava svaki komad stakla u njezinu uredu. Win se osjeća kao da je nasred duge, njezine duge. Ako ona kaže istinu, ali svu istinu, postoji nada.

– Zato što si morao postati junak? – raspituje se ona dalje, pokušava pokazati malo topline i sakriti strah. – Morao si postati ratnik jer si samo ti ostao?

– Zato što sam se osjećao beskorisno, kaže on. – Nisam se želio baviti sportom, natjecati, biti u ekipama, raditi nešto što bi se moglo ocjenjivati, kako ne bih pokazao koliko sam beskoristan. Zato sam se povukao u sebe, čitao, crtao, pisao, radio svakojake stvari koje nisu uključivale društvo. Zato me je Nana počela zvati Geronimo.

– Zato što si se osjećao beskorisno? – Monique podigne čašu s mineralnom vodom, začuđena izraza na prekrasnom licu.

Nana ga je stalno podsjećala – Ti si Geronimo, dušo moja. Nemoj to nikada zaboraviti, mili.

– Jedna od mnogih stvari koje je Geronimo rekao jest: Ne želim misliti da smo beskorisni, jer nas inače Bog ne bi stvorio. Sunce, tama, vjetrovi slušaju što im imamo reći, objasni joj Win. – Eto, to je ono što sam želio reći o sebi. Istinu, Monique. – Zatim dodaje: – Sada si ti na redu. Došao sam te saslušati, ali samo ako mi kaniš sve reći.

Ona pijucka vodu, gleda ga, oklijeva. – Zašto ti je uopće stalo, Win? Doista, reci.

– Zbog pravednosti. Nisi ti kriva za sve te grozote koje su se dogodile.

– Doista ti je stalo hoću li završiti u zatvoru?

– Tebi tamo nije mjesto. To ne bi bilo pošteno prema ostalim zatvorenicima.

Ona se iznenađeno nasmije. Ali ta je radost kratka. Ona otpije još vode, nervozno maše rukama.

– Ovdje se ne radi samo o tvojoj utrci da postaneš guverner, zar ne?

– Očito ne, kaže ona i netremice ga gleda. – Ne, naravno da ne. Svatko je imao svoj plan. Izgubljeni dosje slučaja Finlay koji bi bio pronađen na mojem posjedu pretvorio bi projekt U opasnosti, moj ured i mene u farsu, a Hubera u junaka u guvernerovim očima. Ali ne sumnjam da su njih dvojica u tome zajednički sudjelovali. Mogla sam izgubiti život ili karijeru ili, iskreno, oboje. Na momemu pogrebu nitko ne bi imao lijepih riječi o meni. Beskorisna. I ja znam tu riječ, Geronimo. – Ona zastane, gleda ga. – Beskorisna i glupa.

– Guverner je želio tvoju smrt?

Ona odmahne glavom. – Ne. On samo nije želio da ja pobijedim na izborima. Jessie je želio guvernerovu zahvalnost – što misliš kako je dogurao do ovoga što ima u životu? Usluge. Manipulacije. On je želio moju smrt, a to bi svakako olakšalo život Crawleyju. Naš dragi guverner sam ne bi imao petlje za to. Ali Jessie voli sjaj, pogotovo sjaj novca.

– Povlaštene informacije, Monique? Možda kupnja dionica najsuvremenijeg DNK laboratorija koji će uskoro postati veoma poznat?

Ona ponovno uzme bocu s vodom. Prazna je. Ona izvuče slamku i baci bocu u staklenu kantu za smeće ispod pisaćeg stola.

– PROHEMOGEN, kaže Win. – DNK tehnologija koja genetički povezuje pacijente s lijekovima. Laboratorij koji si ti izabrala da pomogne u tvom medijskom projektu može otkriti identitet počinitelja na osnovi genetskog i nasljednog profiliranja. Ali novac ne leži u tome.

Ona sluša. Prema izrazu lica vidi se da je počela shvaćati.

– Novac leži u korištenju genomike kako bi se razvili superlijekovi sljedećeg naraštaja. Velik novac, golem, kaže Win.

Ona ne komentira, samo sluša.

– Laboratorij u Kaliforniji, nastavi on. – Sav interes javnosti koji ćete mu ti i guverner priskrbiti zbog slučaja ubijene starice u Tennesseeju – to baš pomaže, nije li tako? Posvetiš pozornost njima i njihovoj uspješnoj biotehnologiji – daš im golemu besplatnu reklamu – i pogodi što se dogodi? Možda poraste cijena njihovih dionica. Koliko ih ti imaš?

– Sada je barem jedno jasno, kaže ona. – Trebalo je prikazati da sam ja uzela dosje i skrivala ga kod kuće. Ali također osigurati da bude pronađen.

On je dugo gleda. – Vrlo lukavo. Uništiti bi tebe, ali spasili stvar. Kad-tad bi dosje bio pronađen. Reklama i još reklame. Na tvoj račun. Možda bi slučaj u Tennesseeju bio riješen, možda ne bi, ali laboratorij u Kaliforniji postao bi veoma popularan.

– Svejedno će dobiti mnogo reklame. Već jesu. Slučaj je riješen.

– Laboratorij nije ni za što kriv. Oni su učinili sve kako treba. Pomogli su da se slučaj riješi.

Ona odsutno kimne.

– Tužna je istina da u svemu tome ona ubijena stara gospođa uopće nije bila važna, kaže Win. – Onima na vrhu, onima koji odlučuju nije bilo stalo.

Monique se zamislila, vjerojatno pokušava sve usmjeriti kako njoj odgovara. – Znam da mi ne vjeruješ, ali meni je bilo stalo. Željela sam da se njezin slučaj riješi.

– Koliko imaš dionica? – ponovno pita Win.

– Nijednu.

– Jesi li sigurna?

– To mi nikada ne bi palo na pamet. Nisam ništa znala o toj kompaniji, ali Jessie je zbog položaja na kojem se nalazi znao za razne vrste biotehnologija i laboratorija koji niču po cijelome svijetu. Nisam znala ništa o laboratoriju u Kaliforniji i biotehnologiji koju tamo koriste. Pretpostavljala sam da istražujemo slučaj ubojstva star dvadeset godina koji se pretvorio u javnu inicijativu za borbu protiv kriminala koju sam nazvala U opasnosti. Doista.

– Jesi li bila s Huberom one noći prije nego što si napadnuta? Vjerojatno su ti ključevi tada nestali. Rekla si da si bila vani, da si na posao otišla s mjesta na kojem si provela noć.

Win je na njezin stol stavio uređaj s minidiskom na koji se sve snima. On sam nešto bilježi u notes.

– Samo smo večerali. Ne mogu... ne mogu vjerovati mnoge stvari o njemu...

– Motiv. – Win ne želi dopustiti da ona izbjegne odgovor.

Ona oklijeva. – Jessie i ja smo prijatelji. Kao što ste ti i Jessie prijatelji.

– Ozbiljno sumnjam da je to isti odnos.

– Ove mi je godine davao savjete u vezi s mojim portfolijem. – Ona se nakašlje, pokušava umiriti glas. – Zaradila sam nešto novca, a onda sam tjedan dana poslije shvatila što se događa. U novinama sam pročitala da su regulativne službe odobrile prodaju izvjesnog lijeka što ga je proizveo neki laboratorij, ne onaj koji je radio na slučaju Finlay. Drugi laboratorij.

– Dovoljan motiv da naruči tvoje ubojstvo?

– On dobiva povlaštene informacije u zamjenu za ugovore o analizi tisuća i tisuća setova DNK za našu bazu podataka, za baze podataka u drugim državama jer sve ovisi o njegovoj preporuci. Ista je stvar s kupnjom instrumenata za njegov laboratorij i preporukama koje je davao drugim krim-laboratorijima da kupe iste te stvari. I tako godinama.

– I sve ti je to priznao?

– Nakon što mi je dao informaciju o dionicama, mnoge su stvari sjele na svoje mjesto. – Ona pogleda magnetofon. – Što mi je više govorio, to me je više u sve to uplitao. Kriva sam jer sam se koristila povlaštenim informacijama. Kriva sam zbog udruživanja u protuzakonite svrhe jer sam znala što je radio šef državnih krim-laboratorija i nisam ništa rekla. Da ne spominjem...

– Da. Vaš ne baš profesionalni odnos.

– On je u mene zaljubljen, ona će ravnodušno dok gleda u magnetofon.

– Odabrao je nevjerojatan način da ti to pokaže.

– Prekinula sam s njim prije nekoliko mjeseci, nakon što mi je dao one podatke o dionicama, kada sam shvatila čime se on bavi i u što me je uvalio. Kada sam shvatila tko je on zapravo. Rekla sam mu da ga više ne volim, ne onako kako bi on htio.

– Jesi li mu prijetila?

– Rekla sam mu da ne želim više imati nikakve veze s njegovim nezakonitim poslovima i da bi i on morao s time prestati. Da će, ako me ne poslušaju, snositi posljedice.

– Kada si mu to rekla?

– Prošlog proljeća. Vjerojatno to baš nije bilo pametno s moje strane, promrmlja ona i netremice gleda magnetofon.

– Trebala si pozvati odvjetnika da bude prisutan, podsjeti je Win. – Ne zaboravi da si sve ovo ispričala bez prisile s moje strane.

– Lijepo odijelo, ona proučava njegovo svijetlosivo odijelo, teško proguta, pokušava se nasmiješiti.

– Emporio Armani, star tri sezone, sedamdeset dolara. Nisam te prisilio, podsjeti je on.

– Ne, nisi, kaže ona. – Prihvatit ću sve što mi slijedi.

– Hoćeš li svjedočiti protiv Hubera?

– Bit će mi zadovoljstvo.

Win uzme magnetofon, izvadi disk i kaže: – Je li ti ikada palo na pamet da u ovoj prostoriji ima dovoljno stakla da spali cijelu zgradu?

On uzme kristalni pritiskivač za papire, podigne ga na zraku svjetla koji dopire kroz prozor i fokusira užarenu točku na disk. Monique zadivljeno gleda kako se s diska diže tanki trak dima.

– Što to radiš? – pita ga.

– Ti živiš na bačvi baruta, Monique. Mogla bi se zapaliti u bilo kojem trenutku. Možda bi trebala biti opreznija, usmjeriti sav taj užareni interes sa sebe na neko drugo mjesto. Veoma ga intenzivno fokusirati tamo gdje pripada.

On joj preda uništeni disk, prsti im se lagano dotaknu. – U slučaju da se dvoumiš, izvadi ovo i sjeti se što sam ti rekao.

Ona kimne i spremi uništeni disk u džep.

– Još jedan savjet. Kada te netko drugi bude ispitivao, kao na primjer Velika porota, – doda on, – predlažem ti da izostaviš nepotrebne detalje. Pretpostavljam da će svi misliti da ti je Huber želio podvaliti, da se urotio s guvernerom, daje bio ljubomoran i osvetoljubiv jer si ga odbila, daje bio pohlepan. I tako dalje. Većinu toga sam zapisao. Relevantne informacije.

– On podigne notes. – Izostavio sam one podatke koji mogu samo stvoriti nepotrebnu pomutnju, a ti znaš koji su to podaci. Kao na primjer, koje ti je dionice Huber savjetovao da kupiš, sve nezakonite podatke koje ti je otkrio, a ti nisi prosljedila dalje. On nema dokaze. Mogla si investirati kako god si željela, to ne znači da si dobivala povlaštene informacije, nije li tako? Tvoja riječ protiv njegove.

Ona ga proučava dok on pritišće tipku mobitela.

– Sammy, kaže. – Želim da privedeš Hubera na ispitivanje. Da. Kucnuo je čas. Nabavi nalog, pretražit ćemo svaku kuću i stan koji posjeduje. Privedi i našeg malog prijatelja, Tobyja.

– Sa zadovoljstvom. Pažljivo te slušam, kaže Sammy.

– Optuži ih za ubojstvo, nezakonito udruživanje kako bi se počinilo ubojstvo, zlonamjerni palež. I da... – Win pogleda Monique i u njezinim očima vidi djelić onog starog čeličnog sjaja. – Siguran sam da će FBI biti oduševljen kada im kažeš za sve njegove prekršaje u pogledu povlaštenih informacija i trgovine dionicama.

– I što nakon toga? Što će biti sa mnom? – pita Monique Wina. – Doista misliš da će sa mnom sve biti u redu?

– Zanimljivo kako se ništa nije promijenilo, kaže on i ustane iz naslonjača smješkajući se.

– Kako se sve uvijek vrti oko tebe, Monique.